

Fond pro nestátní neziskové organizace 2009–2014

fond
pro NNO

NROS
Nadace rozvoje občanské společnosti

nadace
partnerství
| LIDÉ A PŘÍRODA

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
**eea
grants**

Vydala Nadace rozvoje občanské společnosti a Nadace Partnerství v roce 2016

Texty a fotografie: Zástupci NROS a Nadace Partnerství, neziskové organizace podpořené z FNNO

Jazyková korektura: Zuzana Ježková

Autor úvodní fotografie Bílý kůň: Jindřich Štreit

Graficky upravil: Ondřej Sedláček, TRIPIX - Creative agency

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.

www.fondnno.cz | www.eegrants.cz | www.eegrants.org

OBSAH

Úvodem	4
Slovo norské velvyslankyně v ČR	5
EHP a Norské fondy 2009–2014 aneb V čem může pomoci Fond pro nestátní neziskové organizace?	6
Fond pro nestátní neziskové organizace v číslech	7
Lidská práva a tzv. klíčové oblasti podpory	10
Děti a mládež v ohrožení	40
Sociální inkluze	54
Ochrana životního prostředí a klimatické změny	64
Bilaterální spolupráce? Ano, prostřednictvím Fondu pro bilaterální spolupráci na programové úrovni	78
English Summary	82
Představení konsorcia Nadace rozvoje občanské společnosti a Nadace Partnerství	102

ÚVODEM

Fond pro nestátní neziskové organizace se stal jedním z významných nástrojů pro financování aktivit neziskovek v českém prostředí. Nejen že přispěl k řešení aktuálních problémů ve společnosti, ale zároveň podporoval budování kapacity neziskových organizací a tím bezesporu přispěl k jejich profesionalizaci a posilování jejich vlivu. Vzniklo tak mnoho projektů, které by bez podpory Fondu nebyly realizovány. Důležitým tématem se stalo například potírání nenávistných projevů, rasismu a diskriminace v on-line prostředí nebo zvyšování počtu žen v rozhodovacích pozicích a podpora aktivního občanství. Program se zaměřil také na palčivé problémy, jako je prevence a snižování počtu dětí umístovaných do ústavních zařízení nebo školní příprava pro romské děti, aby mohly zvládnout výuku v běžných školách. Díky Fondu se nám podařilo také podpořit projekty, které jsou mnohdy vnímané jako vyhraněné a kontroverzní a na které se velmi těžko hledají prostředky u donorů. Jedná se zejména o projekty zacílené na transparentnost veřejné správy, boj proti korupci, podporu občanské odpovědnosti apod., jež jsou pro udržení konceptu občanské společnosti a funkční demokracie velice potřebné. Za důležitou součást programu považujeme bilaterální spolupráci s norskými a islandskými partnery, která přinesla možnost vzájemné inspirace, výměny zkušeností a sdílení dobré praxe v různých oblastech působení. České neziskové organizace oceňují příležitost k osobnímu kontaktu s organizacemi v zahraničí a příležitost pro osobní plánování budoucích společných projektů.

Hana Šilhánová

Ředitelka Nadace rozvoje občanské společnosti

Příjemci grantu z Fondu pro nestátní neziskové organizace reagovali na několik aktuálních oblastí – především na rostoucí potřebu adaptací na změny klimatu, ať už se to týká místních opatření, nebo přípravy, revidování či realizace národních politik. Extrémně suchý a teplý rok 2015 povzbudil zájem veřejnosti, médií i politiků o téma změn klimatu a podpořené projekty se setkaly s větším ohlasem. Dalším významným tématem převážně velmi praktických projektů byla ochrana biodiverzity – jak jednotlivých druhů, tak zejména péče o mizející biotopy a krajinné prvky. Spojujícím tématem všech podpořených projektů je osvěta, informování a zapojování veřejnosti do aktivní ochrany přírody. V tom je role neziskových organizací nezastupitelná. Kvalitu a mezinárodní přesah podpořených projektů umocňovaly doplňkové granty a mikrogranty z Fondu pro bilaterální spolupráci na programové úrovni, které umožnily zapojení partnerů ze

států EHP a Norska a pomohly českým neziskovkám, které využily cestovních grantů, získat inspiraci a jiný pohled. Obě témata, biodiverzita i ochrana klimatu, nadále patří společně s osvětou k nejnaléhavějším environmentálním potřebám v regionu střední Evropy.

Miroslav Kundra
Ředitel Nadace Partnerství

SLOVO VELVYSLANKYNĚ

Milí přátelé,

několik let po pádu železné opony jsem četla poutavý rozhovor s Václavem Havlem. Po tom, co vysvětlil, že odstranění totalitního režimu byl pouze první krok, popsal prezident Havel všechny obrovské výzvy, které čekají novou demokracii. A přesto ten nejdůležitější úkol podle pana Havla neměl nic společného s transformací ekonomiky či budováním nové infrastruktury. Historie jasně dokázala, že totalitní režim a živá občanská společnost se vzájemně vylučují. Absolutně nejdůležitějším úkolem pro českou demokracii tedy bylo etablovat občanskou společnost jako pojistku nové svobody.

Přemýšlela jsem o tomto rozhovoru v souvislosti s nedávnou oslavou 80. narozenin Václava Havla. Byla to samozřejmě smutná událost, jelikož samotný jubilant nebyl přítomen. Zároveň pro mě byla povzbuzením, protože jsem si uvědomila, že vize Václava Havla se již plně stala realitou. Česká scéna nevládních organizací je tak široká, různorodá a aktivní, že může posloužit jako model pro ostatní postkomunistické země.

To samozřejmě neznamená, že jsme dosáhli cíle. Rasismus, homofobie, genderová diskriminace a nedostatek transparentnosti jsou v České republice stále problémem, jako ve většině ostatních zemí. Zásadní věcí však je, že občanská společnost nejen garantuje, že tyto negativní fenomény nezůstanou bez povšimnutí, ale také to, že jim aktivně čelí.

To, čeho jste dosáhli od roku 1990, je působivé a naplňuje mě to optimistickým výhledem do budoucna. Jsem hrdá a vděčná za to, že moje země dostala příležitost, aby prostřednictvím EHP a Norských fondů přispěla k tomu, aby se sen Václava Havla stal skutečností.

Siri Ellen Sletner

Velvyslankyně Norska v České republice

Message from the Ambassador

Dear Friends,

A few years after the fall of the Iron Curtain, I read an intriguing interview with Václav Havel. Explaining that getting rid of the totalitarian regime was only the first step, President Havel outlined all the towering challenges that were awaiting the new democracy. Yet the single most important task, Mr Havel said, had nothing to do with transforming the economy or building new infrastructure. History has clearly proved that a totalitarian regime and a vivid civic society are mutually exclusive. Therefore, the absolutely most vital challenge for Czech democracy was to establish a civic society as a safeguard of the new freedom.

I came to think about this interview when we recently celebrated Václav Havel's 80-year birthday. It was, obviously, a sad event, since the jubilant himself was missing. Yet at the same time it was an encouraging moment, because I realized that Václav Havel's vision already has become full reality. Actually, the Czech NGO scene is so broad, varied and active that it can serve as a model for other post-totalitarian countries.

This, of course, does not mean that we have reached the end of the road. Racism, homophobia, gender discrimination and lack of transparency are still present in the Czech Republic, as in most other countries. The crucial thing, though, is that the civic society not only guarantees that such negative phenomena can't pass unnoticed, but also works actively to counter them.

What you have achieved since 1990 is impressive and fills me with optimism for the future. I am both proud and grateful that my country through EHP and Norway Grants has had the opportunity to be a small part in turning Václav Havel's dream into reality.

Siri Ellen Sletner

Norway's Ambassador to the Czech Republic

EHP A NORSKÉ FONDY 2009–2014 ANEB V ČEM MŮŽE POMOCT FOND PRO NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE?

Fond pro nestátní neziskové organizace je součástí **Finančního mechanismu EHP a Norské fondy 2009–2014**, prostřednictvím kterého se donorské země – Norsko, Lichtenštejnsko a Island – podílí na snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru. Jeho cílem je posílit občanskou společnost v definovaných prioritních oblastech, podpořit bilaterální spolupráci mezi donorskými státy a Českou republikou, posílit kapacitu NNO, rozvíjet jejich profesionalizaci, zmírnit regionální rozdíly v oblasti působení NNO v rámci České republiky a posílit demokracii, udržitelný rozvoj a sociální spravedlnost. Fond slouží k finanční podpoře nestátních neziskových organizací prosazujících veřejný zájem. Nadace rozvoje občanské společnosti a Nadace Partnerství byly na sklonku roku 2012 v souladu se zákonem o veřejných zakázkách vybrány v otevřeném výběrovém řízení k výkonu role Zprostředkovatele Fondu pro nestátní neziskové organizace. Ve dvou výzvách bylo v období 2014 až 2016 podpořeno **231 neziskových projektů**. Do českých neziskových organizací z Fondu pro NNO putovalo v uvedeném období **více než 256 mil. Kč**.

Spektrum podpory Fondu bylo poměrně široké a mířilo do čtyř prioritních oblastí:

I. Lidská práva
a tzv. klíčové
oblasti podpory

II. Děti a mládež
v ohrožení

III. Sociální
inkluze

IV. Ochrana ži-
votního prostře-
dí a klimatické
změny

I. a) Ochrana lidských práv a multikulturalismus

I. b) Genderová rovnost

I. c) Posilování občanské společnosti, mechanismů demokracie a transparentnosti

Fond pro NNO mířil na několik specifických cílů, jejichž naplnění vám dále představíme na konkrétních projektových příbězích. Přispěl ke stabilizaci nebo rozšíření činnosti nestátních neziskových organizací, vytvořil prostor pro jejich zapojování do věcí veřejných a posílil roli nestátních neziskovek jako hybatele občanské společnosti. V neposlední řadě podpořil bilaterální vztahy a spolupráci mezi subjekty z donorských států (Norsko, Island a Lichtenštejnsko) a českými NNO, které české neziskové organizace mohly rozvinout prostřednictvím tzv. **Fondu pro bilaterální spolupráci na programové úrovni**.

FOND PRO NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE V ČÍSLECH

Program byl schválen Ministerstvem zahraničních věcí Norska dne 26. června 2013. Prostředky Fondu pro NNO byly rozdělovány v otevřeném celostátním výběrovém řízení na základě výzev. V rámci programu se vyhlásily dvě výzvy k předkládání žádostí o grant.

První výzva byla vyhlášena 20. ledna 2014 s alokovanými prostředky ve výši 143 542 596 Kč. Neziskové organizace se ucházely o podporu projektů v délce trvání dvanáct, osmnáct a jednadvacet měsíců. Do termínu uzávěrky žádostí (24. března 2014) bylo podáno celkem 457 grantových žádostí s celkovou požadovanou částkou 876 134 729 Kč.

Ještě tentýž rok na podzim, konkrétně 1. října 2014, byla vyhlášena druhá výzva, přičemž neziskové organizace měly možnost podávat grantovou žádost až do 2. prosince 2014. Délka projektů činila dvanáct měsíců. Celkový počet žádostí, které byly do uzávěrky doručeny do NROS a Nadace Partnerství, byl 481 s požadovanou částkou 418 671 963 Kč. Původně alokované prostředky pro druhou výzvu ve výši 64 421 684 Kč byly navýšeny na 116 338 940 Kč.

V rámci těchto dvou výzev bylo podpořeno **231 neziskových projektů** a celková výše podpory činila **256 514 445 Kč**. Realizace projektů proběhla od srpna 2014 do srpna 2016.

STATISTIKA PROJEKTŮ A ROZDĚLENÝCH PROSTŘEDKŮ

Prioritní oblast	1. výzva počet přijatých žádostí	1. výzva počet pod- pořených projektů	1. výzva výše přidělené podpory	2. výzva počet přijatých žádostí	2. výzva počet podpo- řených projektů	2. výzva výše přidělené podpory
IA. Lidská práva/Ochrana lidských práv a multikulturalismus	86	23	33 991 276 Kč	107	19	17 865 008 Kč
IB. Lidská práva/Genderová rovnost	24	10	16 366 134 Kč	20	10	9 133 916 Kč
IC. Lidská práva/Posilování občanské společnosti, mechanismů demokracie a transparentnosti	95	22	33 082 521 Kč	85	22	18 947 338 Kč
II. Děti a mládež v ohrožení	105	12	18 561 127 Kč	100	31	25 621 044 Kč
III. Sociální inkluze	57	7	10 315 291 Kč	65	25	20 365 873 Kč
IV. Ochrana životního prostředí a klimatické změny	90	18	28 322 819 Kč	106	32	23 942 098 Kč
Celkem	457	92	140 639 168 Kč	483	139	115 875 277 Kč

Krajská působnost	Celková smluvní výše podpory	Počet podpořených projektů
Hlavní město Praha	109 461 286 Kč	94
Jihočeský	10 537 285 Kč	12
Jihomoravský	41 157 080 Kč	35
Karlovarský	5 112 082 Kč	5
Královéhradecký	2 163 603 Kč	3
Liberecký	7 428 614 Kč	7
Moravskoslezský	13 619 814 Kč	14
Olomoucký	11 266 526 Kč	11
Pardubický	9 238 724 Kč	9
Plzeňský	4 240 720 Kč	4
Středočeský	14 882 163 Kč	13
Ústecký	12 831 717 Kč	12
Vysočina	10 994 299 Kč	9
Zlínský	3 580 532 Kč	3
Celkový součet	256 514 445 Kč	231

STOP TIP

PODEPÍŠTE PETICI
(PŘES 1700000 PODPISŮ)

CHRAŇME
DOBŘÍ MÍSTNÍ
JÍDLA!

LET'S SAVE GOOD
FOOD

TAKE CARE,
SIGN THE EUROPEAN PETITION
OVER 700 000 PEOPLE SIGNED. AND YOU?

LIDSKÁ PRÁVA A TZV. KLÍČOVÉ OBLASTI PODPORY

106

PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ

129 386 193 Kč

CELKOVÉ SMLUVNÍ VÝŠE PODPORY

- 13 norských zahraničních partnerství
- 5 islandských zahraničních partnerství
- 6 202 podpořených osob, jejichž lidská práva jsou porušována nebo jsou diskriminovány
- 35 národních motivačních a informačních kampaní na podporu demokratických hodnot a ochrany lidských práv
- 146 nově připravených a distribuovaných informačních materiálů
- 276 osvětových a kulturních aktivit na podporu multikulturního prostředí v komunitách
- 30 aktivit zaměřených na zvyšování podílu žen v rozhodovacích a řídicích pozicích
- 27 služeb pro oběti násilí na ženách a jejich rodiny
- 1 686 dobrovolníků aktivně zapojených do aktivit NNO
- 212 iniciativ na podporu dialogu mezi občany, občanskou společností a veřejnou správou
- 112 advokačních, watchdogových a monitorovacích aktivit a antikorupčních opatření
- 63 systémových aktivit zaměřených na profesionalizaci a budování kapacit NNO
- 101 partnerství NNO se státním, soukromým a akademickým sektorem
- 819 NNO se zvýšenou profesionalitou v rámci systematického vzdělávání

Prioritní oblast **Lidská práva a tzv. klíčové oblasti podpory** byla určena pro projekty ve třech klíčových oblastech podpory: Ochrana lidských práv a multikulturalismus, Genderová rovnost a Posilování občanské společnosti, mechanismů demokracie a transparentnosti, jejichž specifickým cílem bylo:

- **Posílení ochrany lidských práv, boj proti diskriminaci a rasismu, posílení multikulturního prostředí v České republice.**
- **Zvyšování podílu žen na moci a rozhodování a zvyšování preventivních a následných služeb pro ženy ohrožené násilím.**
- **Posílení transparentnosti státní správy a politických stran, boj proti korupci a zneužívání moci, zapojování veřejnosti do rozhodování o záležitostech rozvojových a investičních plánů a posilování role a vlivu neziskového sektoru ve společnosti.**

Podpořené projekty přispěly k naplnění specifických cílů této oblasti především realizací přímého poradenství, asistence a mediace v případě porušování práv a diskriminace, pořádáním osvětových a kulturních aktivit ovlivňujících multikulturní prostředí v komunitách. K cílovým skupinám také mířily vzdělávací, výchovné a osvětové aktivity v oblasti lidských práv, včetně aktivit proti nenávisným projevům v prostředí internetu, tzv. hate speech. Neziskové organizace se zasadily o prosazení systémových změn nebo dílčích opatření v této oblasti.

V oblasti genderové neziskové organizace realizovaly aktivity motivující ke zvyšování podílu žen v rozhodovacích a řídicích pozicích, monitoring a připomínkování legislativy, rozšířily preventivní a následné služby v oblasti násilí na ženách ve všech jeho formách.

Neziskové organizace přispěly k posilování občanské společnosti také aktivizací občanů a veřejnosti k aktivní účasti na veřejném rozhodování, realizací aktivit podporujících dialog mezi občany, občanskou společností a místními/národními institucemi. Velký důraz byl kladen na rozvoj dobrovolnictví, budování sítí a koalic. Nedílnou součástí velkého množství projektových realizací byly advokační, watchdogové a monitorovací aktivity, podpora antikorupčních opatření a v neposlední řadě mnoha neziskovými organizacemi pozitivně kvitované aktivity na zvyšování profesionality a transparentnosti českých NNO.

Podpořená NNO	Název projektu	Smluvní výše grantu	Krajská působnost
Agora CE o.p.s.	PAKT, Participace – komunikace - transparentnost	2 000 000 Kč	Hlavní město Praha
Agora CE o.p.s.	Participativní rozpočtování - inovativní nástroj dialogu radnic s občany	890 000 Kč	Hlavní město Praha
Amnesty International Česká republika, z.s.	Živé knihovny Amnesty International – čtením k otevřenosti	1 298 869 Kč	Ústecký
Amnesty International Česká republika, z.s.	Živé knihovny Amnesty International - čtením k otevřenosti v Brně a okolí	1 000 000 Kč	Jihomoravský
Antikomplex - hnutí proti xenofobii z.s.	Já, Ty a Oni – divadlem fórum proti předsudkům	972 728 Kč	Karlovarský
APERIO - Společnost pro zdravé rodičovství	Stop diskriminaci na trhu práce	978 502 Kč	Hlavní město Praha
Arnika - Toxické látky a odpady	Občané nahlas	1 100 000 Kč	Vysočina
ARPOK, o.p.s.	Migrace není legrace	593 000 Kč	Olomoucký
Asi-milování	Meze Svobody	1 883 098 Kč	Hlavní město Praha
Asociace center pro rodinu	Dialogem k aktivnímu občanství seniorů	1 402 521 Kč	Jihomoravský
Burma Center Prague, o.p.s.	Podpora integrace barmských přesídlenců do české společnosti II	928 647 Kč	Jihomoravský
Business & Professional Women Praha II	EMPOWERING WOMEN - BPW mentoring	887 230 Kč	Hlavní město Praha
Calla - Sdružení pro záchranu prostředí	Silnější hlas obyvatel Vysočiny při hledání hlubinného úložiště	939 810 Kč	Vysočina
Centrum komunitní práce Ústí nad Labem	OČIMA ŽEN	1 214 102 Kč	Ústecký
Centrum pro integraci cizinců	ZAPOJ SE! Programy pro zapojení migrantů a české majority	1 985 000 Kč	Středočeský
Centrum pro komunitní práci střední Čechy	Respekt v komunikaci	914 000 Kč	Hlavní město Praha
Centrum pro komunitní práci západní Čechy	Plzeň - město (politické) kultury: Podpora participativní demokracie na místní úrovni	1 763 591 Kč	Plzeňský
Centrum pro komunitní práci západní Čechy	KOMPAS - komunikace a participace samozřejmostí	993 460 Kč	Plzeňský
Centrum pro podporu občanů	O Praze otevřeně: zapojení obyvatel do rozhodování o podobě města	989 111 Kč	Hlavní město Praha
Cesta domů, z.ú.	Zvyšování povědomí veřejnosti o možnostech péče a právech lidí na konci života	1 708 317 Kč	Hlavní město Praha
Česká asociace paraplegiků - CZEPA	Prosazování práv vozíčkářů s poraněním míchy	1 192 629 Kč	Hlavní město Praha
Český svaz žen z.s.	Rovné příležitosti žen a mužů: osvětové aktivity zacílené do regionů ČR	1 374 848 Kč	Hlavní město Praha
Člověk v tísni, o.p.s.	Podpora tolerantní společnosti v reálném i virtuálním prostoru	968 556 Kč	Hlavní město Praha
Čmelák - Společnost přátel přírody	Společně a efektivně proti regionální korupci	1 420 505 Kč	Liberecký
Diakonie ČCE - Středisko křesťanské pomoci v Praze	Stop násilí ve vztazích	1 987 498 Kč	Hlavní město Praha
Diecézní charita Brno	Magdala	1 625 000 Kč	Jihomoravský
Dopravní federace nevládních neziskových organizací, z.s.	Monitoring a prosazování dobré správy v investičních aktivitách Ministerstva dopravy	1 999 999 Kč	Hlavní město Praha
EUROTOPIA.CZ, o.p.s.	Porozuměním k toleranci	686 436 Kč	Moravskoslezský
Evropská kontaktní skupina	Lidská práva nediskriminují	999 331 Kč	Hlavní město Praha
Fórum 50 %, o.p.s.	Politika pro ženy, ženy pro politiku	1 757 276 Kč	Hlavní město Praha
Frank Bold Society	Rekonstrukce státu: spolupráce občanské společnosti při prosazování protikorupčních zákonů	1 989 249 Kč	Hlavní město Praha

Podpořená NNO	Název projektu	Smluvní výše grantu	Krajská působnost
Gender studies, o.p.s.	Rozbít skleněný strop: podpora kariérního růstu žen	1 754 850 Kč	Hlavní město Praha
Genderové informační centrum NORA, o.p.s.	A co ženy v médiích?	892 943 Kč	Jihomoravský
Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic	Posílení demokratického rozhodování o Národním parku Šumava	1 657 350 Kč	Jihomoravský
Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic	Zvyšování participace NNO a občanů ke kvalitnějším opatřením a legislativě v odpadovém hospodářství	994 090 Kč	Jihomoravský
Charita Olomouc	Známe se?	763 000 Kč	Olomoucký
In IUSTITIA, o.p.s.	Spravedlnost bez rozdílu	1 926 728 Kč	Hlavní město Praha
In IUSTITIA, o.p.s.	Bezpečně v novém domově	988 999 Kč	Hlavní město Praha
InBáze, z.s.	Mosty - cizinci a Češi vytvářejí společný příběh	1 521 175 Kč	Hlavní město Praha
INEX - Sdružení dobrovolných aktivit, z. s.	Synergický efekt dobrovolnictví - posilování občanské společnosti propojováním NNO, obcí a veřejnosti	730 969 Kč	Hlavní město Praha
Institut Tereziánské iniciativy	Výchova k respektu a toleranci podle principů otevřené společnosti	1 606 409 Kč	Hlavní město Praha
IQ Roma servis, z. s.	Nemáš moc, ale máš tu moc!	999 888 Kč	Jihomoravský
Iuridicum Remedium, z. s.	Transatlantická obchodní dohoda vs. demokracie – aktivní zapojení české veřejnosti do protransparentních a prodemokratických iniciativ	1 500 000 Kč	Hlavní město Praha
Iuridicum Remedium, z. s.	Zvyšování know-how nevládních organizací při sdílení, šíření a ochraně informací	910 469 Kč	Hlavní město Praha
Jako doma - Homelike, o.p.s.	Společně pro ženy: pojďme o tom mluvit	1 662 477 Kč	Hlavní město Praha
Jako doma - Homelike, o.p.s.	Zaostřeno na ženy: nejsme neviditelné!	766 604 Kč	Hlavní město Praha
Koalice nevládek Pardubicka, z. s.	Burza filantropie - cesta k propojení veřejného, soukromého a neziskového sektoru	969 942 Kč	Hlavní město Praha
KohoVolit.eu	Parlamentní watchdog v České republice	686 545 Kč	Hlavní město Praha
Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR, z.s.	Společně za práva migrantů	976 846 Kč	Hlavní město Praha
Krok Kyjov, z.ú.	Komunita komunitě	907 144 Kč	Jihomoravský
La Strada Česká republika, o.p.s.	Evaluace zákona o obětech a zpracování návrhů na dílčí opatření	569 004 Kč	Hlavní město Praha
MAGDALENIUM	Psychologické individuální poradenství pro oběti domácího násilí	965 071 Kč	Jihomoravský
Mateřské a rodinné centrum Krůček Svitavy, z.s.	Ženská energie pro politiku	1 000 000 Kč	Pardubický
META, o.p.s. - Společnost pro příležitosti mladých migrantů	Diskriminace do školy nepatří	1 000 000 Kč	Hlavní město Praha
Multikulturní centrum Praha, z.s.	Společně proti rasismu	1 977 637 Kč	Ústecký
Nadační fond Slovak-Czech Women's Fund	Udržitelnost a rozvoj kapacit žensko-právních a LGBT+ organizací	437 539 Kč	Hlavní město Praha
Naši politici o.s.	Obchod s bídou	1 015 623 Kč	Moravskoslezský
NESEHNUTÍ Brno	Rozvoj občanské angažovanosti	1 851 895 Kč	Jihomoravský
Nezávislé sociálně ekologické hnutí - Nesehnutí	Sbohem nenávisti - sbohem předsudky	1 110 523 Kč	Jihomoravský
Občanské sdružení Kauza3.cz	Zprůhledňování a popularizace komunální politiky v Praze 3	983 992 Kč	Hlavní město Praha
Občanské sdružení Písecký svět z. s.	PÍSECKÝ SVĚT - občanům otevřeno	1 199 999 Kč	Jihočeský
Oblastní charita Pardubice	Women Welcome (Ženy vítány)	948 069 Kč	Pardubický

Podpořená NNO	Název projektu	Smluvní výše grantu	Krajská působnost
Organizace pro pomoc uprchlíkům	Za posílení práv migrantů při práci	1 290 153 Kč	Hlavní město Praha
Otevřená společnost, o.p.s.	Rozvoj poradenství a monitoringu Otevřené společnosti, o.p.s.	1 471 143 Kč	Hlavní město Praha
Oživení, o.s.	Hlásná trouba: zneužívání periodik a informačních kampaní na úrovni místních samospráv v ČR	1 998 326 Kč	Hlavní město Praha
Oživení, o.s.	Nejsem blázen, pískám fauly. Měníme postavení oznamovatelů nekalých jednání ve společnosti.	548 167 Kč	Hlavní město Praha
P3 - People, Planet, Profit, o.p.s.	Sociálním podnikáním ke zvýšení profesionality a transparentnosti neziskových organizací	1 948 447 Kč	Hlavní město Praha
P3 - People, Planet, Profit, o.p.s.	Odpovědné nakupování veřejné správy od sociálních podniků	964 530 Kč	Hlavní město Praha
Persefona z.s.	Komplexní pomoc obětem domácího a sexuálního násilí a jejich blízkým	1 799 994 Kč	Jihomoravský
Plán B	55 metrů čtverečních dobrovolnictví	669 205 Kč	Jihomoravský
Platforma pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu z.s.	Neviditelné menšiny - zviditelnění problematiky LGBT mládeže, rodin a seniorů	863 099 Kč	Hlavní město Praha
Pomoc v nouzi, o.p.s.	Bojovníci proti násilí na ženách	1 192 410 Kč	Karlovarský
Poradna pro integraci, z.ú.	Střecha nad hlavou	995 455 Kč	Hlavní město Praha
Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva	Chceme pracovat	1 867 761 Kč	Hlavní město Praha
POST BELLUM, o.p.s.	Příběhy našich sousedů	1 000 000 Kč	Hlavní město Praha
Prague Pride z.s.	Gay rights are human rights / Práva LGBT osob jsou lidskými právy	1 629 418 Kč	Hlavní město Praha
proFem - konzultační středisko pro ženské projekty, o.p.s.	Pomoc a podpora obětí genderově podmíněného násilí	1 997 679 Kč	Hlavní město Praha
Prostor pro rodinu z. ú.	Rodinné zázemí žen v rozhodovacích pozicích	731 223 Kč	Hlavní město Praha
RADKA z.s.	Bez hranic	988 364 Kč	Ústecký
RATOLEST BRNO, z.s.	Spouštíme lavinu dobrovolnictví	1 578 237 Kč	Jihomoravský
ROMEA, o.p.s.	Snížení diskriminace a rasismu nápravou mediálního zobrazování Romů	2 000 000 Kč	Hlavní město Praha
ROZKOŠ bez RIZIKA	Online poradenství pro ženy pracující v sexbyznysu	952 188 Kč	Hlavní město Praha
RUBIKON Centrum, z.s.	Dejme druhou šanci	1 988 219 Kč	Hlavní město Praha
RUBIKON Centrum, z.s.	Alternativa pro Romy	999 000 Kč	Hlavní město Praha
Sdružení D, z.ú.	Nenávist na internet nepatří	1 502 717 Kč	Olomoucký
Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s.	Crossing borders	1 045 589 Kč	Hlavní město Praha
Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s.	Interkulturní společnost bez bariér. Interkulturní pracovníci – nástroj ke snižování sociokulturních bariér ve veřejných institucích	991 103 Kč	Hlavní město Praha
Schola Empirica	enazor.cz- podpora e-participace na místní úrovni	995 050 Kč	Hlavní město Praha
Sít ekologických poraden	Ekoporadenství - síťování, vzdělávání, metodika	1 079 008 Kč	Moravskoslezský
Sít mateřských center o.s.	Akademie svobodného a aktivního občanství	999 901 Kč	Hlavní město Praha
Sít středisek ekologické výchovy Pavučina, z.s.	Zvyšování kvality a transparentnosti činnosti organizací poskytujících služby v environmentální výchově	971 540 Kč	Hlavní město Praha
SKOK do života, o.p.s.	Profesionální podpůrce	1 188 353 Kč	Královéhradecký
Spiralis	Tematická platforma NNO k nové legislativě	994 362 Kč	Hlavní město Praha

Podpořená NNO	Název projektu	Smluvní výše grantu	Krajská působnost
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z.s.	Už vím! Srozumitelně o duši a těle pro ženy s mentálním postižením	999 121 Kč	Hlavní město Praha
Transparency International Česká republika	PAKT-Protikorupční akademický klub transparentnosti	1 776 037 Kč	Hlavní město Praha
Transparency International Česká republika	ROK MÍSTNÍCH REFEREND	738 427 Kč	Hlavní město Praha
Třebíčské centrum z.s.	ProŽeny	991 467 Kč	Vysočina
Unie pro řeku Moravu	Řeky pro města	926 549 Kč	Olomoucký
Vrátko, z.s.	Nebojte se nás zaměstnat!	1 192 616 Kč	Vysočina
Vrátko, z.s.	Směr práce	997 900 Kč	Vysočina
Vzájemné soužití o.p.s.	Společně za práva a bezpečí	814 000 Kč	Moravskoslezský
ZAHRADA, o.p.s.	(Po)známe se? Participativní komunitní rozvoj	903 288 Kč	Hlavní město Praha
Zelený kruh	Zlepšení veřejného obrazu ekologických NNO	1 499 645 Kč	Hlavní město Praha
Zelený kruh	Hlas veřejnosti má zelenou	866 793 Kč	Hlavní město Praha
Žebřík, z.s.	Vznik a rozvoj multikulturního centra v Prostějově	1 930 061 Kč	Olomoucký

Sdružení D

1 502 717 Kč

Olomoucký kraj

www.sdruzenid.cz

Začalo to jednoduše, všichni to známe. Petr býval docela normální kluk, který chtěl jít na gympl a nikdy neměl nouzi o kamarády. S rodiči byl v pohodě. Ale postupně si kluci ve fotbale začali všimnout, že už s Petrem není taková sranda – každou chvíli trávil s mobilem v ruce. Když si toho trenér všiml, dal mu na výběr. A on si vybral. Od té doby se uzavřel do sebe a do virtuálního světa. Rodiče doufali, že ho to časem omrzí a všechno bude zase jako dřív. Snažili se k němu najít cestu, ale cítili se čím dál bezmocnější. Petr se jim rychle vzdaloval.

To je jeden z mnoha příběhů, které se kolem nás každý den dějí. A mnohé z nich jsou pro naše děti ještě víc ohrožující. Dnešní mládež sice zná teoreticky spousty pouček, ale ví také, jak je ve skutečnosti použít? Program se snaží děti připravit na to, aby dokázaly čelit nelehkým situacím ve světě internetové komunikace. Není jednoduché postavit se agresorovi, někdy není jednoduché ho vůbec vypátrat. Ale efektivní způsoby řešení existují a lze je

uplatnit o to snáz, pokud víme, že existují a máme je natrénované. Chce to spoustu odvahy a cílevědomost nenechat se odradit.

Právě proto interaktivní program divadla fórum pracuje s principem zkusit si vyřešit problém nanečisto, navíc za takových podmínek, které simulují skutečné reakce okolí. Lektoři v roli reagují na návrhy žáků autenticky, čímž účastníci dostanou okamžitou zpětnou vazbu, zda by bylo jejich řešení vhodné či úspěšné. Na školách probíhala vrstevnická kampaň, díky které se dostalo do širšího povědomí, že existuje web nebojsepromluvit.cz, na němž se děti mohou lépe zorientovat v tématu kyberšikany a v možnostech pomoci jejím obětem. Podobu kampaně mohli ovlivnit samotní dobrovolníci z řad žáků.

A jak to tedy v našich příbězích dopadne? Žáci mohou hrdinům a hrdinkám pomoci, aby se jejich příběh neodvíjel tou nejhorší možnou cestou, protože cest je vždy víc, jen o nich vědět a nevzdat se.

Nenávist na internet nepatří

Vrátka z.s.

1 192 616 Kč

Kraj Vysočina

www.vratka.cz

Jak zaměstnat osobu s hendikepem či na co mají osoby s hendikepem nárok? Ochrana lidských práv a boj proti diskriminaci při zaměstnávání OZP, osvěta a zajištění informovanosti subjektům na trhu práce o problematice zaměstnávání OZP byla a je hlavním cílem naší organizace. V rámci projektu jsme využili vlastní zkušenosti, protože naše organizace zaměstnává hendikepované osoby a pomáhá jim postavit se na vlastní nohy na trhu práce.

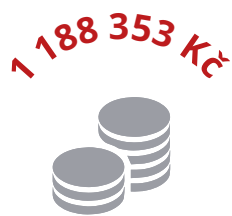
„Jsem zdravotně znevýhodněná a nebaví mě jen sedět doma. Chci se taky bavit, poznávat nové lidi, pracovat. Pro zdravotně znevýhodněného člověka je velice těžké najít nějakou aktivitu, která by mu byla přizpůsobena, a o možnosti zaměstnání radši snad ani nemluví. Rozhodla jsem se tedy zapojit do projektu, zúčastnit se několika aktivit, které Vrátka nabízely, a vůbec se celkově zajímat více o tuto organizaci,“ říká paní Dana, absolventka několika projektových aktivit. Aby se nebáli nejen oni, ale hlavně různí zaměstnavatelé či spolky takovéto lidi

zaměstnat, účastnili se námi nabízených aktivit. Zřídili jsme bezplatnou poradnu na webu, kde mohli OZP, ale i široká veřejnost vkládat dotazy se sociální tematikou. Stěžejním se stala realizace kurzu Bilanční diagnostika, kde se účastníci učili poznat sami sebe, a dále akreditovaného kurzu Sociálně právní minimum – zaměstnávání OZP, který sklídl jen pozitivní ohlasy. Podařilo se nám vytvořit platformu setkávání, vzdělávání a poradenství, která měla odezvu u široké veřejnosti z řad osob zdravých, hendikepovaných a zaměstnavatelů okresu Třebíč. Díky projektu jsme našli pracovní uplatnění pro tři pracovníky OZP.

Dílčím cílem pro nás bylo propojení „dvou světů“ – lidí s postižením a lidí bez postižení. Proto jsme zrealizovali několik workshopů či besed ve školách. Zde se zdraví lidé, mnohdy i poprvé, setkali s hendikepovaným člověkem a mohli se dozvědět, jaká úskalí život s hendikepem přináší.

Nebojte se nás zaměstnat!

Vizí projektu Profesionální podpůrce bylo aplikovat nové ustanovení občanského zákoníku, týkající se nápomoci při rozhodování – podpůrcovství jako alternativy k omezování svéprávnosti u lidí s mentálním postižením, kteří jsou uživateli našich sociálních služeb. Profesionální podpůrce napomáhá lidem s postižením samostatně se rozhodovat v právních jednáních. Poskytuje podporu a zprostředkuje informace a sdělení zejména v otázkách hospodaření s penězi, otázkách cestování, zaměstnání či zdravotního stavu (při udělování souhlasu s poskytnutím zdravotních služeb). Profesionální podpůrce může být se souhlasem podporovaného přítomen u všech jeho právních jednání, tedy při jednání s úřady, soudy, při jednání s věřiteli, dlužníky nebo jinou protistranou. Ukázalo se, že lidé s mentálním postižením se chtějí sami rozhodovat, chtějí být svéprávní: *„Jsme přesvědčeni, že samostatný a soběstačný život zvládnou, a v tom je chceme i nadále podporovat. Nezbytnou podmínkou je cílená podpora zejména v oblasti hospodaření s penězi*

a dlouhodobého plánování. Každá svoboda s sebou nese určitou míru rizika. I proto jsme se v rámci projektu PROFESIONÁLNÍ PODPŮRCE rozhodli prozkoumat výhody smlouvy o nápomoci, kterou jako naprostou novinku zavedl nový občanský zákoník.“ dodává k tomu Mgr. Kateřina Drábková Bíbusová, ředitelka SKOKu.

Velké úsilí jsme vložili i do s práce rodiči, kteří jsou často opatrovníky svých potomků s postižením. Napříč společností je neustále silně zakotven mýtus omezení svéprávnosti jako jediné možné ochrany člověka s postižením před zneužitím nebo neuváženým jednáním. Ukázalo se, že veřejní opatrovníci, ale i soudci a soudní znalci se v této oblasti teprve začínají orientovat. Oblast poskytování nápomoci při rozhodování je velmi složitá a vstupuje do ní mnoho faktorů nejen právních, ale i etických a morálních. Prosazení tohoto principu do běžné praxe bude proto vyžadovat více času.

Profesionální podpůrce

„Druhý trest začíná, když opustíš vězení a nikdo ti nedá práci.“ (Karel, klient RUBIKON Centra) Tento a jiné citáty našich klientů nás přiměly k tomu, zaměřit se na podporu rovného přístupu k zaměstnávání u osob se záznamem v rejstříku trestů (dále jen RT). Cílem projektu bylo zejména zvýšit ochranu lidských práv u lidí s trestní minulostí, zvýšit jejich právní vědomí v oblasti vstupu na trh práce a posílit jejich schopnosti konstruktivně překonávat bariéry spojené se záznamem v RT. Dalším cílem bylo narušit stereotypní uvažování vůči těmto osobám u veřejnosti a zástupců zaměstnavatelů a posílit aktivní participaci zástupců veřejné správy, neziskového sektoru a policy makers na řešení problémů týkajících se rovného zacházení u osob se záznamem v RT na trhu práce. V rámci projektu jsme poskytovali osobám se záznamem v RT pracovní poradenství zaměřené na jejich podporu při vstupu na trh práce. Realizovali jsme

motivační a osvětovou kampaň podporující téma zaměstnávání osob s trestní minulostí, nazvanou „Nemám svatozář. Mám práci.“ Byli jsme spoluorganizátory tzv. Yellow Ribbon Runu (Běhu se žlutou stužkou), který se poprvé běžel v rámci Pražského Volskwagen Maratonu, a také jsme se účastnili satirického karnevalu Sametové posvícení. Další zajímavou aktivitou projektu byly tzv. Pohovory nanečisto, za které jsme získali NÁRODNÍ CENU KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ 2015. Výsledkem pracovních setkání se zástupci zaměstnavatelů, pracovníků státní správy i osob s trestní minulostí je Návrh systémových změn a dílčích opatření, jehož prostřednictvím se snažíme prosadit změny týkající se zaměstnávání osob ve výkonu trestu a po něm. Výstupy projektu jsme prezentovali na závěrečné konferenci v Hotelu Hilton Prague.

Dejme druhou šanci

Cesta domů, z.ú.

1 708 317 Kč

Hlavní město Praha

www.cestadomu.cz

Asi 76 % občanů ČR si přeje své poslední dny prožít doma se svou rodinou. Navzdory tomu ale stejné procento lidí umírá v nemocnicích a zdravotnických zařízeních osamoceno, v podmínkách, které odporují jejich představě o důstojném umírání. V tomto projektu jsme podpořili metodologii spirálového modelu a začali jsme pracovat s menším vzorkem populace, která se stane součástí vzdělávání a dalšího šíření informací o možnostech péče o osoby na konci života mimo nemocniční prostředí. Cílem projektu bylo poskytnout informace o umírání a o možnostech mobilní paliativní péče většímu počtu lidí, zlepšit dostupnost informací o problematice umírání a o právech umírajících a snížit tak strach ze smrti a s ní spojené ztráty důstojnosti. Hlavním nástrojem, který přispěl k tomuto cíli, bylo rozšíření poradenské péče pro zájemce o toto téma a intenzivní přednášková činnost našeho zdravotního a sociálního týmu. Pro širokou veřejnost byly určeny dva koncerty a informační leták ABECEDA.

Tabuizace smrti se netýká jen laické veřejnosti, ale i lidí s odborným zdravotnickým vzděláním. Během týdenního kurzu ELNEC sledoval náš zdravotní bratr Pavel Klimeš proměnu účastníků v přístupu k tématům spojených se smrtí: „I když první přednáškový den měla většina účastníků kurzu spíše rezervovaný postoj a byla nejistá, protože se obávala těžkých témat, na konci týdne se všichni účastníci shodli, že byl pro ně kurz unikátním vzdělávacím zážitkem a že pro šíření paliativní myšlenky na svých působištích mají nyní mnohem lepší výbavu.“

Pro pilotní program hrazení mobilní paliativní péče z prostředků veřejného zdravotního pojištění, jehož je Cesta domů součástí, vznikla díky projektu FNNO studie, která se soustředí na srovnání organizačních a úhradových modelů zajištění této péče v rámci EU. Studie chce prokázat, že mobilní paliativní péče není v EU marginální částí zdravotnictví, ale běžným způsobem zajištění péče o umírající Evropany.

Zvyšování povědomí veřejnosti
o možnostech péče a právech lidí na konci života

Vozíčkáři s poraněním míchy se po úrazu musí adaptovat na zcela novou životní situaci. Podle legislativy je jim k dispozici řada nástrojů, které jim pomáhají kompenzovat hendikep. Je pro ně ale složité se v systému orientovat. Abychom vozíčkářům pomohli dosáhnout maximální možné kompenzace hendikepu, která je základním předpokladem pro aktivní život a naplnění práva na sebeuplatnění, vzdělání a pracovní uplatnění, nabídli jsme jim informační servis a individuální poradenství. Pokud jsme zjistili, že se poškození práv týká většího množství klientů nebo je důsledkem špatně nastavené legislativy, snažili jsme se o dosažení systémových změn.

Za klíčový úspěch projektu považujeme prosazení změny v zákoně o sociálních službách. Původní úprava pozastavovala řízení o příspěvcích a dávkách pro zdravotně postižené z důvodu hospitalizace žadatele. To v praxi znamenalo, že vozíčkář, který byl krátce po úrazu a byl v nemocnici a pak v rehabilitačním ústavu, neměl možnost zajistit

si včas potřebné příspěvky a připravit se na návrat domů. Zpracovali jsme a prosadili novelu zákona, která tyto prodlevy v přiznávání příspěvků odstraňuje a která platí od 1. 8. 2016.

„Máme velkou radost, že příběhů s dobrým koncem bylo více.“ uvádí vedoucí projektu. Někteří vozíčkáři potřebují mechanický i elektrický vozík pro pohyb v různých situacích a různém terénu. Takové řešení právní úprava umožňuje. Obrátila se na nás vozíčkářka, které jedna ze zdravotních pojišťoven schválila a poskytla dva vozíky. Po několika letech pravidelného užívání obou vozíků pojišťovna náhle změnila přístup a klientku vyzvala k vrácení jednoho ze schválených vozíků. Považovali jsme postup za chybný a zjistili jsme, že stejný problém s touto pojišťovnou má více vozíčkářů. Absolvovali jsme řadu jednání, oslovili jsme ředitele pojišťovny a ředitele posudkových lékařů této pojišťovny, iniciovali jsme zájem médií a obrátili se na Národní radu zdravotně postižených. Na základě těchto kroků zástupci Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra svůj postoj přehodnotili a klientům se omluvili.

Prosazování práv vozíčkářů s poraněním míchy

ARPOK, o.p.s

593 000 Kč

Olomoucký kraj

www.arpok.cz

Projekt Migrace není legrace nabídl pedagogům možnost absolvovat cyklus seminářů, jenž přinesl pestrý program sestávající ze tří základních částí. První částí byly informace k problematice migrace, podané ústy zajímavých hostů. Přednášející přinesli účastníkům témata jako právní aspekty migrace, mezináboženský dialog a islám v průběhu staletí, informace o Sýrii očima Syřana žijícího v České republice a zkušenosti z dobrovolnické pomoci uprchlíkům na srbsko-maďarské hranici. Tyto informace doplňovaly lekce a aktivity vhodné pro výuku tématu na základní či střední škole, které si účastníci mohli na vlastní kůži vyzkoušet. Součástí cyklu seminářů byl praktický trénink komunikačních dovedností, zaměřený na řešení situací, které mohou pedagogové se svými žáky zažít při diskuzi nad problematikou migrace.

„Cyklus seminářů ‚Migrace není legrace‘ mě z hlediska pedagogické profese obohatil

o nápady, jak zařadit téma globálního rozvoje do výuky – sdíleli jsme na setkáních jak nápady nás, učitelů, tak jsme na vlastní kůži vyzkoušeli aktivity připravené lektory ARPOKu. Kromě toho jsem se na seminářích seznámil s myšlenkově podobně naladěnými lidmi, což skýtá potenciál další, neformální spolupráce. Načerpal jsem novou faktografii, kterou využiji jak pro přípravu hodin, tak i pro argumentaci v diskuzích. Při moderování diskuze o třaskavém tématu migrace mi pomůže trénink komunikačních dovedností, který má přitom samozřejmě dosah daleko za úzké hranice mé školní výuky,“ shrnuje Vojtěch Pícha, učitel na FZŠ Hálkova Olomouc.

Informace, podklady a tipy z cyklu seminářů jsou obsahem manuálu Migrace není legrace, který nemá ambicí být všeobsahující studnicí informací k migraci, ale snaží se shrnout to základní, poukázat na zajímavé zdroje a přinést praktické návody pro komunikaci ohledně migrace.

Migrace není legrace

Umíte komunikovat? Na tuto otázku odpovíme většinou všichni stejně: Ano, samozřejmě že umíme. Je tomu skutečně tak? Poznáme vždy, s kým mluvíme? Zda nám rozumí? Máme praktickou zkušenost, že tomu tak není. Ne vždy si uvědomíme, že proti nám stojí někdo, kdo má jistá komunikační specifika. Komunikační bariéry jsou různé, jsou někdy obtížně uchopitelné, možná se na ně zapomíná či nejsou považované za tak problematické. Může se jednat o bariéry, které překonávají lidé s různým sluchovým postižením, s různou mírou ztráty zraku anebo kteří mají jiné zdravotní postižení, jež nemusí být vůbec vidět.

Zkušenost je taková, že komunikační bariéry jsou bohužel v různých veřejných institucích opomíjeny či bagatelizovány. Nevidomý velmi obtížně přichází na to, kde jsou ty správné dveře, které na úřadě potřebuje, neslyšící nemůže jednat s tlumočnickem, protože nikomu nedojde, že ho potřebuje, apod. Jsme toho názoru, že pokud bude-

me vzájemně respektovat komunikační potřeby a možnosti obou stran, můžeme postupně komunikační bariéry odstraňovat a zrovnoprávnit vzájemnou komunikaci. Důvody, proč nám není rozumět, mohou být různé, ale řešení jsou v danou chvíli pouze na nás a jsou možná mnohem jednodušší, než se může zdát. Na co je potřeba přijít? Poznat komunikační bariéru člověka, který za vámi přišel. Vědět, jak ji překonat, případně vědět, kdo může pomoci. Vytvořili jsme webovou stránku, metodiku, natočili videa a pilotně ověřili vzdělávací workshop. Cílem je upozornit na skutečnosti, které je potřeba při komunikaci s lidmi s různým znevýhodněním zohlednit. „*Slyším, vidím, jsem mladá. Neumím si představit, že se na úřadě nedomluví. Díky účasti na workshopu jsem měla možnost chvíli nevidět, neslyšet či z jiného důvodu nerozumět. Doufám, že se mi podaří vše v praxi využít,*“ říká účastnice workshopů. Pokud druhého respektujeme, přijdeme na to, jak se s ním domluvit. Pokud chceme, dokážeme spoustu věcí.

Respekt v komunikaci

972 728 Kč

Karlovarský kraj

www.antikomplex.cz

Začít dialog s někým „jiným“ může být velmi těžké. Navíc je-li ten druhý nějak odlišný, neznámý a pro nás možná nepochopitelný. Cílem tohoto projektu bylo rozvíjet kulturu dialogu mezi většinou a menšinovými skupinami v ČR a prostřednictvím divadla otevírat společný prostor vedoucí k uvědomění si vlastní životní situace a našich práv a nalézat sílu ke změně. Za pomoci metod divadla utlačovaných jsme vytvořili se skupinami z Písku, Prahy a Ostravy divadelní představení tematizující každodenní zážitky útlaku zástupců některých českých menšin. A prostřednictvím těchto představení, do nichž mohli diváci vstupovat, hledat a nalézat řešení, pak určitou část žáků z publika pohnout k zamyšlení se nad situací, v níž lidé kolem nás žijí. „Dost mě zasáhlo, že jsem si nikdy tak moc neuvědomovala, jak se cítí ti druzí,“ komentovala představení jedna z diváček (17 let). „Překvapilo mne, jak těžké je bránit se. Když se stanu svědkem takové situace v budoucnu, budu se snažit pomoci,“

shrnuj své pocity další divák (16 let). Kromě představení pro školy jsme v listopadu 2015 v Praze uspořádali druhý ročník Divufestu, mezinárodního festivalu divadla utlačovaných. Konaly se workshopy pro veřejnost pod vedením zahraničních lektorů a každý večer přinesl divadelní představení na nejrůznější témata. Zážitek z vytváření představení shrnula jedna z hereček:

„Nejsilnější byly momenty intervencí, při kterých diváci vstupují na jeviště, aby si vyměnili úlohu s jedním z protagonistů, který je terčem ‚útlaku‘, a já spolu s hereckým kolegou jim musíme coby antagonisté čelit. Velkou nadějí mě naplňuje, že v drtivé většině případů žáci, kteří se účastnili našeho představení, rasismus naprosto radikálně odmítají a mají spoustu velmi dobrých nápadů, jak mu čelit. Na Divufestu jsme potkali lidi z naší země i ze zahraničí, kteří bojují za stejnou věc jako my. Bylo velmi osvěžující se s nimi setkat a prožít pocit sounáležitosti s těmi, kterým téma xenofobie není lhostejné.“

Já, Tya Oni – divadlem fórum proti předsudkům

Cizinci patří v České republice mezi jednu ze skupin nejvíce ohrožených násilím z nenávisti. Lidé z některých cizineckých komunit dokonce zažívají určitou míru předsudečných útoků téměř denně. Z našeho monitoringu násilí z nenávisti například vyplývá, že výrazně stoupl počet útoků na migranty přicházející z arabsky mluvících zemí. Výjimkou ale nejsou ani útoky na migranty z ruskojazyčné komunity.

Díky projektu Bezpečně v novém domově jsme poskytli služby celkem 23 klientům, kteří zažili nejrůznější formy napadení – od slovních útoků až po těžké ublížení na zdraví. Motivace pachatelů byla ale vždy stejná, oběť si vybrali kvůli jejímu původu. Celým trestním řízením jsme mohli provázet ženu, která zažila nepříjemný a ponižující útok kvůli své víře. Naše právnička jí pomohla sepsat trestní oznámení a doprovodila ji jako zmocněnec na všechny výslechy k policii. Díky výborné práci policie a rychlému jednání soudu si napadená žena už pár měsíců po útoku přečetla rozsudek, který pachatelům ukládal

poměrně dlouhé podmíněné tresty. Vedle právních služeb jsme poskytli i nejrůznější služby sociálního poradenství. Abychom snížili riziko dalších útoků, vytvářeli jsme s našimi klienty bezpečnostní plány. Zprostředkovávali jsme služby psychoterapeuta, který pomohl klientům vyrovnat se s následky napadení. Počet napadených, kteří se rozhodnou vyhledat pomoc, je jen zlomkem všech obětí předsudečných útoků mezi cizinci. „Řada cizinců vnímá útoky jako daň za to, že tady mohou žít. Často se bojí, že pokud se budou bránit, ohrozí tím například svůj pobytový status. Mnohé obavy vychází také z neznalosti jazyka, trestního řízení i systému sociálních služeb,“ vysvětluje Klára Kalibová, ředitelka organizace In IUSTITIA. Právě tyto bariéry jsme se snažili díky projektovým aktivitám překonávat. Pořádali jsme setkání s cizineckými komunitami na různých místech České republiky a pravidelně jsme se věnovali terénní sociální práci. Vytvořili jsme také expertní síť složenou z organizací pomáhajících cizincům. Výsledkem spolupráce expertů se stalo několik jazykových verzí publikace „Průvodce pro cizince a cizinky, kteří se v ČR setkali s trestným činem“.

Bezpečně v novém domově

V české politice působí pouhých 20 % žen. Jejich nízká účast přitom není dána jednoduše tím, že do politiky nechtějí, ale především tím, že naráží na řadu bariér, které jim vstup do politiky znesnadňují. Odstraňování těchto překážek, podpora političek a zvýšení podílu žen na rozhodování bylo cílem našeho projektu. Zaměřili jsme se na dvě úrovně bariér. Ty na straně společnosti, jako předsudky, nezájem o zastoupení žen a neinformovanost, ale i ty na straně žen samotných – nízké sebevědomí či nízká solidarita mezi političkami.

Před volbami do obecních zastupitelstev tak proběhla kampaň na podporu žen s názvem „Žijeme tu společně, pojďme společně i rozhodovat“. Na konkrétních příkladech ukazovala, jak se odlišné zkušenosti žen a mužů promítají do reálné politiky na komunální úrovni. I díky této kampani se zastoupení žen na komunální úrovni zvýšilo na 27 %.

Začínajícím političkám byl určen víkendový motivačně-vzdělávací program, jehož cílem bylo posílení sebevědomí a zdokonalení

tzv. měkkých dovedností účastnic. O tyto workshopy byl mimořádný zájem, a proto jsme nakonec jejich počet navyšovali. „*Myslím, že ženy by se měly vzájemně více podporovat, a tak děkuji Fóru 50 % za možnost proškolení se v komunikaci, argumentaci a mediálním vystupování. Politika je boj a ženy se musí dobře připravit, věřit si a nebát se,*“ komentuje kurz jedna z jeho absolventek, současná radní města Český Krumlov Jitka Zikmundová.

Velmi úspěšná byla i soutěž „Nadějná politička 2016“, která upozornila na úspěšné političky na lokální úrovni a představila je veřejnosti. Do letošního ročníku se přihlásilo více než 60 žen a vítězkou se stala starostka Třince Věra Palkovská. „*Situace žen v politice je složitá, protože skloubit pracovní a osobní život je náročné. Chtěla bych pomoci dalším ženám a vytáhnout je nahoru,*“ říká oceněná starostka. A právě vzájemnou podporu a solidaritu mezi političkami, které byly zapojeny do našeho projektu, považujeme za jeden z jeho největších úspěchů.

Politika pro ženy, ženy pro politiku

Ženy bez domova se setkávají s domácím násilím asi v 90 %, avšak v „běžné“ populaci jde o cca 30 %. Ženy ztrácí bydlení často kvůli násilí a po odchodu od násilného partnera jsou ohroženy násilím ještě víc, od více aktérů. Veřejná diskuse ani sociální služby se však tomuto spojení nevěnují. Projekt se zaměřil na propojení tématu násilí na ženách a tématu bezdomovectví žen, protože ta se vzájemně posilují.

Asi nejsilnější aktivitou bylo dokumentární divadlo ONY, které vzniklo z příběhů žen bez domova na téma blízkých vztahů, ztrát a násilí. Představení diváky zavedlo do temných a drastických okamžiků, ale nabídlo i naději. Bylo obohaceno o písně psané na texty hereček a o zajímavou scénografii v podobě hadrových panáků a masek. Pro herečky samotné mělo velký terapeutický přínos. Během zkoušek začaly zpracovávat svá traumata. „Dalo mi to svobodu. Mluvit o těch věcech mi pomohlo dostat je ze sebe,“ říká jedna z hereček, která si nepřála uvést jméno. V projektu jsme také pracovali s mladými

ženami bez domova a ohroženými násilím. Vyjeli jsme s nimi na dva tábory a pak se pravidelně setkávali nad tvůrčími aktivitami, jako točení videí nebo kreslení komiksů.

V rámci prevence jsme uspořádali dvě desítky diskusí na školách na téma bezdomovectví a násilí na ženách a spustili jsme kampaň proti násilí cílenou na muže bez domova.

„Díky projektu jsme ovlivnili veřejnou diskusi o bezdomovectví a o násilí na ženách a také konkrétním ženám nabídli možnost zpracovávat své traumatické zážitky a pracovat na posílení. Vzhledem k tomu, že ženy na ulici jsou nuceny řešit naléhavější potřeby, jako jídlo a nocleh, a bolestivé zpracování traumatu odsouvají na bezpečnější dobu, to vnímáme jako zásadní přínos,“ říká Jitka Kolářová z Jako doma.

Partnerem projektu byla islandská organizace Samtok um kvennaathvarf, která poskytuje psychologickou pomoc a azylové bydlení ženám, které zažily domácí násilí. Díky spolupráci, včetně stáže na Islandu, jsme se dozvěděli hodně o kampaních a práci s ženami s traumatem.

Společně pro ženy: pojdme o tom mluvit

Třebíčské centrum z.s.

991 467 Kč

Kraj Vysočina

www.trebicskecentrum.cz

Rovné příležitosti mužů a žen a násilí na ženách – dvě závažná a často tabuizovaná témata, která se však dotýkají celé společnosti. O to intenzivněji je nutné usilovat o změnu, a to nejen o změnu vnímání společnosti, ale hlavně o změnu v nás ženách. Třebíčské centrum poskytuje komplexní služby pro rodiny s dětmi a problémy žen-matek známe více než dobře. Proto jsme se rozhodli přispět k řešení a ve spolupráci s mnoha dalšími partnerskými subjekty mobilizovat veřejnost a rozvířit odbornou diskusi. Za krátkou dobu jednoho roku jsme dokázali realizovat velké množství vzdělávacích, podpůrných a motivačních aktivit na více než dvaceti místech Kraje Vysočina a zapojit 208 žen, které se každý den podílejí na rozvoji komunity a osobně se angažují na řešení závažných problémů. Mezi hlavní problémy těchto aktivních žen patří jejich přetíženost a zásadní bariérou pro větší zapojení v řídicích a rozhodovacích rolích je rodina a péče o děti. Co maximálně potřebují, je vzájemné sdílení, motivace a podpora.

Ženy v řídicích a rozhodovacích rolích a ženy-oběti násilí – dvě cílové skupiny, které zdánlivě

nemají nic společného. Neplánovaným výstupem našeho projektu bylo tragické zjištění, že 14 % z cílové skupiny ženy v řídicích a rozhodovacích rolích jsou zároveň samy oběti násilí. „Počáteční anonymní ochota promluvit se ke konci projektu změnila v otevřené sdílení osobních příběhů. Účastnice projektu našly v sobě odvahu otevřít svoji 13. komnatu a díky tomuto kroku se uměly postavit svému vlastnímu strachu,“ shrnuje koordinátorka projektu Daria Čapková, která je sama legislativně uznanou obětí domácího násilí. Její příklad, zapojení a osobní statečnost „otevírala oči“ dalším účastnicím projektu. Multiplikační efekt otevřeného sdílení se ukázal na každé přednášce. Velmi úspěšná byla mezioborová spolupráce, podařilo se nám zapojit velké množství odborníků a organizací a věříme, že se nám také podařilo dosáhnout změny v přístupu. Řešení situace „zespodu“, nabídka bezpečného a přátelského prostředí spolu s kontakty na specializované subjekty dělá z neziskových organizací, které realizují program pro rodiny, skvělý „rozcestník“ a informovaného partnera.

Proženy

Projekt PAKT byl prioritně určen studentům vysokých škol. Spolu s místními občany se zúčastnili veřejných debat, které proběhly v Olomouci, Praze, Hradci Králové, Českých Budějovicích a Liberci, na které navázaly studentské workshopy. Ty vedly k vytvoření klubů studentů, jejichž úkolem bylo vytipovat konkrétní místní problém spojený s nakládáním s veřejnými financemi, podrobněji jej rozpracovat a navrhnout řešení.

Velmi zajímavá byla jednání u kulatého stolu s místní samosprávou. Představitel města leckdy překvapila zjištění studentů. Ačkoli nešlo o velké změny, připustili, že jde o otázky, kterým je třeba se věnovat, a slíbili nápravu. Vyvrcholením celého projektu byla prezentace práce klubů a ocenění toho nejlepšího. Přísnému zraku odborné poroty představil studentský klub v Praze projekt síťování občanských iniciativ a potenciál jeho dalšího rozvoje, studentky z Liberce kauzu možného střetu zájmů zastupitelů Liberce a Jablonce při rozdělování dotací a příběh neefektivního nakládání s finanční-

mi prostředky města při nákupu tramvají, v Hradci Králové se zaměřili na transparentní rozdělování dotací do sportu.

„Nejvíce jsem ocenila, že jsme si mohli zkusit připravovat projekty od začátku, projít si různými fázemi, potýkat se s různými problémy a následně je řešit,“ podotkla po skončení projektu členka Studentského klubu Transparency International Praha. Vítězným týmem se stal klub z Hradce Králové. Ten si první místo vysloužil především svým aktivním přístupem a dosaženými výsledky, tedy příslibem zástupců vedení města na zlepšení současné praxe – jejich aktivita se tedy ideálně promítla do reálného fungování místní samosprávy.

Projekt splnil svůj cíl – spojit studenty, kterým nejsou lhostejné situace, kdy dochází ke korupci či plýtvání veřejnými prostředky, a kteří chtějí pro zlepšení i něco udělat. Nejen jim je pak určena publikace „Jsou to i moje peníze“, která formou případové studie ukazuje možnosti a nástroje občanské kontroly.

PAKT – Protikorupční akademický klub transparentnosti

Na počátku stála přirozená touha a potřeba nejstarší generace být i v té nejkrásnější třetině života společensky prospěšný a dávat svému životu smysl, reflexe demografické situace stárnutí populace a snahy státní samosprávy vytvářet programy a aktivity pro seniory. Ze zkušeností však víme, že mnoho úředníků prarodinné politiky neumí se seniory-dobrovolníky pracovat. Proto jsme projekt zaměřili na vytvoření dialogu mezi zaměstnanci samosprávy a aktivními seniory. Nejprve jsme proškolili pracovníky místních samospráv v kurzu Koordinátor aktivního stárnutí. Poté si tito koordinátoři našli seniora dobrovolníka, který absolvoval kurz Senior – aktivní občan. Senioři získali dostatečné kompetence pro to, aby mohli účinně spolupracovat s místní samosprávou, a dovednosti ve vyhledávání dalších aktivních seniorů, ale také schopnosti v mapování místních podmínek a potřeb ostatních seniorů. Zejména pak získali přehled o možných konceptech a možnostech dobrovolnické činnosti v místě svého bydliště. „*Senioři jsou*

specifická skupina obyvatelstva a každá pomoc, byť jen malá, je potřebná a vítaná. Proto bychom měli připravovat a podporovat projekty, které pomáhají spoluobčanům-seniorům při jejich začleňování do plnohodnotného života,“ říká Eva Ošmerová, účastnice kurzu.

Na základě kurzů a společných setkání všech absolventů u kulatých stolů vznikly metodiky, brožura a video prezentující příklady dobré praxe. Brožura je portfoliem jedinečných projektů našich absolventů. „*Portfolia jednotlivých projektů jsou ukázkou toho, jakým způsobem lze využít spolupráce místní samosprávy a potenciálu seniorů-dobrovolníků, případně dalších subjektů, kteří mají zájem a aktivně se podílí na řešení otázky stárnutí společnosti. V mnoha projektech je viditelný mezigenerační přesah, což je důkazem toho, že senioři jsou nepostradatelnou studnicí znalostí a životních zkušeností pro všechny generace,*“ dodává Zuzana Vařejková, lektorka kurzu. Do projektu byla zapojena také nezisková organizace Spokojený senior – KLAS z.s.

Dialogem k aktivnímu občanství seniorů

V roce 2014 jsme začali s realizací dobrovolnického centra Komunita komunitě, které sdružuje dobrovolníky mající zájem pomáhat v neziskových organizacích v Kyjově a okolí, kam je také vysíláme. Registrujeme více než 70 dobrovolníků a 10 organizací, kde dobrovolníci mohou pomáhat nemocným, seniorům, mentálně postiženým, závislým či dětem. Provozujeme také klub dobrovolníků, kde mohou dobrovolníci v případě potřeby najít podporu, zábavu i pomoc. Organizujeme pro dobrovolníky vzdělávací, zábavné i kulturní akce. Během roku probíhají prezentace dobrovolnictví mezi studenty i neziskovými organizacemi. Aktivně propagujeme dobrovolnictví prostřednictvím regionálních médií a letáčků.

Velké díky patří všem dobrovolníkům, kteří pomáhají v neziskových organizacích a společně s námi se účastní dobrovolnických akcí. Dobrovolnice Jana nám odpověděla na otázku, co mi dobrovolnictví dalo

a vzalo: „Začnu tím, co mi dobrovolnictví vzalo. Bez váhání odpovím: nic. Strádat na něčem, co chce člověk dělat, nelze. Co mi dobrovolnictví dalo? Dobrovolnictví je pro mě oblastí, kde jednou dáš a stokrát dostaneš.“

V roce 2015 jsme stavěli hliněnou stáj pro ovce, začali s dobrovolnictvím v nemocnici, organizovali jsme akci Den dobrých skutků, kterým vyzýváme širokou veřejnost ke konání každodenních, třeba i drobných dobrých skutků.

Dobrovolnické centrum je otevřeno každou středu od 14 do 16 hodin, je možné domluvit si schůzku i mimo tuto dobu. Zájemcům o dobrovolnictví poskytneme bližší informace o možnostech, kde pomáhat. Dobrovolníci jsou u nás proškoleni a pojištěni proti případným škodám. Od října 2015 mohou díky udělené akreditaci na dobrovolnické programy dobrovolníci využívat výhody plynoucí ze zákona o dobrovolnictví.

Komunita komunitě

Oživení, o. s.

548 167 Kč

Hlavní město Praha

www.bezkorupce.cz

Whistleblowing je jedním z nejvýznamnějších nástrojů odhalování a prevence korupce ve veřejné správě i soukromých firmách, které můžou vést k úspoře či záchraně veřejných prostředků, zajištění bezpečnosti či dokonce k záchraně lidských životů. V České republice doposud neexistuje žádný právní předpis, který by komplexně upravoval problematiku oznamovatelů nekalých jednání, veřejné povědomí o tématu je minimální a vnímání oznamovatelů spíše negativní. „*Oznamovatelé v drtivé většině případů za oznámení nekalostí tvrdě zaplatí – nejčastěji výpovědí ze zaměstnání. To jsme chtěli změnit,*“ dodává koordinátorka projektu Lenka Franková. Cílem projektu proto bylo zejména zvýšení povědomí o fenoménu whistleblowingu a poskytování podpory oznamovatelům v současných nepříznivých podmínkách. Spustili jsme web www.piskamfauly.cz, jehož ambicí je poskytnout co možná nejucelenější informační zdroj o problematice. Web nabízí

jasnou odpověď na to, kdo je to oznamovatel, co lze oznámit, komu a jak lze oznámení podat, jaká rizika oznámení skýtá, a v neposlední řadě skutečné příběhy oznamovatelů. Další klíčovým aspektem projektu bylo poskytování bezplatného právního poradenství a spuštění nástroje GlobalLeaks k bezpečnému oznámení korupce. Vedle toho jsme se snažili o prosazení funkční zákonné ochrany oznamovatelů. Současná vláda se ve své koaliční smlouvě zavázala přijmout legislativní řešení ochrany oznamovatelů korupce (whistleblowerů), proto jsme se aktivně účastnili jednání pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k whistleblowingu. Celý projekt byl zasazen do širšího rámce aktivit podporujících oznamovatele, které probíhaly souběžně s projektem. Zejména se jednalo o dvoudenní mezinárodní konferenci na téma ochrany oznamovatelů, uskutečněnou v září 2015.

Nejsem blázen, pískám fauly. Měníme postavení oznamovatelů nekalých jednání ve společnosti

„Mysleli si, že se budu bát jako ostatní, nevěřili, že se jim postaví žena.“

Zapískat faul může každý.

969 942 Kč

Středočeský kraj

www.konep.cz

O podpoře projektů neziskových organizací se nemusí rozhodovat jen za zavřenými dveřmi. Jde to i jinak – otevřeně, před publikem a „porotou“, která má pro ně připravenou odměnu. Projekt musí být „jen“ dobře připravený a při prezentaci je nutné všem vysvětlit jeho užitek a potřebnost. Od roku 2015 je tento postup realitou také ve středočeském Benešově. Díky podpoře z Fondu pro NNO zde totiž Koalice nevládek Pardubicka společně s partnerem GLE o.p.s. zrealizovala projekt „Burza filantropie – cesta k propojení veřejného, soukromého a neziskového sektoru“. Burza filantropie se tak poprvé rozšířila za hranice Pardubického kraje, kde v roce 2011 vznikla.

„Díky projektu jsme zjistili, že Burza filantropie může být platforma pro setkávání neziskovek, podnikatelů a státní správy může fungovat i v dalších krajích. Celkově nás přenos know-how do Středočeského kraje naučil, že burzu je možné šířit dále. Už nyní proto řešíme její rozšíření do dalších krajů České republiky,“ sdílí své pocity Jana Machová, ředitelka Koalice nevládek Pardubicka.

Na burze vznikají velké věci. Donátoři zde během pěti let podpořili vznik 168 veřejně prospěšných projektů dary v celkové hodnotě 5 665 500 Kč. Z toho na premiérové Burze filantropie v Benešově věnovalo sedm donátorů celkem pěti neziskovkám finanční a materiální dary v hodnotě 212 000 korun. Na premiérovou burzu je to výtečný výsledek. A co nového se díky burze v Benešově zrealizovalo? Finance získala například organizace Rytmus Benešov na projekt kurzů vaření pro lidi s mentálním postižením. Dále byla podpořena organizace CERPOS s projektem Finanční gramotnost v praxi, v němž naučí klienty Domu na půl cesty správně hospodařit s penězi. A například Statek Vlčkovice si připravil zážitkové víkendy pro rodiny ze sociálního bydlení.

Už nyní se všichni, kdo jsou do burzy zapojeni, tedy město Benešov, místní podnikatelé a neziskovky, těší na další ročník. Burza filantropie si zde všechny získala – vědí totiž, že život ve městě mohou zlepšovat právě díky vzájemné spolupráci.

Burza filantropie – cesta k propojení veřejného, soukromého a neziskového sektoru

910 469 Kč

Hlavní město Praha

www.iure.org

Rozvoj nových technologií přináší řadu nových možností, jak dostat informace mezi jejich adresáty, ale také nová ohrožení důvěrnosti informací a komunikace. Projekt se zaměřil zejména na dvě oblasti. Na jedné straně jde o zvýšení informovanosti nevládních organizací o možnosti využívání děl pod licencí Creative Commons při tvorbě a šíření informačních materiálů všeho druhu. Na druhou stranu se pak projekt zaměřil na zvyšování know-how o pravidlech zabezpečení osobních údajů o klientech, jakož i o pravidlech dodržování zákonné povinnosti mlčenlivosti ze strany nevládních organizací. V rámci projektu jsme tak vytvořili a distribuovali informační materiály, pořádali workshopy a poskytovali individuální konzultace s advokátem či IT expertem.

Licence Creative Commons nabízejí možnost, jak zdarma a přitom v souladu se zákonem využívat při své tvorbě cizí autorská díla. „Takto licencovaná díla nabí-

zejí obrovský zásobník materiálů. Licence ale nabízejí také možnost jednoduššího a efektivnějšího šíření vlastních materiálů, ať už jde třeba o informační brožury, analýzy, nebo třeba audiovizuální materiály. Je ale nutné znát pravidla jejich používání,“ uvádí výkonný ředitel luRe Jan Vobořil.

Vedle oblasti šíření informací se luRe dlouhodobě věnuje otázkám jejich ochrany. V rámci projektu se tak zaměřilo také na zvýšení know-how nevládních organizací v oblasti nakládání s osobními údaji klientů. „Stále častěji se například setkáváme s tlakem státních orgánů na prolamování povinnosti mlčenlivosti o klientech nevládních organizací. Další riziko pro soukromí klientů, a tím i pro jejich ochotu využívat sociální či zdravotní služby, představují pokusy o zřízení různých státních registrů, do nichž by měly být poskytovány informace zejména ze strany poskytovatelů sociálních či zdravotních služeb,“ uvedl Vobořil.

Zvyšování know-how nevládních organizací při sdílení, šíření a ochraně informací

Mnoho nestátních neziskových organizací zvažuje pustit se do sociálního podnikání. Často však nevědí, jakou oblast podnikání zvolit pro své klienty a jak se připravit na zahájení podnikání. Projekt byl zaměřen na NNO poskytující sociální služby osobám s duševním onemocněním a s mentálním postižením. V rámci aktivit proběhlo osm dvoudenních kurzů zaměřených na zpracování podnikatelského plánu a následně konzultace.

Jednou z účastnic kurzů byla i Ludmila Dostálová, ředitelka Oblastní charity Moravská Třebová, pro kterou založení sociálního podniku a nabízení chráněných pracovních pozic znamená krok k dalšímu rozvoji a osamostatňování klientů: „V roce 2013 jsme založili charitní sociální podnik Spermus s. r. o. K jeho založení nás přivedla zkušenost s cílovou skupinou, se kterou několik let pracujeme v sociálních službách. Jde o dospělé lidi se zdravotním handicapem, zejména s mentálním postižením nebo s duševním onemocněním. Během naší práce jsme zjistili,

že se klienti našich služeb značně posunuli ve svém vývoji a některým z nich již nemáme co nabídnout. Sociální služby by mohli opustit, a pokud dostanou potřebnou podporu od člověka bez znevýhodnění, mohli by začít pracovat na chráněném trhu práce. Začít bez podpory z fondů EU je ve stávajících podmínkách velmi riskantní. Inspirující pro nás, jakožto neziskovou organizaci, byla možnost využít bezplatného školení a následných konzultací odborníků, o kterých víme, že mají velké zkušenosti v oblasti sociálního podnikání. Byla by škoda nevyužít možnosti účasti na projektu NROS, zvláště když máme osobní zkušenost s touto společností, díky níž a podpoře z ESF jsme v roce 2006 rozjeli první sociální službu pro lidi s mentálním postižením v regionu MTJ – denní stacionář Domeček.“
Zajímavým výstupem projektu je publikace Podnikejte pomalu, kde jsme popsali jak zahraniční, tak i české zkušenosti. Obsahuje mimo jiné doporučení a rady podnikavých a odvážných kolegů, které napomůžou vyvarovat se alespoň některých chyb.

Sociálním podnikáním ke zvýšení profesionality transparentnosti neziskových organizací

993 460 Kč

plzeňský kraj

www.cpkp-zc.cz

Cílem projektu KOMunikace a PArticipace Samozřejmostí bylo zavést ve třech menších obcích Plzeňského kraje – Nepomuku, Stodu a Horažďovicích – postupy, které pomohou aktivním občanům podílet se na rozhodování a plánování jejich obce. Otevření rozhodování měst občanům přispívá ke zvýšení transparentnosti veřejné správy, zkvalitnění rozhodování a lepšímu přijetí konkrétních rozhodnutí občany. V každém městě proběhlo vyhodnocení toho, jak vedení obce a městský úřad komunikuje s občany, byly zjištěny problémy a příležitosti pro zlepšení. V každém městě bylo vybráno jedno rozhodnutí, které vedení města čeká a které je z hlediska občanů důležité.

Na prvním setkání v Nepomuku, kde řešili využití velkého území u základní školy, se sešlo téměř 80 obyvatel, kteří se chtěli vyjádřit k tomu, co se má na „velké louce“ a v areálu školy stát. Hasiči měli starost, kde budou pořádat hasičský den, děti ze školy chtěly místo, kde si mohou sednout a popovídat si s kamarády, a všichni řešili,

zda a jakou dráhu pro in-line brusle. V diskusi byla otevřena i řada dalších témat. „*Nejzajímavější byla chvíle, kdy diskutující začali přemýšlet, kam se všechno vejde, a začali vyjednávat o tom, co je důležité a co méně,*“ řekla Marie Kubalíková, která moderovala jednu z pracovních skupin. Na druhém setkání architekti představili veřejnosti tři varianty řešení, vysvětlili jejich pozitiva a problémy a přítomní si vybírali. Proběhlo také setkání architektů s žáky školy, i s nimi diskutovali o variantách. Varianta vybraná občany byla posléze schválená zastupitelstvem a stala se tak pro město závaznou. Ve Stodě si pro změnu vybrali otázku, jak oživit ostrov na řece Radbuze v centru města, a v Horažďovicích se rozhodovalo, zda zavřít či nezavřít místní kino. V rámci projektu proběhl seminář, kde přednášela Kirsten Paaby z IBF z Norska a kde si zástupci měst mohli vyměnit svoje zkušenosti a poznatky a také se dozvěděli o zkušenostech ze zahraničí.

KOMPAS – komunikace a participace samozřejmostí

730 969 Kč

Hlavní město Praha

www.inexsda.cz

Činností v rámci projektu jsme podporovali neziskové organizace i obce z různých míst ČR – získat nové kontakty, vzdělávat jejich zaměstnance či dobrovolníky. Cílem bylo pomoci jim překonat některé problémy, např. nezájem místních lidí o jejich činnost, neschopnost sehnat větší počet dobrovolníků, nedostatečnou spolupráci s dalšími subjekty, neznalost alternativních zdrojů financování atd.

Z druhé strany projekt podporoval (mladé) lidi v jejich snaze uspořádat vlastní dobrovolnický projekt. Hlavní nástroj, jak propojit tyto dvě skupiny lidí, byl koncept tzv. workcampu. Workcampu se účastní skupina dobrovolníků z ČR i zahraničí, kteří společně dva týdny žijí a pracují na společensky prospěšném projektu. Jeden takový workcamp se odehrál v obci Veselí nad Úhlavou na Klatovsku, kde skupina 10 dobrovolníků z celého světa pomáhala místnímu spolku Tvrz Veselí odstranit bujný porost okolo chátrajícího zámku. Organizátorka workcampu Marta Tomanová shrnuje přínos workcampu takto: „*Přátelská atmosféra*

a dobrovolnictví jako takové demonstrovalo celému širokému okolí, že nejpříjemnější zážitky a setkání nemusí být nutně spjata s finanční odměnou. Přítomnost zahraničních dobrovolníků vzbudila velký zájem o jejich země a zvyky ze strany místních. Zdejší děti si po první půlhodině ostychu naše dobrovolníky tak oblíbily, že přemlouvaly rodiče, ať je další den vezmou taky na zámek pomáhat, a myslím, že v nich zájem o dobrovolnictví zůstane i do budoucna.“

Marta Tomanová byla jedním z 22 účastníků dvou cyklů školení „Zrealizuj workcamp ve svém městě“, které se v rámci projektu konaly. „*Díky podpoře z Fondu pro NNO jsme obrovsky posunuli přípravu neziskovek a obcí na pořádání workcampů, což zvýšilo nejen kvalitu, ale i počet těchto dobrovolnických projektů,*“ říká koordinátorka za INEX-SDA Renata Míchalová. V rámci projektu vznikl nový manuál, jak zorganizovat workcamp, vzdělávací metodika, konalo se pět regionálních a jedno celostátní setkání na téma mezinárodního dobrovolnictví. Proběhlo též sdílení dobré praxe s partnerskou organizací AUS z Islandu.

Synergický efekt dobrovolnictví – posilování občanské společnosti propojováním NNO, obcí a veřejnosti

Spiralis

994 362 Kč

Hlavní město Praha

www.spiralis.cz

Nový občanský zákoník, který vstoupil v platnost k 1. 1. 2014, představuje zásadní změny pro nestátní neziskové organizace (NNO) v ČR. Na tuto situaci projekt reaguje systémově a komplexně. Vytváří Tematickou platformu NNO – síť poradenských center k nové legislativě, která zahrnuje 28 členů, převážně zástupců Místních akčních skupin (MAS) z celé České republiky. Platforma nastavuje udržitelný model sdílení informací v rámci sítě. Znalosti z legislativní praxe šíří prostřednictvím sítě směrem k dalším organizacím, především místním NNO a jejich klíčovými partnerům (300 institucí). Jako komunikační kanál pro neziskové organizace a právní experty slouží informační a poradenský webový portál platformanno.weebly.com (kvalifikovaný odhad dosahu: až 10 000 organizací).

V současné době Platforma disponuje detailní metodikou pro komplexní legislativní poradenství zohledňující specifika nestátních neziskových organizací. Na

jejím vzniku se významně podíleli experti na legislativu JUDr. Lenka Deverová a Ing. Petr Pajas, kteří spolupracovali na vzniku nového občanského zákoníku. Součástí pomoci neziskovkám jsou i workshopy, přímo v regionech, kde působí. Odborné legislativní workshopy se v rámci projektu mohly uskutečnit například v Jihlavě, Karlových Varech, Ústí nad Labem, Klatovech, České Skalici a také v Praze. *„Velmi oceňujeme nelehkou práci neziskových organizací. Jejich role ve společnosti je nezastupitelná. Proto je nutné, aby fungovaly v souladu se zákonem. Platnost nového občanského zákoníku však řadu věcí právě pro NNO významně mění. A to pro ně znamená další finanční i personální zátěž. Ovšem díky tomuto projektu může nyní každá neziskovka kontaktovat poradce na legislativu, které jsme vyškolili přímo ve svém regionu nebo pomocí webu,“* říká Jolana Turnerová, ředitelka Spiralis – organizace, která za projektem stojí.

Tematická platforma NNO k nové legislativě

NESEHNUTÍ

1 110 523 Kč

Jihomoravský kraj

www.spolecnekrozmanitost.cz

Hlavním cílem projektu bylo přinést změnu do společenského smýšlení mládeže, která byla hlavní cílovou skupinou a současně obětí populistických a krátkozrakých řešení, způsobujících radikalizaci mladých lidí ve vztahu k multikulturním tématům a rostoucí normalizaci hate speech ve veřejném diskurzu. Chtěli jsme nastolit alternativní normu ve smyslu respektující a otevřené rétoriky vůči menšinám a příchozím ve společnosti hlavně pomocí mediální kampaně Hej-ty a výuky multikulturních workshopů na základních a středních školách.

Ze zpětných vazeb studentů a studentek bylo patrné, že díky workshopům lépe porozuměli důležitosti a následkům nenávistných projevů na sociálních sítích a spojitosti s radikalizací společnosti. Kampaň Hej-ty záměrně nemoralizovala a snažila se nenásilným a odlehčeným způsobem ukazovat lepší cestu. Cílem kreativy bylo „obléci“ obsah, který reflektuje zadanou problematiku, do neotřelé a pokud možno hravé formy (interaktivní kvíz, video). Kvíz směřoval návštěvníky webu na informativní

část webu, kterou byla „Hejtfakta“. Rétorika hejtfaktů byla v duchu populárně naučných článků psaných neformálním jazykem, srozumitelným cílové skupině. Díky humornému a nemoralizujícímu tónu byli teenageři schopni pochopit a přijmout hlavní myšlenku kampaně – nenávist neřeší společenské problémy, v době masové dezinformace a společenské paniky je naopak více prohlubuje a je potřeba zachovat „chladnou hlavu“ a myslet kriticky.

„Díky projektu jsme mohli být první organizací v ČR, která se profilovala podobnou kampaní pro cílovou skupinu teenagerů. Díky závěrečnému kulatému stolu, kde jsme prezentovali výsledky projektu a kampaně, jsme získali cenné kontakty a nabídky potencionální spolupráce s odborníky v oblasti práce s nenávistí v on-line a offline prostředí. Během projektu jsme rovněž měli příležitost sítovat se se zahraničními partnery, s kterými jsme startovali spolupráci na potírání nenávisti ve střední Evropě. Radikalizaci společnosti považujeme za velice závažnou záležitost a budeme se tomuto fenoménu věnovat i nadále,“ dodává Tatiana Dumbrava, členka realizačního týmu.

Sbohem nenávisti – sbohem předsudky

DĚTI A MLÁDEŽ V OHROŽENÍ

43

PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ

44 182 171 Kč

CELKOVÉ SMLUVNÍ VÝŠE PODPORY

- 2 norská zahraniční partnerství
- 3 563 podpořených dětí a mládeže (včetně Romů) se zdravotním postižením nebo sociálním znevýhodněním
- 73 služeb pro děti a mládež (včetně Romů) se zdravotním postižením nebo sociálním znevýhodněním
- 34 nově vytvořených systémů informací o dostupných službách pro řešení různých životních situací
- 175 spoluprací mezi NNO, představiteli státní správy a odborníky na sociální a právní ochranu dětí na místní nebo regionální úrovni

Specifickým cílem prioritní oblasti **Děti a mládež v ohrožení** je zajistit, aby děti a mladiství do osmnácti let věku se zdravotním i sociálním znevýhodněním vyrůstali v přirozeném prostředí vlastní rodiny nebo rodiny náhradní. Dlouhodobým cílem je pak zlepšení poměru rodinné péče na úkor péče ústavní.

Podpořené projekty tohoto cíle dosáhly nejen podporou, rozvojem a zvyšováním komplexnosti, dostupnosti a kapacity služeb pro děti a mladistvé se specifickými potřebami (konkrétně rozšířením kvality terénních služeb, denních zařízení, služeb osobní asistence, středisek rané péče a rozšířením poskytování služeb v rámci respitní péče, poradenství, preventivních a dalších služeb, včetně zajištění přístupu k moderním rehabilitačním a kompenzačním pomůckám), ale také podporou rodičovských kompetencí u rodin s dětmi se specifickými potřebami, zvyšováním kvality pěstounské péče i šířením systému informací o dostupných službách včetně bezplatných krizových linek.

Podpořená NNO	Název projektu	Smluvní výše grantu	Krajská působnost
Alfa Human Service, z.s.	Alfa - kontaktní komunitní centrum pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením	971 892 Kč	Hlavní město Praha
Amalthea z.s.	Děti doma - s rodiči nebo pěstouny	1 829 000 Kč	Pardubický
Amalthea z.s.	O mně se mnou - Úmluva o právech dítěte v praxi	844 924 Kč	Pardubický
APERIO - Společnost pro zdravé rodičovství	Doma je líp než v domově, i když je na to rodič sám	998 266 Kč	Středočeský
Arpida, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, z.ú.	Dostupnost respitní péče centra Arpida pro děti a mládež s kombinovaným postižením v Jihočeském kraji	516 544 Kč	Jihočeský
Asociace pomáhající lidem s autismem Jižní Čechy, o.s.	I s autismem to zvládneme	657 280 Kč	Jihočeský
Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z. s.	Zůstaňme spolu - motivačně aktivizační program pro děti s těžkým zdravotním postižením a jejich rodiny	996 379 Kč	Hlavní město Praha
CEDR - komunitní spolek	Fungující rodina 2015	763 527 Kč	Ústecký
Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.	První krok ke slyšícím kamarádům a ke vzdělání	991 065 Kč	Hlavní město Praha
Česká asociace pro psychické zdraví	Rodiče jako regionální koordinátoři Programu pro rodiče dětí a mladistvých se schizofrenií	955 166 Kč	Hlavní město Praha
DĚTSKÝ KLÍČ Šumperk, o.p.s.	Autismus a rodina	620 390 Kč	Olomoucký
Diecézní charita Brno	Aby rodina byla domovem	1 000 000 Kč	Jihomoravský
Dobrovolnické centrum, z.s.	Ve dvou se to lépe táhne Ústí nad Labem	598 031 Kč	Ústecký
DOMINO cz, o.p.s.	HNÍZDO NADĚJE	918 034 Kč	Zlínský
DOTYK II, o.p.s.	Učíme se hrou	551 729 Kč	Jihomoravský
EDA cz, z.ú.	Zůstat s mámou - podpora dětí se zrakovým a kombinovaným postižením	890 000 Kč	Hlavní město Praha
ESTER z. s.	Děti 21. století	856 889 Kč	Olomoucký
HESTIA - Centrum pro dobrovolnictví, z. ú.	Ty a já - dobrovolnictví pro děti v náhradní rodinné péči	549 000 Kč	Hlavní město Praha
Charitní sdružení Děčín	Služby pro rodiny na Děčínsku	949 662 Kč	Ústecký
I MY, o.p.s.	Začít včas!	769 083 Kč	Jihočeský
ICOS Český Krumlov, o.p.s.	SPOLU - Podpora rodin a dětí v ohrožení v regionu Českokrumlovsko	611 364 Kč	Jihočeský
IQ Roma servis, z. s.	Právo na rodinu - koordinovaná spolupráce s rodinami a institucemi	1 856 322 Kč	Jihomoravský
KSK centrum o.p.s.	Sanace sociálně znevýhodněných rodin v Karlovarském kraji	996 944 Kč	Karlovarský
Lata - Programy pro mládež a rodinu, z.ú.	Ve dvou se to lépe táhne, 13 - 18 let	1 049 793 Kč	Hlavní město Praha
Letní dům, z.ú.	Doma v rodině	973 645 Kč	Hlavní město Praha
Liga lidských práv	Vím, jak z toho ven!	1 315 971 Kč	Jihomoravský
LIGA o. p. s.	Klub pro rodiny	495 000 Kč	Moravskoslezský
Liga otevřených mužů	Pěstujeme pěstouny	985 500 Kč	Hlavní město Praha
Občanské sdružení - DRUG-OUT Klub	Adiktologické ambulantní služby - program pro mladistvé a rodiče ohrožené závislostí	992 009 Kč	Ústecký
Občanské sdružení D.R.A.K. z.s.	Centrum ucelené rehabilitace pro rodiny s dětmi do 18 let D.R.A.K.	1 990 000 Kč	Liberecký
Obecně prospěšná společnost Sirius, o.p.s.	Aktivní detekce ohrožených dětí v okrese Kladno a posílení spolupráce organizací poskytujících péči jejich rodinám	1 975 290 Kč	Středočeský

Podpořená NNO	Název projektu	Smluvní výše grantu	Krajská působnost
Oblastní charita Kutná Hora	ABA terapie v Centru Na Sioně	998 002 Kč	Středočeský
Organizace pro pomoc uprchlíkům	Děti na cestě	999 641 Kč	Hlavní město Praha
PROFICIO, z.s.	Nejsme v tom sami - program podpory rodin dětí s poruchou autistického spektra	701 027 Kč	Moravskoslezský
RATOLEST BRNO, z.s.	Učíme se (být) spolu	707 835 Kč	Jihomoravský
Respondeo, z. s.	Pomoc dětem a rodinám	1 000 000 Kč	Středočeský
Slezská diakonie	Rodina je jednou z nevyhnutelných podmínek štěstí	1 877 535 Kč	Jihomoravský
STŘED, z.ú.	Šance pro děti v ohrožení na Vysočině	2 000 000 Kč	Vysočina
Středisko náhradní rodinné péče, spolek	PONTON - klub (komplexní podpora pro děti a mladistvé v NRP)	1 566 575 Kč	Hlavní město Praha
Středisko rané péče SPRP České Budějovice	Dobrý start	450 000 Kč	Jihočeský
Středisko rané péče SPRP Olomouc	Spolu s námi	767 382 Kč	Olomoucký
STŘEP - České centrum pro sanaci rodiny, z.ú.	I riziko může být příležitost	950 000 Kč	Hlavní město Praha
Vzájemné soužití o.p.s.	Děti patří do rodiny	1 695 475 Kč	Moravskoslezský

450 000 Kč

Jihočeský kraj

www.ranapece.cz

V České republice není legislativně ukotven nárok rodičů na ranou péči ani povinnost lékaře poskytnout rodině informace o této službě, jako je tomu například v sousedním Rakousku. Rodiny z Jihočeského kraje se o rané péči zpravidla dozvídaly až při vyšetření na specializovaných pracovištích v Praze. Docházelo tak k podstatné časové ztrátě, kdy mohla být rodina podporována a mohl být výrazně ovlivněn včasnou stimulací vývoj dítěte. Proto byl hlavní cíl projektu zaměřen na spolupráci s lékaři a zlepšení informovanosti rodin všech rizikových novorozenců.

Na neonatologickém oddělení Nemocnice České Budějovice se díky projektu podařilo vytvořit pro rodiče bezpečné prostředí. Na seminářích pro zdravotníky jsme došli ke shodě, že ke zvládnutí nečekané situace rodiče potřebují podporu zdravotníků, kdy významně pomáhá citlivý způsob sdělení diagnózy a zapojení blízkých, především partnerů. Podařilo se také zajistit pro ně kontaktní zdravotní sestru, která je provází po celou dobu po-

bytu v nemocnici, poskytuje jim krizovou intervenci a informuje rodiče o možnosti využít ranou péči. Paní Mašková, klientka Střediska rané péče, vzpomíná na začátek spolupráce: „*Po komplikovaném těhotenství jsem byla po porodu šťastná, že miminko žije. Potom mi doktoři začali opatrně říkat, že Adélka je slepá. Začalo mi docházet, že život bude jiný než se zdravým dítětem. Jak ji budeme učit zvířátka? Nebudeme si moct prohlížet knížky... Pan primář neonatologie kontaktoval ranou péči, poradkyně ochotně přišly až do nemocnice, kde jsme se poprvé setkaly. Najednou jsem zase cítila ‚pevnou půdu pod nohama‘. Byl to takový pocit bezpečí a strach, že to nezvládneme, se zmenšil.“*

Poradci rané péče, odborníci s vysokoškolským vzděláním, pracují s rodinou přímo v domácím prostředí. Odborné konzultace jsou zaměřeny na podporu vývoje dítěte a podporu všech členů rodiny. Projekt Dobrý start se věnoval nejen lékařům a samotným rodinám, ale i přípravě komunity na vstup dětí s postižením do mateřských a základních škol.

Dobrý start

1 049 793 Kč

Hlavní město Praha

www.lata.cz

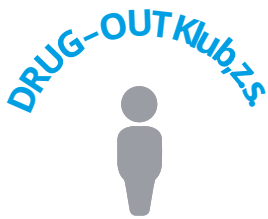
Hlavním posláním organizace Lata je pomáhat mladým lidem, aby lépe zvládali nepříznivé či jejich vývoj ohrožující situace. Na to, jak co nejlidněji projít fází dospívání, nesklouznout k rizikovému chování, agresivitě či užívání návykových látek, nebo co dělat v případě pocitu osamění, hledal odpovědi také projekt Ve dvou se to lépe táhne, postavený na bázi dobrovolnictví. Hlavní podporu pro dospívajícího představuje v tomto projektu pravidelné trávení volného času s odborně vyškoleným dobrovolníkem, což je vždy mladý člověk ve věku od 18 do 30 let, který má touhu setkávat se s novými lidmi a prožívat s nimi nejrůznější aktivity. Každá dvojice klient-dobrovolník se pravidelně schází po dobu několika měsíců a společně podniká různé výlety a sportovní či kulturní aktivity. Filozofií projektu je myšlenka, že dospívající se se svými pocity a problémy svěří raději někomu věkově blízkému než výrazně staršímu dospělému. Dobrovolníci však nejsou jen vrbami, kterým se mohou dospívající

vypovídat, jsou i jejich přáteli, někým, kdo s nimi aktivně tráví volný čas a motivuje je k různorodým činnostem. Podle velkého množství ohlasů klientů a jejich rodin se ukázalo, že řadě dospívajících projekt pomohl dostat se ze závažných psychických problémů, klienti se začali více zajímat o své okolí, objevili nové zájmy a jejich vztah k rodičům i jiným autoritám se výrazně uklidnil.

„Prakticky zde jsem se poprvé setkala se smysluplnou činností, která mému synovi pomáhá. Není to jen ‚rádoby činnost‘ odškrtnutá v tabulkách, jak jsem se s tím bohužel setkala u některých jiných organizací. Můj syn se na setkání s dobrovolníkem těší, na schůzky přichází včas, a to vzhledem k jeho problémům s docházkou kamkoli ocenit musím. Kulturní a společenský přehled, který mu tato setkání dávají, je nepřehlédnutelný. A rovněž příklad dobrovolníků je něco, co mu přináší jiný náhled na to, jak se správně chovat,“ popsala svou zkušenost matka Sebastiana, jednoho z účastníků projektu.

Ve dvou se to lépe táhne, 13-18 let

Ústecko je dlouhodobě krajem s jedním z nejvyšších počtů uživatelů drog v České republice. Závislost se nevyhýbá ani těhotným ženám, rodičům pečujícím o děti nebo mladistvým. Projekt se zaměřil právě na tyto osoby a jeho cílem bylo pomoci klientům přestat s užíváním návykových látek (drog, alkoholu, ale také hazardním hraním) a naučit je fungovat v každodenním životě. Nabízeli jsme služby psycho-terapeutické i psychiatrické, edukační, adiktologické a sociální poradenství. Cílem naší služby bylo, aby v rodině nebylo přítomno užívání návykových látek, aby bylo zajištěno bezpečné prostředí pro výchovu dětí. Učili jsme rodiče, jak správně pečovat o své potomky, pomáhali jsme se sociální stabilizací (finanční příjmy, řešení dluhové problematiky, vhodné bydlení), zajišťovali jsme psychiatrickou péči, zprostředkovávali péči jiných odborníků (pediatrů, logopedů, gynekologů a ostatních

spolupracujících sociálních služeb). Úzce jsme přitom spolupracovali s pracovníky Magistrátu Ústí nad Labem. „*Snažíme se především o to, aby rodiny našich klientů měly spokojený domov bez drog. S rodiči pracujeme a učíme je, jak se o děti starat, jak se k nim chovat, jak být dobrou mámou a dobrým tátou,*“ dodává Mgr. Ilona Šulcová, vedoucí adiktologické ambulance DRUG – OUT Klub.

Díky fungování ambulantních adiktologických služeb došlo ke snížení počtu dětí umístěných do náhradní rodinné péče a podpoře rodičovských kompetencí abstinujících rodičů. Pomocí terapeutické péče o mladistvé uživatele návykových látek docházelo ke snížení počtu umístění do pobytových zařízení. Uspořádali jsme tiskovou konferenci pro veřejnost, které se účastnila i krajská protidrogová koordinátorka a zástupce Magistrátu Ústí nad Labem.

Adiktologické ambulantní služby - program pro mladistvé a rodiče ohrožené závislostí

998 266 Kč

Středočeský kraj

www.aperio.cz

Být dobrým rodičem je složité, i když je vše v pořádku. Když rodinu zaskočí nečekaně náročná situace, jako je sólo rodičovství, je sobecké a krátkozraké těmto rodičům, potažmo jejich dětem, nepodat pomocnou ruku. V České republice vyrůstá s jedním rodičem přibližně 22 % všech dětí, přičemž životní úroveň dětí v rodinách s jedním rodičem je podstatně nižší než v úplných rodinách a hladina stresu mnohonásobně vyšší. Psychologické výzkumy dokazují, že tato skutečnost se negativně přenáší do dalších generací. Projekt reagoval na tíživou situaci v rodinách sólo rodičů, kteří stojí mimo zájem podpory ze strany státu. Jak být mámou a tátou a nezbláznit se? Kde najít čas, když jste na všechno sama/sám? Dlouhodobý kurz, který se věnoval těmto i dalším otázkám, organizovalo APERIO ve spolupráci s partnerem projektu, Rodinným centrem Slunečnice v Berouně. Cílem kombinace psychologického poradenství, workshopů o výchově a komunikaci a sociálně právního minima bylo umožnit sólo rodičům

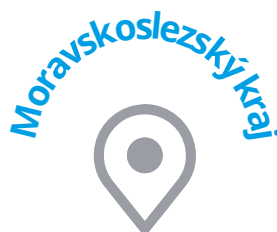
zmapovat svoji situaci, odhalit skryté zdroje energie a naučit se eliminovat stres a negativní vlivy v jejich životě.

Důležitá byla také psychologická podpora zúčastněných žen, aby mohly dát svým dětem to nejlepší. Konzultace s psychologkou, odborné poradenství, přátelská atmosféra kurzu a vzájemné sdílení ženám navracely sebevědomí a chuť do života. Přicházely na to, jak se ve své roli cítit lépe a mít sílu podpořit své děti, aby se s nelehkou situací snáze vyrovnávaly. Kurz ženám pomohl zvýšit rodičovské kompetence i posílit sebevědomí a sebevědomí.

Psycholožka PhDr. Eliška Kodyšová, Ph.D., říká: „*Samoživitelé u nás stále žijí ve stínu vžitých předsudků, že si za svoji situaci mohou sami. Tomu často odpovídá i jejich životní pocit, který přenáší nevědomky na své děti. APERIO tento začarovaný kruh přerušuje. K tomu je zapotřebí pracovat nejen se samoživiteli, ale i s odborníky, a téma zároveň otevírat veřejnosti.*“ Na to se zaměřovala série přednášek pro odborníky. Tématem byla psychická odolnost sólo rodičů a jejich dětí, strategie obživy a pracovní a rodinné právo ve vztahu k sólo rodičům.

Doma je líp než v domově, i když je na to rodič sám

Projekt Vzajemného soužití o.p.s. týmu Hnízdo pomáhal ohroženým rodičům s dětmi, kteří žijí na ubytovnách nebo v sociálně vyloučených lokalitách a řeší finanční, výchovné nebo vzdělávací problémy. Projektové aktivity probíhaly skrze přímou práci – prostřednictvím sociálně terapeutických činností, psychosociálních aktivit, doprovodů a zprostředkováním služeb či odborného poradenství. K dalším aktivitám projektu patřilo organizování případových konferencí a nabídnutí řešení obtížných životních situací, do kterých se rodiny s dětmi dostaly. Pracovníci pomáhali rodinám pochopit jejich situaci, jejich rodičovskou roli a rozšiřovat jejich kompetence (modelových situací, hraní rolí apod.). Skrze aktivity projektu došlo k motivaci a ke změně, ať již v domácnosti, či v rodičích samotných

a jejich postojích. Rodiče lépe pečují o své děti a lépe je vychovávají. V neposlední řadě došlo k prevenci umístování dětí do ústavní výchovy nebo jejich navrácení zpět do rodiny. *„Myslel jsem, že své děti již nevidím. Nevěděl jsem co dělat. Kamarádka mi poradila, že se mohu obrátit na pracovníka organizace. Pracovník mě podporoval a provedl mě procesem navázání kontaktu s mými dvěma dětmi, které se nalézaly v péči pěstounů. Dnes se s dětmi vídám až čtyřikrát v měsíci a připravuji se na to, že své děti budu mít jednou u sebe.“*

Celkem jsme spolupracovali se 116 rodinami a 314 dětmi. Za účasti psychologa jsme realizovali sedm besed zaměřených na posilování rodičovských kompetencí. Z besed jsme vytvořili sedm informačních materiálů.

Děti patří do rodiny

Amalthea z.s.

844 924 Kč

Pardubický kraj

www.amalthea.cz

Dle Úmluvy o právech dítěte se dítě má podílet na rozhodování o svém životě. V praxi je ale často názor dítěte zjišťován nedostatečně. Cílem projektu bylo větší zapojení dětí v náhradní rodinné péči do procesů rozhodování o jejich situaci a životě. Sociální pracovníci s náhradními rodiči zjišťovali, nakolik dítě rozumí své situaci a zda umí a může vyjádřit svůj názor. Učili se nové metody práce, jak dítě do rozhodování zapojit a efektivně zjistit, co si myslí a co prožívá. Děti se i přímo účastnily jednání, při kterých se o jejich situaci rozhodovalo, a bylo více dbáno na to, aby byly skutečně slyšeny.

Proběhlo také osm setkání dětí z náhradních rodin, v rámci kterých děti sdílely své zkušenosti s odebráním z vlastní rodiny, umístěním do zařízení nebo do pěstounské péče a s dalšími situacemi, kdy někdo rozhodoval o jejich životě. Mluvily o tom, co by potřebovaly jinak. Společně také hledaly způsoby, jak v současnosti vhodně prosadit své názory a potřeby. Výstupem

pak byla publikace Život v příběhu, která je cenným zdrojem informací pro další děti v náhradní péči, náhradní rodiče i odborníky. „*Největším problémem nás dětí v náhradní rodině je porozumět tomu, co bylo důvodem odmítnutí naší biologickou rodinou. Kde byl problém, kde byla chyba? Velice důležité je uvědomit si, že chyba určitě není v nás, dětech. Je dobré, že máme možnost poradit se s odborníky, ale před nimi je důležité otevřít se a svěřit se se svým problémem. A to opravdu není jednoduché,*“ vypovídá Denisa.

Děti v náhradní rodinné péči zažily díky projektu zkušenost, kdy je jejich názor vyslyšen a brán vážně. Pro náhradní rodiče bylo přínosem zažít se svým přijatým dítětem situace, kdy je dítě aktivní, učí se formulovat své názory, přání a potřeby, vzrůstá jeho motivace podílet se na rozhodování o sobě a tím roste i jeho zodpovědnost za sebe sama. Odborníci pracující s dětmi našli další cesty, jak porozumět dětem v náhradní rodinné péči a jak lépe reagovat na jejich potřeby.

O mně se mnou – Úmluva o právech dítěte v praxi

„Mě jako počítačová hra –
rodružství, zážitky, jsme spolu.“
„Rodina je život.“
„Rodina je můj taťka, mamka a Týnča.“
„Rodina je můj domov.“
„Rodina je radost.“
„Mamka, taťka, rodina je láska.“
„Rodina je život.“
„Rodina je můj taťka, mamka a Týnča.“
„Rodina je můj domov.“

999 641 Kč

Středočeský kraj

www.opu.cz

Naším cílem bylo zlepšit postavení nezletilých žadatelů o azyl a cizinců, kteří přicházejí do České republiky sami bez doprovodu své rodiny. Každý rok přichází do ČR několik desítek těchto dětí. V roce 2015, kdy byl jejich počet s ohledem na situaci ve světě nejvyšší, přišlo do ČR více než 150 nezletilých bez doprovodu. Nezletilí bez doprovodu jsou po svém příchodu na území ČR umístěni do péče specializovaného Zařízení pro děti-cizince, které jsme během projektu pravidelně navštěvovali a poskytovali jsme zde bezplatné právní a sociální poradenství. Právník s dětmi řešil jejich pobyt na území ČR, případně jejich bezpečné sloučení s příbuznými v jiném státě. Zároveň jsme nezletilé připravovali na odchod ze zařízení ústavní výchovy po dosažení zletilosti a na samostatný život v nové zemi.

Rovněž jsme usilovali o vyvolání odborné diskuse na téma pěstounské péče pro nezletilé bez doprovodu. Nezletilí jsou po svém příchodu do ČR umístěni výhradně do péče ústavního zařízení, k jejich

umístování do péče pěstounů v praxi nedochází. „*Snaha umístit do institucionální péče co nejméně dětí by se ale měla týkat i dětí-cizinců, opačný přístup je diskriminační a je v rozporu s nejlepším zájmem dítěte,*“ dodává k tomu Mgr. Petra Khollová, koordinátorka projektu. Proto jsme si jako partnera projektu zvolili norskou organizaci BYMIF, která má dlouholeté zkušenosti s umístováním nezletilých bez doprovodu do péče pěstounských rodin v rámci migrantských komunit v Oslu. Svě zkušenosti norští experti představili na odborném semináři v Praze, po kterém následovalo setkání u kulatého stolu, kde již byly diskutovány konkrétní otázky. Poznanky získané během realizace projektu jsou shrnuty v závěrečné analýze. V rámci projektu rovněž vznikla informační brožura pro nezletilé bez doprovodu s názvem „Můj život v ČR“, která srozumitelně popisuje situace, s nimiž se nezletilí během pobytu v ČR setkávají, včetně seznamu užitečných kontaktů.

Děti na cestě

985 500 Kč

Hlavní město Praha

www.ilom.cz

Projekt Pěstujme pěstouny vznikl na základě poptávky doprovázejících organizací s cílem podpořit muže v aktivnějším zapojení do pěstounské péče. Muži-pěstouni mají na pozitivní vývoj svěřených dětí nezanedbatelný vliv. Přesto se do jejich výchovy zapojují méně než ženy a z pohledu systému jsou dlouhodobě opomíjenou skupinou. *„Se vzrůstající oblibou pěstounské péče v ČR roste také potřeba zabývat se rolí mužů v pěstounských rodinách a v životě dětí, o které pečují. Pro děti vyrůstající v pěstounské péči je velmi důležitá emocionální vazba s pozitivním mužským vzorem. Může vynahradiť tragickou životní zkušenost s muži, kterou tyto děti často mají ze své původní rodiny,“* říká k tématu odborný garant projektu, psycholog Martin Jára.

Klíčovou součástí projektu bylo testování vzdělávacích kurzů pro muže-pěstouny. Probíhaly v čistě mužské skupině a setkaly se s velkým úspěchem především u samotných účastníků. *„Není to k zahzení, když se sejdeme jenom chlapi. Můžeme spolu sdílet*

zkušenosti a načerpat inspiraci z příběhů ostatních. Třeba jak postupovat v některých situacích ve výchově,“ popisuje jeden z nich. Kurzy mají podporu i mezi odborníky z doprovázejících organizací. *„Měli bychom mužům nabízet témata, která jsou pro ně zajímavá a aktuální. A také zařídit, aby se spolu potkávali. Pokud máte na vzdělávacím kurzu na jednoho muže deset žen, není to ideální,“* říká k tématu Lenka Ondráčková z organizace „Děti patří domů“, která byla společně s RC Routa partnerem projektu. V projektu byly realizovány také zážitkové kurzy pro muže-pěstouny a jejich děti, na kterých mohli akcelarovat své vztahy. Průběžně probíhalo také psychologické poradenství pro pěstouny a tematický networking pro odborníky. V neposlední řadě vznikla také publikace Muži pěstouni v ČR, která shrnuje výstupy z kvalitativního výzkumu mezi muži-pěstouny a popisuje příklady dobré praxe podpory jejich zapojení z ČR i ze zahraničí.

Pěstujme pěstouny

PROFICIO, ZS

701 027 Kč

Moravskoslezský kraj

www.proficio.cz

Na rodiny s dítětem postiženým autismem jsou kladeny velmi vysoké nároky. Náročná péče o postižené dítě i samotný charakter postižení vyvolává v rodinách zvýšený stres, dochází k narušení sociálních vazeb dítěte i celé jeho rodiny. Účinná a koordinovaná pomoc ze strany odborníků však může velmi významně toto nebezpečí minimalizovat. Právě takovou pomoc jsme nabídli rodinám dětí s PAS (porucha autistického spektra) v rámci projektu. Jeho celkovým cílem bylo podpořit rodiny s autistickým dítětem tak, aby úspěšně zvládaly jeho výchovu ve svém vlastním přirozeném prostředí. Proběhlo 11 setkání podpůrné rodičovské skupiny, na kterých rodiče získali psychologickou podporu od psycholožky a posílili svou rodičovskou roli. Rodinám jsme nabídli pomoc formou rodinné terapie. Pro děti s PAS byl vždy připravován program na míru. Současně byli hlídáni i jejich „zdraví“ sourozenci. Zajistili jsme odborné poradenství v oblasti výchovy a vzdělávání dítěte s PAS, jehož cílem bylo posílení rodičovských kompetencí, aktivizace

a profesionalizace rodin k samostatnému zvládnutí náročné péče o postižené dítě. Na prožitková setkání rodin s dětmi s PAS jsme využili přístupu muzikoterapie, která poskytla rodinám dětí s PAS aktivní odpočinek, pomohla jim uvolnit psychické napětí, poskytla radost ze seberealizace, sebevyjádření, přinesla jim společný pozitivní zážitek. *„Ze zpětné vazby účastníků vyplývá, že účast na daném projektu hodnotí velice kladně a především pozitivně hodnotili prostor pro sebe (bez dětí, o které bylo postaráno), bezpečný prostor pro vyjádření svých myšlenek, emocí, možnost postěžovat si a také radovat se spolu s ostatními nad drobnými úspěchy. V průběhu trvání podpůrné rodičovské skupiny si rodiče dovozovali čím dál více se otevřít a sdílet to, co je opravdu těžší. Rodiče po absolvování odborných konzultací získali sebevědomí, naučili se lépe zvládat chování dítěte,“* dodává projektová manažerka Ing. Martina Paličková. V neposlední řadě jsme uspořádali odborné semináře s tematikou PAS a vytvořili Mapu služeb pro děti s PAS a jejich rodiče.

Nejsme v tom sami – program podpory rodin dětí s poruchou autistického spektra

971 892 Kč

Hlavní město Praha

www.alfahs.cz

V současném systému sociálních a návazných služeb podpory rodin v ČR chybí systémová, státem garantovaná podpora dlouhodobě pečujících rodičů. Služba podpory pečujících rodin, tzv. raná péče, je nastavena jen pro rodiny s dětmi se ZP do 7 let, dále již ne. Existující síť služeb pro starší děti let neumožňuje pečujícímu rodiči čerpat podporu a pomoc pro sebe. Rodiče potřebují dlouhodobou podporu, vzdělávání, poradenství a posilování psychické stability i po odchodu z rané péče, neboť zvyšující se věk dítěte přináší stále nové problémy. Rodič je ten, kdo se rozhoduje, vybírá, dává souhlas se zdravotním úkonem nebo výběrem pomůcky, doma nepřetržitě poskytuje službu bez ohledu na víkend, pracovní den, svůj zdravotní, osobní nebo psychický stav. Služby realizovaného projektu Alfa Human Service – ambulantní Alfa centrum s nácvikovými „Dny pro sebe“ a herna Klubík pro děti se zdravotním postižením, šestidenní psychorehabilitační pobyty pro celé rodiny a v neposlední řadě rozšířený internetový

portál www.alfabet.cz, kde rodiče najdou kontakty na odborníky, aktivity a odkazy na další organizace, pravidelné chaty s odborníky a materiály ke stažení – umožnily alespoň některým klientům tuto důležitou podporu získat.

Alfa Human Service poskytuje především psychickou stabilitu rodičům s dětmi se zdravotním postižením a podporuje jejich rodičovské kompetence i výchovné postupy. Rodič o své dítě se ZP pečuje dlouhodobě, mnoho let, sedm dní v týdnu bez možnosti svátků, dovolené a odpočinku. Klienti v mnoha případech uvádí, že na skutečně první dovolenou jeli až po 22 letech péče o dítě. Psychorehabilitační pobyty jsou takovou dovolenou pro mnoho rodin. „*Teď vím, jak důležité je starat se sám o sebe, protože když mám sílu já, mohu dávat druhým,*“ uvádí klientka organizace. Pochvalou, pozitivním přístupem a s mottem Marie Montessori „Pomoz mi, abych to dokázal sám“ se Alfa Human Service snaží pečující rodiče i jejich děti podporovat a provázet, jak nejlépe dokáže.

Alfa – kontaktní komunitní centrum pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením

SOCIÁLNÍ INKLUZE

32

PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ

30 681 164 Kč

CELKOVÉ SMLUVNÍ VÝŠE PODPORY

- 2 norská zahraniční partnerství
- 1 islandské zahraniční partnerství
- 2 770 podpořených romských dětí a mládeže, jež jsou začleněné do vzdělávacích a volnočasových aktivit
- 426 sociálních/terénních pracovníků, dobrovolníků aktivně zapojených do podpory dětí a jejich rodin ve vztahu ke školní přípravě
- 272 spoluprací v zájmu dětí mezi NNO, školami, pedagogy a pedagogicko-psychologickými poradnami
- 24 metodik pro zlepšení inkluzivního vzdělávání
- 145 volnočasových aktivit a dobrovolnické služby pro romské děti a mládež, přispívajících k jejich integraci do běžných škol

Cílem prioritní oblasti **Sociální inkluze** je zajištění a rozvoj procesů, jejichž implementací se zvýší počet dětí romské národnosti, které se zapojí do hlavního vzdělávacího proudu. Dlouhodobým cílem je pak posílení startovní životní pozice romských dětí a postupná desegregace školství ve vztahu k dětem z romských komunit.

Fond NNO podpořil projekty, které se zaměřily na rozvinutí dovedností a znalostí romských dětí a mládeže, na zlepšení jejich školních výsledků, jazykových dovedností, rozvoje jejich motivace a samostatnosti, sebevědomí a sociálních dovedností. Tým podpořených NNO se pouštěly do terénní práce v rodině a do volnočasových aktivit v rámci nízkoprahových klubů či komunitních center, podporujících integraci romských dětí. Nezanedbatelnou součástí bylo i budování funkční spolupráce v zájmu dětí mezi NNO, školami, pedagogy a pedagogicko-psychologickými poradnami, včetně rozvoje metodik pro zlepšení inkluzivního vzdělávání.

Podpořená NNO	Název projektu	Smluvní výše grantu	Krajská působnost
Amalthea z.s.	Učíme se společně	853 141 Kč	Pardubický
Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.	Školák - Vlášek - Předškoláček II	478 200 Kč	Moravskoslezský
Český západ, o. p. s.	Lepší budoucnost pro romské děti a mládež	950 000 Kč	Karlovarský
Člověk v tísni, o.p.s.	Douč se to se mnou!	981 311 Kč	Ústecký
Diakonie ČCE - středisko Milíčův dům	Spolu to zvládneme	599 687 Kč	Královéhradecký
Diecézní charita Brno	Terénní podpora vzdělávání	1 000 000 Kč	Vysočina
Diecézní charita ostravsko-opavská	Předškolní klub	1 000 000 Kč	Moravskoslezský
EUROTOPIA.CZ, o.p.s.	Alternativa-Podané ruce	1 858 665 Kč	Moravskoslezský
EUROTOPIA.CZ, o.p.s.	Spolu to jde lépe	801 791 Kč	Moravskoslezský
IQ Roma servis, z. s.	Gendalos - krok k úspěšnému studiu	1 736 753 Kč	Jihomoravský
IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s.	Do školy v pohodě	882 319 Kč	Středočeský
Liga lidských práv	Férová škola - stejná šance pro všechny děti	1 337 432 Kč	Jihomoravský
NADĚJE	Předškolní kluby - NADĚJE Písek	464 214 Kč	Jihočeský
Nová škola, o. p. s.	Školní asistent – nástroj podporující rovné příležitosti romských žáků se sociálním znevýhodněním	999 048 Kč	Středočeský
Občanské sdružení D.R.A.K. z.s.	Centrum "Přebírání D.R.A.K." pro rodiny s dětmi	902 396 Kč	Liberecký
Oblastní charita Most	Učíme se učit prostřednictvím metody Grunnlaget	534 816 Kč	Ústecký
Portimo, o.p.s.	Škola (nemusí být) nuda?!	777 512 Kč	Vysočina
RADKA z.s.	Rosteme spolu	1 608 748 Kč	Ústecký
RATOLEST BRNO, z.s.	Vzdělávání pro děti na ubytovnách	780 489 Kč	Jihomoravský
Rodina v centru, z. ú.	Podpora vzdělávání romských dětí a mládeže v komunitním centru v roce 2015	543 503 Kč	Liberecký
Romano jasnica, spolek	Od hraní k učení aneb z předškolky do školy	924 641 Kč	Ústecký
ROMEA, o.p.s.	Romská identita na českých základních školách	943 000 Kč	Hlavní město Praha
Romodrom o.p.s.	Z ulic do lavic	1 846 138 Kč	Olomoucký
Romodrom o.p.s.	Na cestě za vzděláním	820 127 Kč	Středočeský
Sdružení Petrov, z.s.	Učíme se pro lepší budoucnost	439 952 Kč	Jihomoravský
Sdružení sociálních asistentů, z.s.	Vzdělávání bez rozdílů	842 305 Kč	Moravskoslezský
Společnost Podané ruce, o.p.s.	SOAD – Sociální adaptace a vzdělávání romské mládeže	944 400 Kč	Olomoucký
Společnost pro kreativitu ve vzdělávání, o.p.s.	Kreativní partnerství – podpora vzdělávání romských žáků	1 000 000 Kč	Karlovarský
SPOLEČNOST TADY A TEĎ, o.p.s.	Ranvej - Podpora vzdělávání dětí ohrožených školním neúspěchem	996 793 Kč	Plzeňský
Šance pro Tebe o.s.	Já, předškolák	998 191 Kč	Pardubický
Tosara	Vzdělávací klub Kereka	507 724 Kč	Středočeský
Vzájemné soužití o.p.s.	Vzdělání - základ života!	1 327 868 Kč	Moravskoslezský

IQ Romaservis, z.s.

1 736 753 Kč

Jihomoravský kraj

www.iqrs.cz

V České republice dlouhodobě úspěšně absolvuje středoškolské vzdělání 90 % studentů, což nás řadí na jednu z předních příček nejen v Evropě. Na základě kvalifikovaných odhadů má však 70 % Romů pouze základní vzdělání. Obtížná socioekonomická situace a sociální vyloučení romských rodin je úzce provázáno také s obtížným pracovním uplatněním. Praxe dokazuje, že neadresné a nekomplexní poskytování podpůrných aktivit nevede ke změně stávající situace. Gendalos – krok k úspěšnému studiu je odpovědí na tento stav. Zaměřili jsme se na zvýšení formálního vzdělání mladé romské generace, tedy zvýšení počtu Romů, kteří úspěšně absolvují středoškolské vzdělání. Intenzivní spolupráce, na které je projekt postaven, zajišťuje komplexní nabídku podporující rozvoj potřebných znalostí a dovedností potřebných pro úspěšný průchod studiem až po jeho ukončení závěrečnou zkouškou, rozvoj měkkých dovedností potřebných

pro studium i pro návazné uplatnění na trhu práce.

Jednou ze stěžejních aktivit projektu byl individuální mentoringový program. Studentka zapojená v programu Gendalos se o projektu vyjadřuje takto: „*Program Gendalos mi pomohl k tomu, abych si mohla jít za svými cíli (pracovat s dětmi), pomáhá mi ve finanční oblasti a pomáhá mi s mými nedostatky, např. když potřebuji doučování, je tu prostě vždy pro mě. Změnil moji motivaci k životu i k sobě. Aby ze mě mohlo jednou něco být, abych se držela svého cíle. Posunuji se pomalu, ale jistě. A s mým přístupem a motivací to dotáhnu ještě dál.*“ Do podpůrné sítě studentů se zapojili i jejich rodiče a samozřejmě školy. Pracujeme na tom, abychom byli pro školy důvěryhodným partnerem, abychom mohli společně podporovat motivované romské studenty. Pro pedagogy jsme tak na míru připravili vzdělávací workshop na téma inkluzivního vzdělávání.

Gendalos – krok k úspěšnému studiu

Liga lidských práv

1 337 432 Kč

Jihomoravský kraj

www.ferovaskola.cz

Romské děti patří v České republice ke skupinám dětí, jimž je upíráno právo na rovný přístup ke vzdělání. Aby došlo ke změně současného stavu, bylo nutné podpořit změnu na několika úrovních. Cílem projektu bylo prostřednictvím vytvořené sítě škol spolupracujících mezi sebou, ale i s pedagogickými fakultami prostřednictvím metodik a pomocí vzdělávacích workshopů podpořit začleňování romských dětí do běžných základních škol.

Díky projektu se nám podařilo zprovoznit sekci webových stránek, která je určena pro prezentaci příkladů dobré praxe. Právě tyto příklady ukazují pozitivní dopad inkluzivního vzdělání na všechny děti. Jednotlivé příběhy velmi dobře ukazují na těžkosti, se kterými se někdy musí učitelé poprat. V jednom z příběhů (od paní ředitelky Hertlové z Doubravníku) se píše: „Vždyť všichni jsou naši a patří k nám.“

A mimochodem kde je napsáno, že se jednou nedostaneme my, naše děti či vnuci do situace, kdy budeme vyčleněni jenom proto, že jsme jiní? Každý je přece originál, stvoření, které nás učí lásce bez podmínek. A každý má své zlato ukryté někde jinde. Na nás je objevit ho.“

V projektu jsme také spolupracovali se zahraniční organizací Icelandic Human Rights Centre, které bylo naším konzultantem při tvoření metodik, ale zároveň se díky doplňkovému grantu zúčastnilo konference o inkluzivním vzdělávání. V rámci projektu tedy byly vytvořeny metodiky, které byly určeny jednak pro rodiče (Právo na rovný přístup ke vzdělávání), jednak pro odbornou veřejnost, např. ředitele škol (Strategický management inkluzivní školy). Tyto materiály mají dlouhodobý potenciál rozvíjet kvalitní inkluzivní vzdělávání v České republice.

Férová škola – stejná šance pro všechny děti

Lze chemii vyučovat prostřednictvím divadla a performance? Vlastivědu animacemi nebo matematiku prostřednictvím pohybu v kombinaci s výtvarnými technikami? A je možné navíc pracovat individuálně s žáky s různými potřebami a najít pro ně ten nejhodnější způsob práce a umožnit jim zažít ve třídě úspěch? Náš projekt se zaměřil právě na tyto cíle a podařilo se mu nastavit způsoby, jak vyučovat kreativně s využitím umění a zážitkového učení a zároveň podporovat romské žáky v rámci inkluzivních kolektivů tříd základních škol ZŠ Běžecká v Sokolově a ZŠ Nejdek.

Hlavním specifikem projektu bylo, že na přípravě i realizaci výuky ve třídě spolupracoval s učitelem umělec. Společně vytvořili koncept výuky, který kombinoval umělecké metody a zážitkové aktivity ve výuce vybraného předmětu. Umění ve výuce otevřelo možnosti pro vyjádření tvořivosti, výuka byla atraktivní a dokázala žáky zaujmout a nadchnout. Děti se samy doma na školu připravovaly, těšily se do ní a o výuce mluvily s rodiči i mezi sebou.

Aktivity ve třídě byly tak různorodé, že umožnily každému dítěti najít činnost, ve které vyniklo.

Tento přístup rovněž podpořil úspěšné začlenění romských žáků do kolektivu. V mnohých případech přispěl ke zlepšení vztahů mezi žáky ve třídě, a to i v případě žáků, kteří byli v kolektivu neoblíbení.

„Je dobré poznat žáky v různých situacích. Když učitel zná žáky jenom z práce ve třídě, nepozná dostatečně jejich osobnost. Projekt umožnil žáky poznat osobnostně. Některým dětem je třeba dát šanci, věnovat jim zvýšenou pozornost a umožnit jim zapojit se. Kdyby zůstaly vyčleněné, uškodilo by to jim i ostatním dětem v kolektivu,“ vyjádřila se k projektu a k jeho přínosům pro žáky Irena Mihališínová, třídní učitelka zapojené třídy ze ZŠ Nejdek.

S vedením umělců a jejich odbornou přípravou pomáhal norský partner The Great Pretenders. Součástí projektu bylo rovněž navazování spolupráce s partnery v Karlovarském kraji.

Člověk v tísni, o.p.s.

981 311 Kč

Ústecký kraj

www.clovekvtsni.cz

Děti z chudinských čtvrtí nebo děti rodičů, kteří mají jen nízké vzdělání, často nastupují do školy nepřipraveny a jsou častěji odsunuty na základní školu praktickou. Přitom zcela zbytečně, protože potenciál mají podobný jako všichni ostatní. Stačí jen trocha podpory.

Karlova maminka ukončila své vzdělání již po dokončení zvláštní školy. Dnes se těmto školám říká praktické. Když byla ještě malá holka, chtěla se vyučit cukrářkou, ale doma z toho nebyli nadšení. Místo toho pomáhala s péčí o domácnost a mladší sourozence. V osmnácti letech začala pracovat jako uklízečka v nemocnici, o dva roky později se narodil Kája. Když začal chodit do školy, paní Martina se s ním pravidelně učila, Kája měl jedničky, sem tam nějakou tu dvojku. Pak však přišla třetí třída a s ní angličtina a trochu náročnější matematika. Kájovi se zhoršil prospěch, několikrát neměl domácí úkol, protože s maminkou bohužel nevěděli, co s ním. Naštěstí se našel dobrovolník Honza, který si s úkoly uměl poradit. Dneska chodí Kája do osmé třídy. Díky pomoci dobrovolníka má

průměrný prospěch. Těší se, že se vyučí kuchařem, potom by si rád udělal nástavbu.

Právě doučování patří mezi služby, které potřebnou podporu nabízejí. Doučovali jsme děti, spolupracovali s rodinami, učiteli a dobrovolníky. Jednalo se o děti, které se potýkaly se školními neúspěchy, jejichž rodiče měli nedostatek zkušeností, o ty, kterým scházela podpora v domácí přípravě. Naším cílem bylo udržet děti v hlavním vzdělávacím proudu a podpořit je v získání kvalitního vzdělání. V devíti českých městech byla 173 dětem poskytována dlouhodobá podpora v podobě individuálního nebo skupinového doučování. Program by nebylo možné realizovat bez 97 zapojených dobrovolníků. Spolu s rodinami dětí jsme se zaměřili nejen na zlepšení prospěchu, snížení školní absence, ale i na zlepšení sebehodnocení. V rámci projektu vznikla metodika naší spolupráce s učiteli dětí Domluvme to ve škole!, která shrnuje naše současné zkušenosti a dobré praxe na tomto poli.

Douč se to se mnou!

SdruženíPetrov,zs

439 952 Kč

Jihomoravský kraj

www.sdruzenipetrov.cz

Učíme se pro lepší budoucnost – projekt, jehož název sám o sobě byl cílem. Dětem jsme se snažili vštípit právě pochopení důležitosti vzdělání pro jejich budoucí život. Bez dobrého vzdělání a pochopení odpovědnosti za svůj budoucí život nemají tyto děti šanci svoji budoucnost žádným způsobem změnit k lepšímu. Do projektu byly zapojeny děti ze sociálně znevýhodněného prostředí, které se musí potýkat s nejrůznějšími překážkami jak ve škole, tak i v běžném životě. Klíčovou aktivitou byl pro předškolní děti dopolední klub Čhavore (obdobu mateřské školy), pro děti z přípravných tříd kroužek Přípravka. Tento kroužek vznikl především na základě zkušeností, kdy jsme mezi docházkou dětí do klubu Čhavore a následným zapojením do Doučování ztráceli pravidelný kontakt s dětmi, které docházely do přípravných tříd základních škol. Pro děti ze základních a středních škol jsme realizovali odpolední Doučování, které samo o sobě zajišťuje nejdélhodobější a nejpravidelnější spolupráci s dětmi. V rámci projektu jsme

vytvořili nejen prostor a možnosti k pravidelné přípravě do školy, ale v závislosti na pravidelné docházce na doučování, do kroužku Přípravka, ale také do školy i možnost smysluplně trávit volný čas díky nejrůznějším volnočasovým kroužkům a vícedenním akcím.

Cílů, které jsme si předem stanovily, se nám podařilo dosáhnout, v některých aktivitách jsme podpořili dokonce dětí více. Celkem jsme podpořili 89 dětí. Poptávka byla větší, než jakou jsme mohli uspokojit, a to především s ohledem na naše personální možnosti. Podařilo se nám také navýšit počet volnočasových kroužků, které jsou pro děti velkou motivací – každý nový kroužek velmi oceňují. Své cíle měly také děti, nicméně k jejich dosažení budou muset urazit ještě dlouhou cestu. „*Chtěla bych, aby po mě tady něco zůstalo. Aby si jednou řekli – jo, ta Markéta to dokázala, abych se za sebe nemusela stydět,*“ uvedla při jedné akci jedna ze starších klientek.

Učíme se pro lepší budoucnost

Podané ruce o.p.s

944 400 Kč

Olomoucký kraj

www.podaneruce.cz

Tento projekt přináší do nízkoprahových klubů kvalitní výukové postupy neformálního vzdělávání, které děti neodradí a zároveň jim pomohou. Spolupráce s konkrétními školami vede ke vzniku informační sítě, dostatečně husté na to, aby děti, kterým hrozí propadnutí, byly schopny dostat odbornou a adresně zaměřenou pomoc.

Koordinátoři projektu SOAD ve spolupráci s kontaktním pracovníkem NZDM zrealizovali několik workshopů na školách. Koncept workshopu je vždy tvořen s ohledem na aktuální potřeby dětí ve třídě. Důležitost zde sehrává především intenzivní komunikace s pedagogem. Předem vytvořený program tak zahrnuje cílené interaktivní, sociální a komunikační hry, rolové hry, skupinovou diskuzi a aktivity neformálního vzdělávání.

Úspěchy získaly nejen workshopy na školách. Co se nám osvědčilo? Skupinové aktivity probíhající na klubech jednotlivých center umožňují dětem pracovat na

vztahu k sobě samému, uvědomovat si své životní hodnoty, ale také prohlubovat své dosavadní znalosti o světě. Neodmyslitelnou součástí práce mezi dítětem a pracovníkem je nikdy nekončící proces vzájemného poznávání se a důvěry. „*To, že má někdo špatnou známku, nemusí ještě znamenat, že nic neumí. Za touto známkou se leckdy skrývá pohnutý lidský příběh, ve kterém je samotná známka pouze jeho konečným důsledkem. Vnímejte děti, naučme je vnímat samy sebe i ostatní a pomozme jim najít cestu,*“ reflektuje svou přímou zkušenost s dětmi pracovník organizace.

Děti nejvíce zaujaly umělecké aktivity s tématem mezilidských vztahů. Jejich nadšení pro tvořivost a kreativitu s sebou přineslo spojení intenzivního zážitku s možností naučit se novým znalostem a dovednostem. V aktuálním manuálu dobré praxe naleznete seznam probíhajících skupinových aktivit v jednotlivých klubech. Koordinátoři při realizaci aktivit vycházeli z potřeb dětí a ze školních kritérií.

Sociální adaptace a vzdělávání romské mládeže

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A KLIMATICKÉ ZMĚNY

50

PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ

52 264 917 Kč

CELKOVÉ SMLUVNÍ VÝŠE PODPORY

- 5** norských zahraničních partnerství
- 1 419** nástrojů (osvětové a vzdělávací akce, kampaně, komunitní akce) zaměřených na zvyšování povědomí o udržitelném rozvoji, ochrany životního prostředí, kvality života nebo ochrany klimatu
- 89** přírodních lokalit, které budou dotčeny realizací projektů zaměřených na praktická opatření ochrany biodiverzity a klimatu

4

Cílem prioritní oblasti **Ochrana životního prostředí a klimatické změny** je formování odpovědného postoje veřejnosti k životnímu prostředí, podpora činností a zapojování veřejnosti v ochraně přírody a krajiny a ochraně biodiverzity, podpora činností a informování veřejnosti v oblasti ochrany klimatu a účast NNO při přípravě, revidování a realizaci národních politik s ohledem na udržitelný rozvoj.

Neziskové organizace tento cíl naplnily osvětovými a vzdělávacími akcemi, kampaněmi a dalšími nástroji zaměřenými na zvyšování povědomí jednotlivých cílových skupin o udržitelném rozvoji a ochraně životního prostředí nebo kvality života (včetně zodpovědného spotřebitelství). Realizovaly se konkrétní projekty na ochranu biodiverzity, přírody a krajiny, přičemž zvláštní důraz byl kladen na zapojení cílových skupin do realizace opatření a posílení jejich informovanosti a na podporu nových forem nestátní ochrany přírody se zapojováním soukromých vlastníků a uživatelů půdy.

Podpořená NNO	Název projektu	Smluvní výše grantu	Krajská působnost
Agentura Koniklec, o.p.s.	Poradme.se - Komunitně orientované distanční environmentální poradenství	1 184 035 Kč	Hlavní město Praha
ARNIKA-Program Toxické látky a odpady	Voda živá	972 289 Kč	Hlavní město Praha
Asociace lesních mateřských škol	Předškolní vzdělávání pro udržitelný rozvoj	1 503 717 Kč	Hlavní město Praha
Auto*Mat, z. s.	Podpora udržitelného rozvoje skrze komunitní spolupráci	926 606 Kč	Hlavní město Praha
Auto*Mat, z. s.	Praha udržitelná	822 035 Kč	Hlavní město Praha
Beleco, z.s.	Obnova dlouhodobě neudržovaných biologicky cenných mokřadních biotopů a vřesovišť	1 376 691 Kč	Středočeský
Calla - Sdružení pro záchranu prostředí	Postindustriální prostory jako příležitost pro ochranu přírody	557 080 Kč	Jihočeský
Centrum pasivního domu, z.s.	Bydleme zdravě - půjde to hravě!	1 295 839 Kč	Jihomoravský
Centrum pro dopravu a energetiku	Klimatická změna jako téma pro média	793 374 Kč	Hlavní město Praha
CI2 o.p.s.	Zvyšování povědomí o adaptačních opatřeních na změnu klimatu v prostředí českých měst s využitím norských zkušeností	1 105 838 Kč	Liberecký
CI2 o.p.s.	Aktivní zapojení podnikatelského sektoru do činností na ochranu klimatu	736 599 Kč	Středočeský
Český nadační fond pro vydru	Osvětou a vzděláváním od konfliktu k toleranci	820 567 Kč	Jihočeský
Český svaz ochránců přírody	Oživení starých odrůd	1 413 285 Kč	Hlavní město Praha
Český svaz ochránců přírody	Posilování profesionality pozemkových spolků - cesta ke zdokonalení péče o přírodní dědictví se zapojením vlastníků půdy	687 737 Kč	Hlavní město Praha
Čmelák - Společnost přátel přírody	Společně pro přírodu - obnovit znamená více než chránit	902 561 Kč	Liberecký
Český svaz ochránců přírody - Regionální sdružení Iris	Pomáháme přírodě v každém věku	516 000 Kč	Olomoucký
Ekocentrum PALETA, z.s.	Natura park	2 000 000 Kč	Pardubický
Ekocentrum PALETA, z.s.	Regulae vitae	464 227 Kč	Pardubický
EKODOMOV	Malý průzkumník přírody	879 698 Kč	Hlavní město Praha
Escargot, o.p.s.	Kurovický lom jako nástroj regionálního vzdělávání a osvěty	871 097 Kč	Zlínský
Fairwood, z. s.	FSC - pro šetrné lesní hospodaření a odpovědnou spotřebu	990 146 Kč	Jihomoravský
Fórum ochrany přírody	On-line vzdělávání v ochraně přírody	935 000 Kč	Hlavní město Praha
Frank Bold Society	Občané 2.0 pro životní prostředí	975 115 Kč	Jihomoravský
Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic	Nechci (do)platit na změnu klimatu: od nápadů k akci	1 973 087 Kč	Jihomoravský
Junák - český skaut, Pardubický kraj, z. s.	Enviromentální výchova ve skautských oddílech	301 172 Kč	Pardubický
Juniperia, z.s.	Implementace systému faremního environmentálního plánování v ČR	1 798 000 Kč	Jihočeský
KOKOZA, o.p.s.	Biodpad je poklad	820 349 Kč	Hlavní město Praha
Mateřská škola Semínko, o.p.s.	Školní vzdělávací program MŠ Semínko - příklad dobré praxe pro	530 220 Kč	Hlavní město Praha
NESEHNUTÍ Brno	ANGAŽOVANĚ OFFLINE aneb Životní prostředí a rozvoj v rukách aktivní veřejnosti (nejen) v Brně	877 143 Kč	Jihomoravský
Nová ekonomika, o.p.s.	Veřejné zadávání odpovědné k životnímu prostředí	657 610 Kč	Hlavní město Praha
Pražské matky	Chodci sobě	973 582 Kč	Hlavní město Praha

Podpořená NNO	Název projektu	Smluvní výše grantu	Krajská působnost
PROFICIO, z.s.	EWO do rodinných a mateřských center na Moravě	824 416 Kč	Moravskoslezský
Rezekvítek, z. s.	Spojme síly, vrátíme brněnské přírodě její bohatství	1 675 395 Kč	Jihomoravský
Rezekvítek, z. s.	Místo, kde žijeme	612 775 Kč	Jihomoravský
Rosa - společnost pro ekologické informace a aktivity, o.p.s.	Krok za krokem k šetrné domácnosti	1 769 555 Kč	Jihočeský
Sdružení Krajina	Obyvatelé pro přírodu Vysočiny	1 994 994 Kč	Vysočina
TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.	Děti žijí venku. Hrou a učním v přírodě k vyšší kvalitě života a zodpovědnosti vůči životnímu prostředí	1 709 199 Kč	Hlavní město Praha
TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.	Ekoškoly - 7 kroků pro udržitelný rozvoj	990 000 Kč	Hlavní město Praha
Semenec, o.p.s.	Ke kořenům	923 599 Kč	Jihočeský
Společnost pro Jizerské hory, o.p.s.	Místa přírodního zážitku na dosah	563 811 Kč	Liberecký
Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, o.p.s.	KLIMADAPT pro obce Středočeského kraje	915 500 Kč	Středočeský
Tyto, z.s.	Implementace metod správné zemědělské praxe na příkladu ochrany hnízdní populace ohroženého motáka lužního	1 358 764 Kč	Jihomoravský
Úhlava, o.p.s.	Příroda ve městě - i já mohu pomoci	486 876 Kč	Plzeňský
Základní článek Hnutí Brontosaurus Botič	Studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy pro pedagogy MŠ	753 667 Kč	Hlavní město Praha
Základní článek Hnutí Brontosaurus Modrý kámen	Švýcárna přírodě a lidem	450 645 Kč	Jihomoravský
Základní škola Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou	Mozaika pro přírodu	375 563 Kč	Královehradecký
Zelený kruh	Zlepšení zákonné ochrany životního prostředí v ČR	1 758 816 Kč	Hlavní město Praha
ZO ČSOP Veronica	Resilience aneb Proměňme hrozbu v příležitost	1 791 401 Kč	Zlínský
ZO ČSOP Veronica	Environmentální poradenství aktivně, profesionálně a místně zakotvené	961 645 Kč	Jihomoravský
ZO ČSOP Vlašim	Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka – rozvoj aktivit a zajištění péče o cenná území prostřednictvím vlastníků a hospodářů	1 687 597 Kč	Středočeský

557 080 Kč

Jihočeský kraj

www.calla.cz

Postindustriální prostory, jako jsou pískovny, kamenolomy nebo odkaliště, skrývají velký potenciál pro ochranu přírody. Útočiště v nich totiž nachází mnoho ohrožených druhů vázaných na stanoviště s malým obsahem živin v půdě a vodě. Tento potenciál však zůstává z velké části nevyužit kvůli stereotypnímu navrhování rekultivací, malému sepětí výzkumu s praxí a zastaralé legislativě. Ověřeným způsobem nápravy tohoto stavu je tzv. přírodě blízká obnova, která využívá přírodních procesů a jejíž podpoře a propagaci se projekt věnoval.

Hlavním cílem projektu bylo zvýšit počet realizací přírodě blízké obnovy v Jihočeském kraji a informovanost cílových skupin o této problematice. V praktické části projektu Calla provedla na čtyřech lokalitách zásahy, které spočívaly v obnově hnízdních stěn pro břehule a samotářské včely, vytváření tůní nebo vyřezání náletové vegetace. Prvky pří-

rodě blízké obnovy jsme prosadili ve čtyřech rozhodovacích procesech, které se týkaly rekultivací těžebních prostorů a ozeleňování liniových staveb.

Pro odbornou veřejnost jsme připravili seminář „Ochrana pískoven: neživá příroda a legislativa“ a knížku „Ekologická obnova území narušených těžbou nerostných surovin a průmyslovými deponiemi“. Širší veřejnosti je určen nový web „Objevte svou pískovnu“, s velkou pozorností se setkaly také aktivity, které propojují geocaching s ochranou přírody. „*Pohyb rekreantů, turistů, cyklistů nebo geocacherů v pískovnách může pomoci ohroženým druhům, pokud ho správně usměrníme. Živočichové a rostliny těchto stanovišť totiž potřebují pravidelné narušování povrchu. Prostřednictvím našeho projektu jsme se proto rozhodli pozvat lidi na místa, kde se mohou věnovat svému koníčku a zároveň pomoci přírodě,*“ vysvětluje Jiří Řehounek z Cally.

Postindustriální prostory jako příležitost pro ochranu přírody

Kontakt dětí s přírodou v posledních dvou desetiletích významně klesá. Je velmi pravděpodobné, že to zanechává neblahé stopy na jejich fyzickém i psychickém zdraví, stejně jako na jejich studijních výsledcích. Cílem projektu bylo prostřednictvím osvěty mezi rodiči i učiteli a s pomocí kvalitních materiálů motivujících k pobytu ve venkovním prostředí na tuto skutečnost upozornit a tento trend zvrátit. „*Věříme, že díky práci s rodiči i učiteli a na základě spolupráce s odborníky dokážeme i nadále pracovat na tom, aby děti trávily více času v reálném světě – tedy venku a v přírodě,*“ říká Mariana Zbořilová, koordinátorka programu Les ve škole. Pomocí webových stránek JDETEVEN.CZ jsme motivovali rodiče, aby s dětmi trávili čas venku. Velkého úspěchu jsme dosáhli vydáním online pracovních listů Deníku do divočiny. Díky bezplatným pracovním listům na každý měsíc v roce počet odběratelů newsletteru JDETEVEN na konci projektu dosáhl 2 600. V rámci programu Les ve škole jsme vydali dva roční plány aktivit

pro základní školy, které motivují učitele k výuce venku. Oba plány se setkaly s nadšením učitelů. Zpětné vazby z jejich ověřování na školách ukázaly, že plány učitelům vyhovují, protože jim poskytují skvělé nápady na aktivity ve venkovním prostředí a zároveň je mohou snadno uzpůsobit vlastní výuce. „*Nejvíce se nám líbil Landart. Poznala jsem děti z úplně jiného úhlu – radostné a bezkonfliktní. Les má blahodárné účinky i na projevy dětí,*“ říká paní učitelka Michaela Mendeová ze ZŠ Příbor. Vedle konzultací jsme uspořádali řadu seminářů, které učitelům pomohly v orientaci v programu a nastartovaly další spolupráci. V projektu probíhal pravidelný networking s klíčovými aktéry tématu kontaktu dětí s přírodou. Uspořádali jsme konferenci pro odbornou veřejnost, na které jsme předestřeli konkrétní kroky, jak s tématem dále pracovat. Na základě prostudování 130 děl odborné literatury jsme vydali publikaci Děti venku v přírodě: Ohrožený druh? Jde o první ucelenou publikaci v češtině, která se tématu kontaktu dětí s přírodou věnuje.

Děti žijí venku. Hrou a učení v přírodě k vyšší kvalitě života a zodpovědnosti vůči životnímu prostředí

ZO ČSOP Vlašim

1 687 597 Kč

Středočeský kraj

www.csopvlasim.cz

Na Podblanicku se zachovala řada drobných přírodně cenných lokalit. Klíčem k jejich udržení je správná péče ve spolupráci s vlastníky a hospodáři. Tuto spolupráci mezi místními lidmi a ochránci přírody zajišťuje právě Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka pod ČSOP Vlašim. Ochránci poskytují jednak odborný dozor, jednak samotnou péči o lokality tak, aby na nich byla zachována cenná společenství rostlin i živočichů. Díky spolupráci se na Podblanicku daří držet vzácné biotopy: mokřady, stepní stráně, sady s krajovými odrůdami nebo dutinové stromy.

Ochránci přírody začali s péčí o vzácné lokality už před rokem 1989, kdy účastníci letních táborů kosili jalovcovou stráň na Ostrově u Nemíže s pestrou lesostepní květenou. Stráň se postupem času stala jednou

z lokalit pozemkového spolku a dnes k její ochraně přispívá i projekt z Norských fondů. Místo kosení se dnes k ochraně lokality před zarůstáním nálety používá stádo ovcí.

Pozemkový spolek se neobejde bez úzké spolupráce s místními hospodáři. Ochránci přírody z Vlašimi proto cíleně oslovovali majitele pozemků na cenných lokalitách s nabídkou spolupráce a vysvětlovali jim i veřejnosti důležitost takové péče. Mezi nimi byli i Irena a Jan Pešoutovi z farmy Želichov. V malém rodinném hospodářství chovají highlandský dobytek, mají ovocný sad a moštárnu, poskytují ubytování a programy pro děti.

„Díky pozemkovému spolku jsme poznali, co se vlastně na našich pozemcích skrývá za zajímavosti přírody. Na jejich ochraně chceme dál spolupracovat,“ shrnul přínos projektu Jan Pešout.

Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka

CI2 o.p.s.

1 105 838 Kč

Liberecký kraj

www.ci2.co.cz

V České republice byly otázky změny klimatu dlouho podceňovány. Díky předchozí spolupráci s norským partnerem jsme věděli, že v Norsku je situace jiná – stát i města se snaží připravit na změny, které s sebou změna klimatu přinese. Když se objevila možnost připravit další společný projekt, neváhali jsme. Doba pokročila a s ní i aktuální ekologické problémy. V České republice dlouho zpochybňované téma klimatických změn se po množství povodní, letních veder a such a dalších nepříjemných jevů zvolna dostávalo do povědomí nejen odborníků, ale i občanů a politiků. *„Nejvýhodnější úroveň, kde je možné se klimatickým změnám přizpůsobit, je úroveň měst a obcí. Právě na tuto úroveň jsme se proto zaměřili v našem projektu. Využili jsme bohatých zkušeností Norů s adaptací na změnu klimatu na úrovni měst a část těchto zkušeností jsme přenesli do českého prostředí,“* říká k tomu Josef Novák, ředitel CI2, o. p. s. Projekt realizovaný společně s Ústavem pro dopravní ekonomiku (TØI – Trans-

portøkonomisk institut) nás – a věříme, že nejen nás – naučil mnoho nového. Jak pečlivě a promyšleně norská města plánují konkrétní opatření zmírňující projevy změny klimatu. Jak připravit adaptační strategii města a jak přesvědčit politiky a veřejnost o důležitosti tohoto tématu. Jak dojet po vlastní ose se skupinou sedmi zástupců českých měst do Norska a dozvědět se spoustu nového a inspiračního. Konkrétním výstupem pro vybraná česká města jsou adaptační strategie, které obsahují krátkodobé i dlouhodobé adaptační cíle a opatření. Ta městům ukazují, na které problémy související s klimatickou změnou se připravit a reagovat. Příkladem je zlepšení průtočnosti dešťové kanalizace a zvýšení schopnosti zasakování pro lepší zvládnání přívalových srážek. Kateřina Tvrdíková z Nového Boru k tomu dodává: *„Norové jsou svojí mentalitou úplně jinde, neničí si svoji přírodu pro finanční profit jednotlivců. Věříme, že podobný přístup postupně zvítězí i díky projektům, jako byl ten náš, také v České republice.“*

Zvyšování povědomí o adaptačních opatřeních na změnu klimatu v prostředí českých měst s využitím norských zkušeností

KOKOZA, o.p.s

820 349 Kč

Hlavní město Praha

www.kokoza.cz

Bioodpad tvoří až 60 % obsahu běžných popelnic na směsný odpad. Organické zbytky z kuchyně a zahrady můžeme jednoduše přeměnit na přírodní hnojivo a díky němu pěstovat vlastní bylinky a zeleninu nebo jím obdarovat přátele či stromy a keře v našem okolí. Takže místo aby bioodpad zabíral prostor v popelnicích a pomáhal skládkám rozrůstat se, je možné ho šetrně zužitkovat kompostováním. A kompostovat jde i ve městě!

„Díky výzkumu realizovanému v rámci projektu ‚Bioodpad je poklad‘ víme, jaké jsou motivace a bariéry lidí v otázce třídění a kompostování bioodpadu. A s tím jsme také během realizace projektu pracovali. Inspirovali jsme, motivovali a podporovali lidi v tom, aby přestali zbytky z kuchyně a zahrad plnit popelnice, ale aby je kompostovali a tak vraceli organickou hmotu zpět do půdy a třeba i pěstovali. Protože jídlo, kompostování a pěstování k sobě prostě patří. Dohromady tvoří Uzavřený cyklus jídla. Food

loop je hlavní myšlenka, kterou v Kokoze žijeme a předáváme ji dál.“

Přišel nám dotaz od Michala, kterému v panelákovém bytě začala chybět vesnice a toužil si pěstovat vlastní bylinky a zeleninu. S prvním jarem se pustil do pěstování, a když se zajímal o to, jak to vše funguje, zjistil, že je třeba mít kvalitní půdu, hledal víc a narazil na článek o vermikompostování. Netrvalo dlouho a vermikompostér našel své místo v bytě 3+1. Díky vermikompostovacím typům z Kokozy se Michalovi začalo kompostování se žížalami dařit. Michal má tak balkón plný voňavých bylinek a chutné zeleniny. Žížaly z vermikompostéru i myšlenku přeměny zbytků na úžasné hnojivo šíří dál. Je skvělé vidět, že projekt a to, co děláme, má dopad a dává to velký smysl nejenom nám.

Bioodpad je poklad

TYTO, z.s.

1 358 764 Kč

Jihomoravský kraj

www.tyto.cz

Moták lužní je dravý pták hnízdící na zemi. Hnízdiště motáka lužního původně tvořily mokřady a stepi. Ve většině Evropy se však přizpůsobil změnám v zemědělské krajině a v současnosti velká část jeho populace hnízdí v zemědělských kulturách, které jeho původní biotopy připomínají. Hnízdění motáka lužního v intenzivně využívané zemědělské krajině je však problematické.

V období let 1937–2015 bylo v České republice lokalizováno 1 850 hnízdících párů motáka lužního, u nichž je znám hnízdní biotop. V přírodních biotopech hnízdilo 22 % a na polích 78 % populace motáka lužního. „*Toto vysoké zastoupení párů hnízdících v polních kulturách, kde jsou hnízda ohrožena vysečením, podtrhuje důležitost ochrany tohoto krásného a řídké hnízdícího dravce nejen u nás, ale v celé Evropě,*“ dodává Karel Poprach, předseda TYTO, z. s. Projekt si kládí za cíl podporu, ochranu a zachování hnízdní populace tohoto silně ohroženého dravce v cílovém regionu projektu, zvýšení informovanosti cílové skupiny, především vlastníků pozemků a uživatelů

půdy, ale i široké veřejnosti, o stavu hnízdní populace a metodách ochrany motáka lužního v kontextu správné zemědělské praxe, zvýšení odborných znalostí cílových skupin – environmentálně zaměřené NNO, orgány ochrany přírody, v oblasti populační dynamiky a hnízdní biologie motáka lužního, včetně analýzy metod jeho ochrany. Během realizace projektu jsme lokalizovali 55 hnízdících párů motáka lužního, z toho u 35 hnízd byla dohledána hnízda a jejich lokalizace byla zaměřena v systému GPS. U nalezených hnízd probíhaly osvětové aktivity. V rámci projektu jsme dokončili rozsáhlou publikaci „Moták lužní“, ve které jsou zpracovány aspekty biologie, etologie, rozšíření, příčin ohrožení a metod ochrany tohoto druhu. Vzhledem k rozsahu a kvalitě zpracování publikace předpokládáme, že se stane významným populárně naučným a odborným materiálem po řadu let. Současně jsme si vědomi potřeby kontinuální ochrany hnízd motáka lužního v zemědělských kulturách, aby tento hnízdící druh mohli u nás obdivovat i další generace.

Implementace metod správné zemědělské praxe na příkladu ochrany hnízdní populace ohroženého motáka lužního

450 645 Kč

Jihomoravský kraj

www.proprirodu.svycarna.eu

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta, dobrovolnictví a občanská aktivita na podporu přírodního bohatství nejen v České republice je dlouhodobě naším hlavním posláním. Záměrem tohoto projektu bylo zkvalitnit a zatraktivnit nabízené aktivity (dobrovolnické akce, vzdělávání ekopedagogů, akce pro veřejnost) a posílit je o nový rozměr.

Dobrovolnické aktivity pro přírodu jsme například nově nabídli také rodinám s dětmi, dobrovolníkem se tak mohlo stát třeba tříleté dítě nebo jeho dědeček. „*To je něco, co v nabídce různých organizací zatím v podstatě chybí, a je to velká škoda, protože praktická smysluplná práce může pro environmentální osvětu udělat více než deset přednášek,*“ říká koordinátor projektu a předseda organizace Ing. Robert Kubáň. Na podporu zapojení nových dobrovolníků do pomoci přírodě jsme také díky projektu uspořádali několik besed s aktivními dobrovolnickými koordinátory.

Jsme přesvědčeni o důležitosti osobního příkladu a inspirace, kterou dávají dětem jejich učitelé. Nejde přitom jen o učitele ve školních třídách, stejně důležité jsou pro děti také další vzdělavatelé – mimoškolní, volnočasoví pedagogové, vychovatelé či vedoucí kroužků. Věnovali jsme proto část projektových aktivit na podporu jejich vzdělávání s cílem motivovat je k objevování rozmanitosti přírody s dětmi a umožnit jim být dobrými průvodci na této objevné cestě. Podařilo se také úspěšně navázat na tradici oslav Mezinárodního dne stromů, jehož cílem byla letos nejen oslava krásy podzimních barev a důležitosti stromů pro náš každodenní život, ale i osvěta v oblasti přírodě blízkého lesního hospodaření. Publikace vzniklé v rámci různých projektových aktivit poslouží v následujících letech při realizaci navazujících aktivit, ale doufáme, že budou i cenou inspirací pro další možné organizátory podobných akcí.

Švýcárna přírodě a lidem

516 000 Kč

Olomoucký kraj

www.iris.cz

Propojení environmentálních výukových programů s praktickou ochranou přírody pro cílovou skupinu žáků mateřských, základních a středních škol i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a určených také pro širokou veřejnost včetně seniorů bylo hlavním cílem Iris. V rámci projektu vzniklo osm nových environmentálních výukových programů, které probíhaly převážně v terénu. Na programy navazovaly víkendové aktivity na pomoc přírodě, jako např. sázení stromů, čištění studánek a výroba krmítek. V rámci aktivit pro veřejnost proběhly také velké osvětové akce Den Země a Den stromů na náměstí v Prostějově a Den Hloučely. Děti i dospělí zaujal Den otevřených dveří a interaktivní přednášky.

Dětem se nejvíce líbil program „Co to lítá u krmítka“. Zde jsme se nejen dozvěděli, koho můžeme na krmítku potkat, ale také si zde žáci vyrobili vlastní dřevěné krmítko, které si odnesli do školy. Práce s kladivem a vrtačkou byla pro žáky velmi přínosná

a nová. V dalších programech, které v rámci projektu vznikly, jsme se vydali na Velký Kosíř, kde jsme absolvovali mnoho aktivit souvisejících s chráněnými územími a zároveň pomáhali hrabat seno. Neopomněli jsme taktéž témata globálních problémů. „*Na celém projektu hodnotím velice kladně zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro žáky jsme připravili nové aktivity o přírodě, které byly vzdělávací i hudební, výtvarné i hravé. V práci s touto cílovou skupinou chceme dále pokračovat a rozšiřovat nabídku programů,*“ hodnotí realizátorka projektu Petra Orálková. Dana Bajerová ze ZŠ Jistota dodává: „*Líbí se mi, že Ekocentrum Iris má pro děti připraveno mnoho praktických aktivit.*“ Moderní technologii GPS jsme využili v programu biokoridoru Hloučela. Víkendových akcí na pomoc přírodě se účastnily jak děti, tak dospělí a senioři. Pořádalo se nám vyčistit pět studánek, zasařit 40 stromů, vysbírat odpadky na Záhoří, vyvěsit ptačí krmítka v městském parku i vytvořit vánoční strom pro zvířátka.

Pomáháme přírodě v každém věku

Fairwood, z.s.

990 146 Kč

Jihomoravský kraj

www.czechfsc.cz

Lesy patří k nejvíce ohroženým ekosystémům naší planety a problémy ochrany lesních ekosystémů se nevyhýbají ani Evropě a České republice. Zatímco celosvětovým problémem zůstává především nelegální těžba, ohrožením pro české lesy je snižování jejich biologické rozmanitosti a ekologické stability. Řada druhů rostlin a živočichů přichází o důležité biotopy. Proto hlavním cílem projektu bylo mezi vlastníky a správci lesů podpořit a zlepšit informovanost o lesním hospodaření, které je přátelské a šetrné k přírodě. Pro řešení tohoto problému je ale velmi důležité informovat i veřejnost, která má možnost podpořit šetrné lesní hospodaření odpovědnou spotřebou dřevěných výrobků se značkou FSC (Forest Stewardship Council). Toto logo na výrobku znamená, že spotřebitelé nákupem podporují šetrné lesní hospodaření, nepřispívají k devastaci cenných lesních ekosystémů, nepodporují nezákonnou těžbu dřeva a neníčí životní prostředí místních obyvatel. Díky seminářům a setkáním odborníků v oblasti lesního hospodaření, které bylo doprovázeno také návštěvami lesa s praktickou ukázkou, se podařilo navázat řadu kontaktů a ukázat správcům a vlastníkům lesů, že hos-

podání podle pravidel FSC certifikace má smysl a vyplácí se. Nedlouho po seminářích se certifikovaly například Lesy města Zlína.

„I představitelé města Zlína FSC certifikaci přivítali a vnímají ji jako záruku hospodaření šetrného k přírodě, a to především z dlouhodobého hlediska, nezávisle na vedení společnosti odpovědné za hospodaření, které se může v průběhu času měnit. A občané, kteří odebírají od městských lesů palivové dříví, vnímají certifikaci jako něco nadstandardního a přístup města schvalují,“ dodává jednatel Lesů města Zlína Marek Koutný. Pro veřejnost jsme také uspořádali dva ročníky fotografické soutěže, která patří k největším fotosoutěžím s environmentální tematikou v České republice. A také díky nim jsme zaznamenali více než 40% nárůst znalosti FSC na základě standardního reprezentativního výzkumu! Informovanost veřejnosti o odpovědné spotřebě po celé republice proběhla v rámci tzv. roadshows a kdokoli má stále možnost zahrát si strategickou online hru na www.lesaria.cz, dozvědět se více o šetrném lesním hospodaření na www.poznejdrevo.cz a podpořit ochranu českých i světových lesů.

FSC – pro šetrné lesní hospodaření a odpovědnou spotřebu

Zelený kruh

1 758 816 Kč

Hlavní město Praha

www.zelenykruh.cz

Přírodu a životní prostředí není možné chránit bez kvalitních zákonů a koncepcí. Aby tato pravidla skutečně odpovídala veřejnému zájmu, měli by se k jejich přípravě vyjadřovat odborníci a občané, jejichž životů a zdraví se přímo týkají. Zelený kruh, asociace ekologických nevládních organizací, se sledováním environmentální legislativy dlouhodobě zabývá a aktivně usiluje o její zlepšování. Projekt podpořený z FNNO nám umožnil naši činnost významně rozšířit. Jeho hlavním cílem bylo posílit odbornost a akceschopnost ekologických organizací, a v důsledku tak zlepšit zákonnou ochranu životního prostředí v České republice.

„Odbornost ekologických organizací jsme zvyšovali především prostřednictvím seminářů o legislativních procesech a aktuálních tématech. Podrobně jsme sledovali přípravu a projednávání veškeré ekologické legislativy a pravidelně o zjištěních informovali ekologické organizace. Poskytli jsme bezmála tisíc individuálních odborných konzultací desítkám spolků i jednotlivců,“

dodává Radka Kopáčková, členka projektového týmu. V debatě pracovních skupin složených z expertů ekologických organizací vznikaly připomínky k jednotlivým zákonům.

Celkově se do spolupráce na projektu – ať už jako účastníci seminářů, pracovních skupin, či jiných aktivit – zapojilo 111 ekologických neziskových organizací a dvanáct organizací z dalších oblastí. Společně se nám podařilo dosáhnout konkrétních pozitivních změn v některých ze sledovaných zákonů, zabránili jsme např. vyřazení veřejnosti z připomínkování dopadů velkých projektů na životní prostředí či ještě snadnějším záborům zemědělské půdy, došlo k zahájení přípravy tzv. Antifosilního zákona, zabránili jsme prolomení limitů těžby uhlí (s výjimkou dolu Bílina). Připravili jsme a zveřejnili také hodnocení poslaneckých hlasování o ekologických opatřeních. Díky intenzivní práci se podařilo dostat některá témata do povědomí zákonodárců a ministerských úředníků.

Zlepšení zákonné ochrany životního prostředí v ČR

BILATERÁLNÍ SPOLUPRÁCE? ANO, PROSTŘEDNICTVÍM FONDU PRO BILATE- RÁLNÍ SPOLUPRÁCI NA PROGRAMOVÉ ÚROVNI

Jednou z klíčových priorit EHP a Norských fondů 2009–2014 je také posílení bilaterální spolupráce mezi Českou republikou a Norskem, Islandem a Lichtenštejnskem (donorské státy). K tomuto účelu slouží i Fond pro bilaterální spolupráci na programové úrovni. Finanční podporu mohly české neziskové organizace využít k posílení přímé výměny zkušeností a know-how, sdílení a přenosu zkušeností a osvědčených postupů mezi českými NNO a subjekty z donorských států. O finanční prostředky bylo možno žádat prostřednictvím tzv. mikrograntů (pro vyhledávání partnerů a rozvoj bilaterálních projektů) a doplňkových grantů (KBS) jako doplňkového zdroje financování pro posílení bilaterálního partnerství mezi českými NNO, které obdržely grant z programu FNNO, a subjekty z donorských států.

Dostupná alokace prostředků ve Fondu pro bilaterální spolupráci na programové úrovni byla ve výši 4 522 707 Kč, přičemž v rámci mikrograntů mohly neziskové organizace žádat o 806 623 Kč a v rámci doplňkových grantů o 3 716 084 Kč. Z prostředků Fondu pro bilaterální spolupráci v rámci programu Fondu pro NNO bylo podpořeno celkem 36 projektů.

Zástupci českých neziskových organizací se vydali zejména na studijní a pracovní cesty, krátkodobé stáže v organizacích v donorských státech, jakož i zástupci zahraničních partnerů do českých neziskových organizací – s cílem zajištění přenosu dobré praxe. Dále uspořádali velmi přínosné workshopy a semináře na konkrétní témata v dané programové prioritě, s účastí zahraničního partnera. A především se české neziskové organizace mohly síťovat a podpořit tak vzájemnou spolupráci NNO a společné nacházení řešení určitého problému v dané tematické oblasti.

Podpořená NNO	Název doplňkového grantu	Smluvní výše DG	Donorská země
Amnesty International Česká republika, z.s.	Stáž pracovníků AI ČR v Amnesty Norsko - skillshare	126 555 Kč	Norsko
APERIO - Společnost pro zdravé rodičovství	Studijní cesta do Norska - podpora inovací v poradenství	141 500 Kč	Norsko
Arnika - Toxické látky a odpady	Sdílení zkušeností o participaci na rozhodování na Islandu a v ČR	164 920 Kč	Island
CI2 o. p. s.	Studijní cesta do Norska - adaptace na změnu klimatu	200 075 Kč	Norsko
Český svaz ochránců přírody	Výměna zkušeností při ochraně cenných přírodních lokalit	94 580 Kč	Norsko
Člověk v tísni, o.p.s.	Sdílení dobré praxe projektů na podporu tolerantní společnosti	143 800 Kč	Norsko
Ekocentrum PALETA, z.s.	Návštěvnícká centra chráněných území	277 880 Kč	Island
Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic	Zlepšování přenosu znalostí a dovedností v tématu environmentální advokacie mezi Norskem a Českou republikou	167 320 Kč	Norsko
Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic	Norsko-česká výměna nápadů na ochranu klimatu	147 200 Kč	Norsko
InBáze, z.s.	Mosty na Island	203 964 Kč	Island
INEX - Sdružení dobrovolných aktivit, z. s.	Dobrovolnická práce s ohroženými skupinami – síťování a sdílení	109 610 Kč	Island
Jako doma - Homelike, o.p.s.	Společně pro ženy: pojďme o tom mluvit - studijní cesta	240 200 Kč	Island
Liga lidských práv	Inspirace pro změnu pedagogických fakult	119 250 Kč	Norsko
Oblastní charita Kutná Hora	Přenos dobré praxe v ABA terapii - bilaterální spolupráce	146 000 Kč	Norsko
Plán B	Islandsko-české okénko: Dobrovolnictví mezinárodně i komunitně	99 760 Kč	Island
Poradna pro integraci, občanské sdružení	Síťování a podpora Norského partnera	147 800 Kč	Norsko
Prague pride z.s.	Na cestě k rovnosti LGBT rodin	233 000 Kč	Island
Prostor pro rodinu o. s.	Rodina jako podpora pro kariéru žen v ČR a na Islandu	108 720 Kč	Island
ROMEA, o.p.s.	Sdílení know-how v podpoře obětem diskriminace mezi Norskem a ČR	229 450 Kč	Norsko
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, o. s.	Už vím! Srozumitelně o duši a těle pro ženy s mentálním postižením	143 900 Kč	Island
STŘED, z.ú.	Výměna zkušeností	300 000 Kč	Norsko
Transparency International Česká republika	PAKT I-Protikorupční akademický klub transparentnosti	156 046 Kč	Norsko

Podpořená NNO	Název mikrograntu	Smluvní výše mikrograntu
APERIO - Společnost pro zdravé rodičovství	Právní poradenství znevýhodněným skupinám	59 108 Kč
Český svaz ochránců přírody	Spolupráce a výměna zkušeností v oblasti péče o přírodní dědictví nestátními organizacemi	41 490 Kč
Glopolis, o.p.s.	Příprava společného projektu s norskou účastí	50 690 Kč
Hnutí Brontosaurus Jeseníky	Dobrovolnické česko-lichteinštejnské zkušenosti	70 000 Kč
Hnutí Brontosaurus Jeseníky	Hledání enviromentálních partnerů v Norsku	70 000 Kč
KONEXE	Přípravná schůzka organizací KONEXE a Antirasistik Senter 2	22 456 Kč
Liga lidských práv	Partnerství a inspirace - inkluzivních škol bude více	69 900 Kč
Oblastní charita Kutná Hora	Chceme začít spolupracovat	52 987 Kč
RADKA z.s.	Jiný pohled	70 000 Kč
ROMEA, o.p.s.	Navázání partnerství s romskými NNO v Norsku	70 000 Kč
SeeMedia o.s.	Příprava projektu DNES na HRANICÍCH	46 600 Kč
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, o.s.	Spolupráce proti diskriminaci žen s mentálním postižením	52 392 Kč
Střed, z.ú.	Za partnery do Norska	63 000 Kč
Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory - SEVER, Brontosaurus Krkonoše	Navázání spolupráce ve vzdělávání o klimatu a energiích	68 000 Kč

141 500 Kč

ČR-Norsko

www.aperio.cz

První český prezident Václav Havel ve svém poselství k 15. výročí vzniku prvního mateřského centra a pátému výročí Sítě mateřských center ocenil práci center následujícími slovy: *„Velmi si cením vytrvalosti, s níž už patnáct let překonáváte nejen problémy, které jste si předsevzali, ale i ty, které vám připravuje lidská lhostejnost a byrokracie. Držím vám palce, abyste se v příštích letech setkávali s tím lepším, co v české společnosti dříme.“*

Mateřská centra byla u nás zcela novým fenoménem občanské společnosti po sametové revoluci. V současnosti přirozeně přerůstají v komunitní centra pro všechny generace, stávají se významnými hybateli na poli komunitního života, staví mosty mezi občanským a politickým sektorem. Rozhodli jsme se zúročit zkušenosti posbírané od roku 1992 do projektu Akademie svobodného a aktivního občanství, abychom motivovali nejen matky či rodiče v mateřských centrech, ale i další občany k aktivní participaci na věcech veřejných. Rozhodli jsme se otevřít prostor pro osvětu a vzdělávání v oblasti role občanů a jejich vlivu na rozvoj občanské společnosti. Co všechno Akademie nabídla? V první řadě norskou inspiraci, na kterou stále rádi vzpomínáme. Zjistili jsme, že nelze porovnávat nepo-

rovnatelné. Proniknout do zdejšího systému totiž nebylo snadné. Na první pohled vše fungovalo, ale nebylo jasné jak. Naše dotazy na systém odrážely naši českou zkušenost s neziskovým sektorem.

I v Norsku je neziskový sektor ukotven v zákoně, který upravuje pravidla vzniku a fungování organizací, ale neziskový sektor je tu brán jako přirozená součást společnosti, stejně jako vzájemná spolupráce. Mnoho aktivit vzniká spontánně zdola jako neformální dobrovolnické aktivity a ty jsou přijímány stejně partnersky jako organizace formální. Norové nemají potřebu rozlišovat hranice mezi nimi, a proto nechápali některé naše dotazy, které vycházely z požadavku českých podmínek všechno formalizovat.

Překvapila nás například otevřenost, která začíná od hlavy státu – tedy krále Harald V., který si oblibu získal právě svým přátelským přístupem k veřejnosti. Podobně získala přízeň i paní starostka Lise Selnes v Nord-Odal. Nejedná se o rovnostářství, ale vzájemnou úctu k hodnotě každého jedince, jeho přínosu pro společnost. Zkrátka v Norsku se nám otevřely nové a nečekané obzory. Je skvělé vědět, že lze věci dělat jinak a že stačí použít zdravý rozum.

Malý průvodce akademií svobodného a aktivního občanství

ENGLISH SUMMARY OF SUPPORTED PROJECTS

<p>Agentura Koniklec, o.p.s. Poradme.se - Community-Specific Distance Environmental Counseling IV. Environmental Protection and Climatic Change 44 681 EUR</p>	<p>The Project's aim was to decrease the distrust – embedded within target groups – towards frontal information management of public and common issues regarding environmental practices and sustainable development. The ultimate goal was to create a new type of advisory climate.</p>
<p>Agora CE o.p.s. Pact, Participation - Communication - Transparency I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 75 472 EUR</p>	<p>The Project implemented a systemic approach to participation in different spheres of decision making that would ensure that both citizens and the public sector can effectively engage in the process. Agreement on basic principles in the broader coalition of stakeholders that allow all participants to get involved and that define what can be considered effective and quality participation. These principles are included in the PAKT.</p>
<p>Agora CE o.p.s. Participatory Budgeting as a Tool for Dialogue Between Town Halls and Citizens I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 33 585 EUR</p>	<p>The Project's main goal was to introduce, test and mainstream innovative tools for the involvement of citizens in decision making, Participatory Budgeting (PB) and to widen opportunities for citizens to become involved in public affairs. PB makes participation in decision making processes more accessible for the citizens, who are willing to take a part.</p>
<p>Alfa Human Service, z.s. Alfa Community Centre for Families With Handicapped Children II. Children and Youth at Risk 36 675 EUR</p>	<p>The Project provided support for nurturing parents. Targets of the project's activities were primarily focused on the support of psychological stability and parental competencies.</p>
<p>Amalthea z.s. Children at Home - With Their Parents or With Foster Carers II. Children and Youth at Risk 69 019 EUR</p>	<p>The Project's strategic objective was to increase the satisfaction of children in foster family care and prevent their placement into institutional care. Thanks to the activities of the project, there has been a greater focus on the assessment of the child 'situation, promoting relationship links and the identity of the child.</p>
<p>Amalthea z.s. About Me With Me - Convention on The Rights of the Child in Practice II. Children and Youth at Risk 31 884 EUR</p>	<p>The Project was concerned with children who had left their own families and grew up in foster families and had experienced the situation where somebody else fundamentally made decisions on their behalf. An essential output of the project is the child publication "Living" - a story written for other children in foster care.</p>
<p>Amalthea z.s. Learning Together III. Social Inclusion 32 194 EUR</p>	<p>The Project increased the number of places in pre-school education in the town of Chrudim by operating a pre-school club. Through the project's other activities, parents and children were helped to integrate more into society and reduce the handicaps that are associated primarily with lack of education.</p>
<p>Amnesty International Česká republika, z.s. The Amnesty International Living Library – With Openness Through Reading I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 49 014 EUR</p>	<p>The Project aimed to change the approach towards minorities and the focused groups were pedagogues, pupils and students, as they are considered to be the key towards decreasing tensions. The project used the unique and well-established form of workshops for pedagogues, pupils and students, including meeting and open dialogue with so called "alive" books- with people belonging to variety of Czech minorities.</p>
<p>Amnesty International Česká republika, z.s. Amnesty International Human Libraries - From Reading to Opening in Brno I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 37 736 EUR</p>	<p>The Project was a reaction to the worsening social environment in Czech society. The students had the opportunity to confront their prejudices and gain more information about the minorities. The teachers had the opportunity to broaden their knowledge of human rights issues and to strengthen their confidence when dealing with hate speech. The members of minorities had the opportunity to develop their communication skills with the students and to take part in reducing stereotypes.</p>
<p>Antikomplex - hnutí proti xenofobii z.s. Me, You and They - Forum Theatre Against Prejudices I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 36 707 EUR</p>	<p>The Project's main goal was to start a dialogue between the majority and the minorities, which would lead to reflecting on the ways we live together, on understanding the problems of minorities in the Czech Republic and on possible ways to change the minorities' situation. In cooperation with representatives of minorities we prepared participatory theatrical performances based on methods of the theatre of the oppressed, and helped create a space for such a dialogue.</p>

<p>APERIO - Společnost pro zdravé rodičovství Stop Discrimination on Labour Market I. a) Protection Of Human Rights And Multiculturalism 36 925 EUR</p>	<p>The Project's aim was to protect and strengthen human rights of the parents living in the Czech Republic, support their knowledge of the relevant legislation and to provide them practical tools for more effective defense against the discrimination they experience on the common basis. Achievement of these aims led to increased self-esteem of the parents, their active assertion on the labour market and better management of their parental role.</p>
<p>APERIO - Společnost pro zdravé rodičovství Home Is Best - Even If Mum or Dad Are Single II. Children And Youth At Risk 37 670 EUR</p>	<p>The Project's aim was to promote the situation of children and youth growing up in one-parent families. In particular, we focused on increasing the resilience and well-being of children and the parenting skills of single parents. The main project outcome was to enhance the possibilities of support for one-parent families in the region of Beroun. We increased the awareness of one-parent family issues among families, the public and professionals as well as institutions and NGOs.</p>
<p>Arnika - Toxické látky a odpady Citizens Aloud I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms And Transparency 41 509 EUR</p>	<p>The Project aimed to strengthen the position and skills of grassroots, NGO's and individuals by participating in the decision making process. The Project encouraged local groups to participate in decision making and watchdog activities. Under the terms of the Project, we taught grassroots many practical skills, supported them with printed and online materials.</p>
<p>ARNIKA-Program Toxické látky a odpady Living water IV. Environmental Protection And Climatic Change 36 690 EUR</p>	<p>The Czech public was given information about water protection from toxic chemicals. The core of the Project was a competition for young people. A record number of schools participated and water protection became part of the lives of the competitors for six months. We also prepared an analysis using data from the Czech PRTR (Pollutant Release and Transfer Register) focused on water pollution by toxic chemicals.</p>
<p>Arpida, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, z.ú. The Accessibility of Respite Care for Children and Adolescents with Combined Disability in South Bohemia II. Children And Youth At Risk 19 492 EUR</p>	<p>The Project's aim was to help families with disabled children, by preventing the exhaustion of the people who look after them and also to stop deterioration of care that would jeopardize the child's development in his or her natural environment. A further aim of the Project was also the development and implementation of a consecutive support for the clients i.e. implementation of the respite care pilot programme.</p>
<p>ARPOK, o.p.s. Migration Is Not Fun I. a) Protection Of Human Rights and Multiculturalism 22 377 EUR</p>	<p>The Project focused on migration issues in order to give well balanced information about these topics to pupils, students, and teachers and thereby avoid the blind acceptance of information about migration given by the media, families and other people. The Project delivered two main outputs – a seminar series on migration issues and a methodological handbook "Migration is not fun" for teachers.</p>
<p>Asi-milovaní Limits of Freedom I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 71 060 EUR</p>	<p>The Project helped pupils understand the importance of respect for Human Rights and the prevention of extremism. The axis is a creation of film clips by students about situations where certain fundamental human rights and freedoms came into conflict with each other. Lectures on human rights, extremism and media were provided for students of these schools. Included were also seminars for teachers to help them orientate themselves within the topic of extremism.</p>
<p>Asociace center pro rodinu Using Dialogue to Start Up an Active Citizenship I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms And Transparency 52 926 EUR</p>	<p>The Project created a dialogue between public servants and active seniors and made use of their potential through cooperation in four activities – the implementation of an Active Aging Coordinator Course for public servants, Senior - Active Citizen course for seniors-volunteers, the organization of round tables and the creation of a booklet and a DVD which presented examples of good practice, and a final conference. The aim was to encourage 20 local government employees and 20 senior volunteers.</p>
<p>Asociace lesních mateřských škol Education Sustainable Development at Preschool Level IV. Environmental Protection and Climatic Change 56 744 EUR</p>	<p>The Project offered a certificated educational program for pre-school education teachers guaranteed by the Ministry of Education. Active mentoring for students was one of the most important components of the project. Building capacity within our organization helped us to succeed in a turbulent period of legal changes in the area of pre-school education in the Czech Republic.</p>
<p>Asociace pomáhající lidem s autismem Jižní Čechy, o.s. We Can Do It Even With Autism II. Children and Youth at Risk 24 803 EUR</p>	<p>The Project responded to the constantly growing demand and the current lack of services for children and youth with autism in South Bohemia. We managed to increase and improve the capacity of services for people with autism and managed to map professional services to expand into the České Budějovice area. A booklet was produced to understand specific needs and offer support.</p>
<p>Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z. s. Let`s Stay Together – Activation Programme for SEN Children and Their Families II. Children and Youth At Risk 37 599 EUR</p>	<p>The Project was aimed at the family of a child with profound disability as a whole – i.e. on the parents of the child with disability (CD) and their siblings. The project delivered and verified in practice the targeted and structuralized programme focused on activation of CPDs, on education and support of their parents and siblings in how to cope with difficult life situations. As a side-contribution the project helped create new social contacts for the self-help group of knowledgeable parents.</p>
<p>Auto*Mat, z. s. Supporting Sustainable Development Through Community Cooperation IV. Environmental Protection and Climatic Change 34 966 EUR</p>	<p>The Project's aim was to improve the quality of life and environment in the Czech Republic by raising awareness about the possibilities to change our local environment (neighborhoods) and by offering tools for realizing the improvement and getting involved in non-profit activities leading to a livelier public space and its positive transformation. We created a platform for activating citizens interested in urban cycling.</p>

<p>Auto*Mat, z. s. Sustainable Prague IV. Environmental Protection And Climatic Change 31 020 EUR</p>	<p>The Project's goal was to explain the principles of sustainable mobility to relevant politicians and officials, to ignite a professional discussion about the topic and to push these principles forward into strategic documentation for the development of the city. The Project has increased the awareness about sustainable mobility among politicians and officials. In partnership with them, we prepared a number of transport measures based on the principles of sustainable mobility.</p>
<p>Beleco, z.s. Restoration of Long-Term Unmanaged Biologically Valuable Wetland Habitats and Heathlands IV. Environmental Protection And Climatic Change 51 951 EUR</p>	<p>The Project's aim was to establish suitable management of the project sites the Natural Reserve Roztocký háj – Tiché údolí, the Řivnáč hill and SCI Niva horní Lužnice. The interventions consisted mainly of the elimination of self-seeded shrub and the initiation of grazing and mowing management. The goal of the project was not only to ensure appropriate management, but also to involve local communities in a way so that these sites are protected and taken care of.</p>
<p>Burma Center Prague, o.p.s. Promotion of Integration of Burmese Refugees in Czech Society II I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 35 043 EUR</p>	<p>The Project's aim was to improve the position of Burmese refugees in Czech society and helped eliminate language and cultural barriers during their integration process. The project raised the awareness of local inhabitants from the municipalities where the refugees live, as well as Czech students from schools which refugee children attend. The project has reduced the local communities' potential fear of foreigners and increased their mutual understanding.</p>
<p>Business & Professional Women Praha II Empowering Women - BPW Mentoring I. b) Gender Equality 33 480 EUR</p>	<p>The Project's aim was to contribute to increasing the number of women in authority and decision-making positions and the stabilization and expansion of the activities of NGOs. A massive campaign for equal opportunities with emphasis on equal pay was realized. We used specific tools such as a speed mentoring program, networking meetings and a conference.</p>
<p>Calla - Sdružení pro záchranu prostředí A Stronger Voice for The Residents of the Highlands in Search For A High-Level Radioactive Waste Repository I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 35 465 EUR</p>	<p>The Project's aim was to increase the number of post-industrial localities and implemented near-natural restoration in South Bohemia and improved the awareness of focus groups concerning this issue. An example of good practice is the field meeting held in the Cep II sand-pit, where appropriate restoration progression in this locality was defined, a seminar about the „Protection of sand pits: the earth science and the legislation“, a brochure about Ecological restoration and a new webpage Discover your sand pit, all promoted the near natural restoration as a cost and beneficial alternative for landscape management.</p>
<p>Calla - Sdružení pro záchranu prostředí Post-Industrial Sites as an Opportunity for Nature Conservation IV. Environmental Protection and Climatic Change 21 022 EUR</p>	<p>The Radioactive Waste Repository Authority is in charge of the siting process for a geological disposal facility (GDF) for spent fuel in seven sites in the Czech Republic, three of the sites are in the Highlands Region. The Project's main objective was to strengthen the position of the residents in these three communities. Citizens and mayors improved their knowledge about the GDF project and defended their legitimate rights during the siting process. Residents from the sites also encouraged the government to discuss a new Act this year.</p>
<p>CEDR - komunitní spolek The Functional Family 2015 II. Children and Youth at Risk 28 813 EUR</p>	<p>The Project's main objective was to ensure the safe development of children and youth from socially disadvantaged families in the region of Šluknov and preserving the family as a whole. The specific objective was to strengthen the parenting skills and competencies of children in 20 families. The objective was achieved by social work provided by two mediators, group activities, individual psychotherapy sessions and motivational activation events.</p>
<p>Centrum komunitní práce Ústí nad Labem Through Women's Eyes I. b) Gender Equality 45 815 EUR</p>	<p>The Project focused on women's participation in decision-making both at the political and the economic level. The overall objective of the project was to address the public, representative government, politicians, nonprofit organizations and students of secondary schools. A national information campaign which focused on the issues was launched and we also held a seminar with cultural performances for the public.</p>
<p>Centrum pasivního domu, z.s. Let's Live Healthily - It Goes Easily! IV. Environmental Protection and Climatic Change 48 900 EUR</p>	<p>The project showed that energy-efficient homes are a simple and smart solution for healthy living, and thus contribute to raising awareness and shaping a responsible attitude to the environment among children in the 1st to 6th grade of primary school and their parents and teachers. A comprehensive training program was created.</p>
<p>Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. First Step to Hearing Friends and Education II. Children and Youth at Risk 37 399 EUR</p>	<p>The Project's main contribution was to prepare the parents and child upon entering school facilities, teaching the necessary skills and competencies and obtaining information so that errors are eliminated, which could significantly put the child's first step towards hearing society at risk. Methodologies were developed to work with the family. The project was also aimed at other target groups, such as school and preschool facilities, government, NNGs.</p>
<p>Centrum pro dopravu a energetiku Climate Change as a Topic for Media IV. Environmental Protection and Climatic Change 29 939 EUR</p>	<p>The Project was able to provide a supply of mostly current information about climate change issues from a scientific point of view and also from the NGOs perspective. We helped Czech journalists to better orientate themselves with such complex issues. Our information and contacts helped to inform the general public about climate change with many accurate facts. We prepared educational workshops for journalists and also many one-to-one meetings with media representatives.</p>

Centrum pro integraci cizinců
Get involved! Programmes for the
Participation of Migrants and the Czech
Majority
I. a) Protection of Human Rights and
Multiculturalism
74 906 EUR

The Project focused on the development of CIC social services in the field of integrating migrants into the Czech educational system, fair treatment in the labor market and increasing involvement of the wider spectrum of relevant parties, especially on a local level. It was also aimed at strengthening the organization's capacity when dealing with the media. The project delivered higher numbers of counseling sessions and also two new methodologies, elaborated on case studies and prepared a publication which summarized all the knowledge gained.

Centrum pro komunitní práci střední Čechy
Respect for Communication
I. a) Protection of Human Rights and
Multiculturalism
34 491 EUR

The Project focused on communication barriers, especially between variable disabled citizens and the officials of the public authorities and other public institutions. Sensory handicapped and the elderly were a target group. The main objective was to increase communication skills of the officials and personnel and support sensory handicapped people.

Centrum pro komunitní práci západní Čechy
Plzeň - City of (Political) Culture: Support of
Participatory Democracy on Local Level
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy
Mechanisms and Transparency
66 551 EUR

The Project's overall goal was to promote participatory democracy in planning and decision-making in Plzeň city. The project focused on delivering positive personal experiences and wider information about public participation to key people and decision-makers in Plzeň. Training and a study tour for public administrators, elected officials and NGOs was organized and a training module on public participation was developed. More than 2500 citizens were directly involved in the Project's activities and through the media, hundreds of others were indirectly addressed.

Centrum pro komunitní práci západní Čechy
Compass - Communication and Participation
Sure Thing
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy
Mechanisms and Transparency
37 489 EUR

The Project's overall goal was to promote participatory democracy in planning and decision-making of 3 towns in the Plzeň region - Nepomuk, Stod and Horažďovice. The impact of the Project included involvement of citizens and local government. Strategy of the municipality for communication and cooperation with citizens was developed and is in the process of being adopted.

Centrum pro podporu občanů
Talking Openly about Prague: Public
Participation in Decision Making on the
Image of the City
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy
Mechanisms and Transparency
37 325 EUR

The Project's aim was to make an impact on the city's planning preparation process – to involve both the general public and expert community and to make the public aware of their city's future development. We built a new user-friendly website on urban planning. As a result of all the Project's activities, the citizens of Prague can now better understand how a democratic dialogue on the development of zoning plans is conducted, and they are able to play a stronger and more informed role.

Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.
Schoolchild - Train - Preschooler
III. Social Inclusion
18 045 EUR

The Project was aimed at socially disadvantaged (mostly Romani) families and its goal was to help children with their commencement in standard pre-schools and to give them the opportunity to spend time with similar aged children. Working with parents was one of most important activities. We also focused on cooperation between organizations and institutions (mostly schools).

Cesta domů, z.ú.
Raising Public Awareness about End-of-Life
Rights and Care Alternatives
I. a) Protection Of Human Rights And
Multiculturalism
64 465 EUR

The Project led to changes in medical education on all professional levels and to the public discussion on palliative care and its possible introduction into public health insurance system. The activity which was focused on the comparison of European palliative care models is considered to be one of the fundamental arguments for the implementation of palliative home care into public insurance system. The project also contributed to the extension of the Free Consultation Services opening hours. All beneficiaries received practical information about specialized mobile care.

CI2, o.p.s.
Awareness Raising on Climate Change
Adaptation Measures in Czech Towns Using
Norwegian Experts
IV. Environmental Protection and Climatic
Change
41 730 EUR

The Project responded mainly to the low public awareness and elected regional and local politicians about the issues surrounding climate change and possibilities how to deal with them. The project succeeded in increasing awareness mainly of politicians and also the public in cities involved in the project. The main output, focused on politicians from cities in the Czech Republic, was creating a brochure of studies from Norway and methods on how to compile the local adaptation strategy.

CI2, o.p.s.
The Active Involvement of the Business
Sector in Activities on Protection
IV. Environmental Protection and Climatic
Change
27 796 EUR

The Project's aim was to promote direct involvement of enterprises in specific activities for climate protection and motivate enterprises to implement their own long-term measures in this field. The project also aimed to increase the overall awareness of companies and other organizations on the principles and opportunities of climate protection and integration of those principles into strategic business management. That objective was achieved through specific actions, e.g. creation and dissemination of methodological support to determine the carbon footprint and to implement climate protection policy, creation of policies for climate protection at two specific businesses.

Česká asociace paraplegiků - CZEPA
Assert Wheelchair Users With Spinal Cord
Injury Rights
I. a) Protection of Human Rights and
Multiculturalism
45 005 EUR

The Project's goal was to help wheelchair users achieve, despite their handicap, fulfillment of their right to self-realization, education, employment and the right to free mobility. This was achieved mainly through accessing legitimate tools for handicap compensation guaranteed by Czech Republic legislation and supporting changes in areas, where the legislation setting was unfavorable.

Česká asociace pro psychické zdraví
Parents of Young Patients with
Schizophrenia as Regional Coordinators of
the Parent Program
II. Children and Youth at Risk
36 044 EUR

The Project reflected the need to deinstitutionalize psychiatric care and to engage families and local communities to support rehabilitation in a natural environment. We chose and trained coordinators for an educational and self-help program for parents of young patients with schizophrenia, they organized self-help groups for parents, gathered ideas for the development of health and social care for young patients with schizophrenia and development of a support system for families, a regional network of health and social care providers was mapped.

<p>Český nadační fond pro vydru Through Awareness and Education from Conflict to Tolerance IV. Environmental Protection and Climatic Change 30 965 EUR</p>	<p>The Project's purpose was to contribute to the mitigation of negative attitudes towards certain "conflict" species through using science-based information, open discussions and meetings. The aim was to initiate, improve and intensify cooperation between researchers, civil servants, NGOs and farming organizations and increase knowledge and awareness of students and the general public about these species and thereby contributed to increased tolerance and respect.</p>
<p>Český svaz ochránců přírody Revival of Heritage Fruit Varieties IV. Environmental Protection and Climatic Change 53 332 EUR</p>	<p>The Project's main objective was to contribute to the economical use of funds to rescue the old fruit varieties. Representatives of the target groups from all regions of the Czech Republic were connected onto one opened platform. The project significantly enhanced the possibilities for saving old varieties in the Czech Republic and laid a solid foundation for further activities of the Czech Union for Nature Conservation.</p>
<p>Český svaz ochránců přírody Strengthening Professionalism Of Land Trusts - A Way To Improve the Care of Natural Heritage IV. Environmental Protection and Climatic Change 25 952 EUR</p>	<p>The Project's main goal was to ensure the education for the land trusts in all fields of their work with emphasis on the legal issues. An integral part of the Project was formed by the exchange of experience with a Norwegian partner.</p>
<p>Český svaz ochránců přírody - Regionální sdružení Iris Helping Nature Regardless of Age IV. Environmental Protection and Climatic Change 19 472 EUR</p>	<p>The Project provided 66 environmental educational programs for pupils and students of kindergartens, elementary and secondary schools. Part of the program was prepared for students with special educational needs. There was also practical work in the field, e.g. cleaning wells, planting trees, production of bird feeders, raking hay, etc.</p>
<p>Český svaz žen z.s. Equal Opportunities for Women and Men: Awareness-Raising Activities Across The Regions of the Czech I. b) Gender Equality 51 881 EUR</p>	<p>The Project's goal was to initially increase awareness among the general public of the related gender and gender based violence (GBV) issues and also to raise awareness of a new legal tool, the Istanbul Convention (IC). Due to the reluctance of the CR to access to the IC, the intended info-campaign was transformed into a campaign for accession to the IC that was developed in coalition with other women and human rights NGOs.</p>
<p>Český západ, o. p. s. A better Future for Roma Children and Youth III. Social Inclusion 35 849 EUR</p>	<p>The Project's activities were targeted at pre-school children, motivating the parents of children and at education of children in the excluded communities in Dobrá Voda and Nová Farma. To achieve the overall goal we offered preschool education, training in a kindergarten and at an elementary school and also provided leisure activities for families from Dobrá Voda and Nová Farma.</p>
<p>Člověk v tísni, o.p.s. Strengthening Tolerant Society in Both Real and Virtual Space I. a) Protection Of Human Rights And Multiculturalism 36 549 EUR</p>	<p>The Project's goal was to influence the opinions and stances in Czech society, especially among young people and pursued a path towards tolerance, respect and understanding of multiculturalism. We combined activities focused on educating youth within the formal education sector as well as the internet.</p>
<p>Člověk v tísni, o.p.s. Be My Tutor! III. Social Inclusion 37 031 EUR</p>	<p>The Project's objective was to support Roma pupils in primary schools and to improve their educational achievements. It concerned a group of children most at risk of educational failure over the long term and who often drop out of mainstream education. Individual tutoring took place in 9 locations, group tutoring in 4 locations. With our comprehensive approach, involving the children's parents and teachers, we aimed for the greatest impact and sustainability of the changes set in motion.</p>
<p>Čmelák - Společnost přátel přírody Collectively and Effectively Against Regional Corruption I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 53 604 EUR</p>	<p>The Project's goal was to contribute to decreasing the chances of corruption occurrence, mainly by creating an independent regional Anti-Corruption Office – the Regional Anti-Corruption Office in order to promote the topic of corruption to a general public discussion and inspire the citizens to be active. We operated www.nasliberec.cz – a political and civic website and published <i>Náš Liberec</i> report. We provided fundamental consulting and helped to solve their cases.</p>
<p>Čmelák - Společnost přátel přírody Together for Nature IV. Environmental Protection and Climatic Change 34 059 EUR</p>	<p>The Project's aim was to strengthen and develop the Čmelák Land Trust and by involving the general public in the activities it was successful. There were several management interventions on our land sites, where we involved volunteers, field environmental excursions which were created and implemented and, as well as other public events at the rejuvenated land. Field education programs led to strengthening participants' connections in the region.</p>
<p>DĚTSKÝ KLÍČ Šumperk, o.p.s. Autism and Families II. Children and Youth at Risk 23 411 EUR</p>	<p>The Project's aim was to ensure that children and adolescents with the autism spectrum disorder grew up in a natural environment within their own family and thereby avoid placement in institutional care. The Project helped children with ASD senses to develop self-help skills, improve their communication skills, improve their cognition and help them have a well-rounded life.</p>
<p>Diakonie ČCE - Středisko křesťanské pomoci v Praze Stop Violence in Relationships I. b) Gender Equality 75 000 EUR</p>	<p>The Project offered a complex therapeutic program for those dealing with domestic violence and mutual partner violence. The program Stop Violence in Relationships has a fixed structure, a complex methodical, a team of experts and good facilities for therapeutic interventions in cases of Domestic Violence.</p>

<p>Diakonie ČCE - středisko Milíčův dům Together We Can Do It III. Social Inclusion 22 630 EUR</p>	<p>The Project's main objective was to support Roma children from Jaroměř. This was done through activities aimed at promoting the education of children, integration into mainstream society and the mobilization of parents in relation to the child's development of skills and knowledge. We focused on working with the whole family.</p>
<p>Diecézní charita Brno Magdala I. b) Gender Equality 61 321 EUR</p>	<p>The Project focused on complex help for people offering paid sexual services, victims of human trafficking and victims of forced prostitution. A very important part of the Magdala project was field social work and also sharing information about human trafficking with not only the general public, but also professionals.</p>
<p>Diecézní charita Brno To Make Family the Home II. Children and Youth at Risk 37 736 EUR</p>	<p>The Project focused on supporting families with children who were socially disadvantaged lived in an environment, which did not enable their parents to meet the educational, emotional and economic needs of the family and to lead a normal way of life. The Project focused on skills training and parental skills, so that they would be able to provide for the basic needs of the family. The Project also focused on social work aimed at supporting children with learning disabilities.</p>
<p>Diecézní charita Brno Terrain of Education Support III. Social Inclusion 37 736 EUR</p>	<p>The Project's goal was to provide children with quality leisure time opportunities and support them in achieving better school results, finishing mainstream elementary school and continuing in further education. The Project used a mobile outreach and established a network of cooperating organizations and methodologies aimed at teaching in a diverse group/classroom.</p>
<p>Diecézní charita ostravsko-opavská Pre-School Club III. Social Inclusion 37 736 EUR</p>	<p>The Project's goal was to prepare preschool children and their parents for the successful entrance to the first grade of elementary school and to assist them to create a family and extracurricular background, which would motivate them towards education and also encourage active participation in educational and leisure-time activities.</p>
<p>Dobrovolnické centrum, z.s. Two Heads Are Better Than One in Ústí nad Labem II. Children and Youth at Risk 22 567 EUR</p>	<p>The Project offered young people in-need a personal guardian - young mentor (volunteer) to assist them through a complicated and complex life situation. We managed to get young people to volunteer to support clients. We successfully attracted the attention of professionals, e.g. Curators OSPOD workers, Children's Home employees, School teachers.</p>
<p>DOMINO cz, o.p.s. The Nest of HOPE II. Children and Youth at Risk 34 643 EUR</p>	<p>The Project focused on improving the ratio between children and young adults in family care and those in institutional care through support, development, availability and capacity services; increasing the quality of substitute family care, supporting parental skills, and the dissemination of information of available services. We provided foster care in its complexity, counseling, including securing phone line Operation Nonstop.</p>
<p>Dopravní federace nevládních neziskových organizací, z.s. Monitoring and Promotion Of Good Governance in Investment Activities of the Ministry of Transport I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 75 472 EUR</p>	<p>The Project's aim was to monitor the activities of the Transport Department. Three case studies focusing on the public procurement process were conducted on selected transport constructions and three analyses of the situation of the State Ownership Policy and nomination processes were prepared. Based on this research work we defined measures and steps that were necessary to introduced as a good governance measures in the Transport Department. We established communication with experts in the given field as well as within NGOs. The Project strengthened the organization's capacity.</p>
<p>DOTYK II, o.p.s. We Learn By Play II. Children and Youth at Risk 20 820 EUR</p>	<p>The Project's aim was to increase the complexity of field services for children with ASD in the areas of communication development and social behavior. This was done through the involvement of experts - a Speech Therapist and a Special Needs Educator. The Project's goal was fulfilled by a special educator who developed games with ASD children and eventually included their parents.</p>
<p>EDA cz, z.ú. Stay With Mum - Support for Children with Visual and Multiple Impairments II. Children and Youth at Risk 33 585 EUR</p>	<p>The Project ensured the provision of full and early intervention services to all families living in Prague, who are caring for children with visual or multiple impairments. We focused on supporting the child's development and also supporting the entire family so that children can continue living at home with their parents and relatives and not to be taken into institutional care. We strengthen and develop parental skills to prevent the social exclusion of these families.</p>
<p>Ekocentrum PALETA, z.s. Natura Park IV. Environmental Protection and Climatic Change 75 472 EUR</p>	<p>The Project focused on environmental education for children and adults in a new "Natura-park" in Pardubice city. The Project was implemented through environmental educational programs, educational public events and courses for experts. The capacity of our organization was strengthened by the recruitment of a PR Manager and Fundraiser.</p>
<p>Ekocentrum PALETA, z.s. Regulae vitae IV. Environmental Protection And Climatic Change 17 518 EUR</p>	<p>The Project focused on delivering environmental courses for schools in the Pardubice region. Our Project innovated, developed and provided multi-days' environmental courses for schools. We also developed an internal manual of our educational programs, comprised of more than 60 particular programs.</p>
<p>Ekodomov Small Explorer of Nature IV. Environmental Protection And Climatic Change 33 196 EUR</p>	<p>The Project's aim was to develop and test 120 pupils at 10 elementary school eco-friendly after school activities. Small Explorer of Nature created content for the training of teachers and 20 teachers were trained for the implementation of that course.</p>

Escargot, o.p.s.
Kurovice Quarry as a Tool of Regional
Education and Enlightenment
IV. Environmental Protection and Climatic
Change
32 872 EUR

The Project brought lasting values to the region in terms of new discoveries, increased public and school awareness about the locality and local protected species, establishing cooperation with members of the public, many scientists and greater contact with the owner of the Kurovice Quarry. New educational programs were created, school partnerships strengthened as well as five experimental methodologies published.

ESTER z. s.
Children in the 21st Century
II. Children and Youth at Risk
32 336 EUR

The Project focused on the specific needs of socially segregated pre-school children in Javornik and helped them to continue to live with their families. The Project was successful due to the consultations with families, support of a psychotherapist and the establishment of free association. Regular meetings with early intervention services providers in Olomouc region were successful.

EUROTOPIA.CZ, o.p.s.
The Alternative- Helping Hands
III. Social Inclusion
70 138 EUR

The Project's overall objective was to support the educational success of socially disadvantaged children, particularly children of Roma ethnicity. Through fieldwork and counseling support was offered to families concerning education social, legal and health. Throughout the Project Methodology of inclusive education was created and distributed.

EUROTOPIA.CZ, o.p.s.
Tolerance Through Understanding
I. a) Protection of Human Rights and
Multiculturalism
25 903 EUR

The Project's aim was to strengthen the multicultural environment and provide counseling on discrimination and human rights. The Project managed to increase the availability of socio-legal counseling, contributed to the development of dialogue and provided an opportunity for understanding between the Roma minority and the community through public events.

EUROTOPIA.CZ, o.p.s.
Together It Goes Better
III. Social Inclusion
30 256 EUR

The Project's aim was the support of school success for children from socially and culturally disadvantaged backgrounds, especially Roma children, and also strengthening parent's competences in preparing their child for school. Two interactive seminars were provided, which focused on the integration of socially disadvantaged children in state schools. During the course of the Project Methodic of Inclusive Education material was also created and distributed.

Evropská kontaktní skupina
How to Avoid Discrimination (Human Rights
Are For Everybody)
I. a) Protection of Human Rights and
Multiculturalism
37 711 EUR

The Project provided education and counseling which was set up in order to help foreigners defend themselves against discrimination, naturally enhancing their ability to actively use the acquired knowledge, improves their communication skills and assertiveness. 80 project participants used the newly acquired experience both in private life and at work.

Fairwood, z. s.
FSC - For Responsible Forestry and
Consumption in the Czech Republic
IV. Environmental Protection and Climatic
Change
37 364 EUR

The Project's main objective was to raise awareness among owners and forest managers about the FSC (Forest Stewardship Council) and sustainable forest management. The Project used road shows which brought better understanding about responsible consumption to the public. With our partners we organized a photographic competition - one of the largest events with environmental theme in the Czech Republic. At the end of the Project there was more than a 40% increase of knowledge about the FSC among the general public based on a representative survey.

Fórum 50 %, o.p.s.
Politics for Women, Women for Politics
I. b) Gender Equality
66 313 EUR

The Project supported for female politicians by raising their profile; general awareness raising about representation of women and men in politics as well as increased support for gender balance in politics, were achieved. Based on the results of our campaign our support of women candidates in local elections contributed to the positive election results. At the same time the Project enabled us to strengthen sustainability of the organization.

Fórum ochrany přírody
On-line Education in Nature Conservation
IV. Environmental Protection and Climatic
Change
35 283 EUR

The Project created an on-line platform for nature conservation education and we prepared and launched eight courses. The graduates were mainly from public administration and nature conservation organizations. The courses will be offered at least once a year in the future.

Frank Bold Society
Reconstruction of the State: Creating Civil
Society Partnerships for Advocacy of Anti-
Corruption Law
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy
Mechanisms and Transparency
75 066 EUR

The Project's main objective was to provide continuous and systematic legal support to citizens and local Civil Society groups in cases of environmental protection. During the Project, we provided professional legal advice to 300 clients of the counseling center, helping them with a variety of cases such as prevention of negative environmental impacts in their communities. In addition, one of the project activities was specifically aimed at raising awareness and civic engagement concerning air pollution and air quality.

Frank Bold Society
Citizens 2.0 for a Better Environment
IV. Environmental Protection And Climatic
Change
36 797 EUR

The Project followed up on an already existing joint advocacy project of twenty Czech anti-corruption NGOs entitled "Reconstruction of the State" which aimed at a long-term systemic solution to the problem of political corruption and misuse of public funds in the Czech Republic. Three out of the nine promoted laws have been adopted, 30 position papers prepared, carried out more than 60 personal meetings with politicians.

Gender Studies, o.p.s.
Breaking the Glass Ceiling: Promotion of
Women's Career Growth
I. b) Gender Equality
66 221 EUR

The Project was implemented because of the need to address the unequal position of women in the Labour market and to support their career development, as they contend with numerous barriers preventing them from achieving success. Workshops for women were developed in order to teach techniques on how to break the barriers. We ran legal service for those facing discrimination based on their gender or maternity status. We prepared a practical manual based on shared experience and needs.

Genderové informační centrum NORA, o.p.s.
What About Women In The Media?
I. b) Gender Equality
33 696 EUR

The Project's aim was to support women working in the media and as a consequence increase their share of decision-making positions. Through these positions they might subsequently be able to change a rather prejudiced portrait of women in the Czech media. Diversified activities including, the publishing the analysis of the ownership of Czech media, resumption of anti - award for sexist speech, coaching or mentoring meetings helped to achieve the objectives of the project.

<p>HESTIA - Centrum pro dobrovolnictví, z. ú. You and me - Volunteership for Children In Foster Family Care II. Children and Youth at Risk 20 717 EUR</p>	<p>The Project's aim was to verify the method of mentoring programmes for the children in foster care. In Prague there had not been a volunteer programme directed at this target group and the organizations which co-operate with these children. A new programme for children in foster care was created and 11 couples were established (11 volunteers and 11 foster care families).</p>
<p>Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic Strengthening Democratic Decision Concerning the Šumava National Park I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 62 541 EUR</p>	<p>The Project's aim was to spread awareness of citizen's rights that enable them to be involved in the future development of the National Park's and increase their interest in shaping the lawmaking process and subsequent policies regarding conservation of nature in the area of Šumava. More than 60 000 people have signed the Petition, demanding Good Law for Šumava National Park. Information stands and public events have been provided to inform the public about the issues concerning the Šumava National Park. Hundreds of citizens sent personal letters to lawmakers.</p>
<p>Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic Increasing the Participation of NGOs And Citizens for Better Measures And Legislation in Waste Management I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 37 513 EUR</p>	<p>The Project's goal was to increase the active role of municipalities, the public and NGO's in the legislative decision making process. By holding discussions, through advocacy work and an informal platform for better cooperation between NNO and municipalities, the goal was realized. Debate was successfully brought to the level of the Czech Parliament and delegates of the European Commission. Due to the successful outcome of the Project, preparation of regional waste management plans for the next ten years will not be without public involvement.</p>
<p>Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic I Do Not Want to Pay for Climate Change: From Ideas to Action IV. Environmental Protection and Climatic Change 74 456 EUR</p>	<p>The Project's main objective was to increase awareness of target groups about home renewable resources. The Czech Republic holds the record in the production of greenhouse gases (12 tones CO2/capita/year) due to low energy efficiency. The outcomes involved thousands of people in a "Non-Payers" movement, those, who do not want to pay unnecessarily as they do not waste natural resources.</p>
<p>Charita Olomouc Do We Really Know Each Other? I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 28 793 EUR</p>	<p>The Project's goal was to increase the offer of education activities for students of elementary schools, high schools and universities in order to educate and share information about the Roma community and to eliminate the prejudices, stereotypes and myths with greater emphasis on direct involvement of the Roma community itself in all activities.</p>
<p>Charitní sdružení Děčín Services for Families in the Region of Děčín II. Children and Youth at Risk 35 836 EUR</p>	<p>The Project improved and increased the efficiency and co-operation between OSPOD and other organizations. It also extended the provision of our services for foster families in the Děčín region, as there was no local organization providing such services. The Project also increased competence of client families in the field of financial literacy, dealing with financial debt as well as employment.</p>
<p>I MY, o.p.s. Starting on Time! II. Children and Youth at Risk 29 022 EUR</p>	<p>The Project's goal was to help handicapped children who due to their handicap require intensive care and are not able to visit pre-school education facilities. The Project helped improve the quality of life for 40 handicapped children. A further 20 families from the South Bohemia region received enhanced early care services and new compensation and rehabilitation aids were leased to clients.</p>
<p>ICOS Český Krumlov, o.p.s. TOGETHER - Support for Families and Children at Risk in the Cesky Krumlov District II. Children and Youth at Risk 23 070 EUR</p>	<p>The Project's aim was to ensure and provide support and specialized aid to socially disadvantaged families and children in the Cesky Krumlov region. Direct field work with families was the core activity of this project and was complemented by complex professional advisory care (psychological, therapy). We also introduced a new service - mediation. The strategic development of the NGO was strengthened.</p>
<p>In IUSTITIA, o.p.s. Justice Without Difference I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 72 707 EUR</p>	<p>The Project's aim was to strengthen the rights of hate crime victims in the Czech Republic. We provided support to specific individuals threatened by hate violence through social and legal counselling, provided the skill set and knowledge to social workers, who are first in contact with the victims, and increased the visibility of the hate crime victim needs, which are frequently not taken into account.</p>
<p>In IUSTITIA, o.p.s. Safe in the New Home I. a) Protection Of Human Rights And Multiculturalism 37 320 EUR</p>	<p>The Project supported the rights of foreigners, migrants and refugees threatened by hate. Field work was carried out by social workers with the assistance of community workers during screening in migrant communities as well as awareness training for people at risk of violence. The Project at the same time reacted to the low exchange of information between organizations providing services to victims and organizations working with migrants in their home environment by creating an expert platform.</p>
<p>InBáze, z.s. Bridges - Foreigners and Czechs Together Create Their Story I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 57 403 EUR</p>	<p>The Project's aim was to promote multiculturalism among the general public in the form of shared experience and personal meetings. This was done through a variety of activities designed for the general public as well as for foreigners-migrants and clients of InBáze. The project contributed to mutual understanding between migrants and the community through events which enhanced cultural diversity.</p>

INEX - Sdružení dobrovolných aktivit, z. s.
Synergy Effect of Volunteering-Building a Civil Society by Connecting NGOs, municipalities, communities
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency
27 584 EUR

The Project's activities focused on strengthening active citizenship through networking among local and regional stakeholders (NGOs, municipalities, active volunteers, companies, local communities) preparation and realization of international volunteering projects, creating a Synergy effect. The Project also helped with the collaboration between INEX-SDA and a partner from Iceland, which led to the creation of an additional joint project and consequently to a partnership which sent Czech volunteers to Iceland.

Institut Tereziánské iniciativy
Education for Respect and Tolerance According to the Principles of the Open Society
I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism
60 619 EUR

The Project helped to increase the self confidence and self-esteem of Roma youth. Workshops for students and teachers from the non Roma community pointed out the sources of prejudices and gave suggestions how to overcome them. We approached our audience through the topics and examples of Jewish and Roma history, this was done in combination with personal meetings between the members of majority and minorities, as we believed it is one of the most effective ways to eliminate the intolerance and hate among people today.

IQ Roma servis, z. s.
Rights for Family - Coordinated Cooperation With Families and Institutions
II. Children and Youth at Risk
70 050 EUR

The Project's main objective was the establishment and connection of support services for Roma families and for better cooperation between engaged subjects in endangered families. A model of parent competences, including a questionnaire for mapping these competences, was created and methods of multilateral coordinated cooperation case management established, which served for specific cooperation between families and experts, including case conferences.

IQ Roma servis, z. s.
Gendalos - Step Toward Successful Studying
III. Social Inclusion
65 538 EUR

The Project's main goal was to increase the number of Roma students who finish their high school education successfully while they receive support to sustain motivation for their studies, form strategies of adaptation at high school and remain in the education system for as long as possible. The Project delivered 35 motivation and adaptation workshops for students, initiated cooperation and communication with 27 elementary and high schools.

IQ Roma servis, z. s.
You Might Not Have Much, But You Do Have The Power!
I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism
37 732 EUR

The Project was developed in response to the high level of discrimination against Roma in the Czech Republic. The main goal was to increase the active participation of Roma in the fight against ethnic discrimination by establishing a Roma antidiscrimination platform, increasing the number of submissions, systematizing cooperation with anti-discrimination bodies and also by providing methodological support to combat discrimination.

IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s.
To School Cool
III. Social Inclusion
33 295 EUR

The Project was based on local and foreign good practices and focused mainly on support of academic success of the Romany children and maintaining their standard education progress
We were able to establish a system of cooperation among the partners of the project, organizations and schools.

Iuridicum Remedium, z. s.
TTIP vs. Democracy - Involvement of the Public In Pro-Transparency And Pro-Democracy Initiatives
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency
56 604 EUR

The Project's aim was to start a public and fair debate about the many implications of TTIP and the content of the negotiation process. We managed to establish itself in some media as a credible expert source of information on TTIP. The campaign continued to run thanks to volunteers and also manages who provide the analytical and expert section. During implementation, we worked with more than 30 organizations - from non-profit organizations of various types, small and medium enterprises, to the faculty of universities in various forms.

Iuridicum Remedium, z. s.
Increasing NGOs Know-How in Sharing, Dissemination and Protection of Information
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency
34 357 EUR

The Project's main objective was to increase the professionalism of NGOs in the field of personal data protection and watchdog activities and the use of Creative Commons licenses as a tool to achieve a more efficient functioning of these organizations. We have delivered 10 workshops and approximately 50 consultations regarding legal and IT issues related to personal data protection and the use of Creative Commons licenses. We published three handbooks on these topics. We also organized a watchdog campaign raising awareness to risks related to the breach of privacy.

Jako doma - Homelike, o.p.s.
Together for Women: Let's Talk About It
I. b) Gender Equality
62 735 EUR

The Project's aim was to support women who survived or are endangered from gender-based violence and/or homelessness; as well at informing the public and experts about the connection of the two issues, and at preventing violence against women. We created a theatre show on domestic violence and organized creative camps and workshops for young homeless women which offered several women an opportunity to start opening up and processing their traumas and to work towards their empowerment.

Jako doma - Homelike, o.p.s.
Focused on Women: We Are not Invisible!
I. b) Gender Equality
28 928 EUR

The Project's aim was to raise awareness among the general public and experts about violence against women in difficult social situations, to engage women who have experienced violence, and in the prevention and resolution of violence against women by getting the information about the violence against homeless women into the public arena, saying that violence and homelessness of women is closely connected - through research, a book, an exhibition, articles, map.

Junák - český skaut, Pardubický kraj, z. s.
Environmental Education Scout Groups
IV. Environmental Protection and Climatic Change
11 365 EUR

The Project's aim was to enhance the environmental education in Scout groups in the Pardubice region, notably through adequate training of Scout leaders, thus enabling them to implement environmental education in their own groups. Practical workshops and an expanded environmental library and publications on environmental law have contributed decisively to higher education executives in the Pardubice region in environmental education.

<p>Juniperia, z.s. Implementation of the Farm Management Planning in the Czech Republic IV. Environmental Protection and Climatic Change 67 849 EUR</p>	<p>The Project launched a process of implementation of farm environmental planning as an innovative tool for the management of agricultural biodiversity and landscape. Agriculture is an important factor influencing biodiversity as well as other environmental features in rural landscape. The impact of farming practices on nature can be effectively improved through individual cooperation between farmers and nature conservationists.</p>
<p>Koalice nevládek Pardubicka, z. s. The Stock of Philanthropy - Connecting Public, Business and Non-Profit Sectors I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 36 601 EUR</p>	<p>The Project team created presentation materials for various target groups (stakeholders from public, private and NGO sectors) and also created a Methodic of the Stock of Philanthropy that worked as a manual for realizing Stocks in new regions. The main project's outcome was the successful transfer of Stock from the Pardubice Region to the Central Bohemia Region. From the beginning of the project the key activity was the training of GLE's realization team and the transfer of know-how to the Central Bohemia Region.</p>
<p>KohoVolit.eu Parliamentary Watchdog in the Czech Republic I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 25 908 EUR</p>	<p>The Project was a reaction to the fact that in Czech Republic the Parliamentary Watchdog is a chronically under-developed area. The Project helped to change the situation by continued expeditions of and linking to various watchdog activities of the applicant and the partner, in their increasing professionalization and better presentation towards the public. The Project contributed by developing progressive technological tools for presentation of legislators' activities and the detection of conflicts of interests and corruption risks based on analysis of open data.</p>
<p>KOKOZA, o.p.s. Bio-waste is the Treasure IV. Environmental Protection and Climatic Change 30 957 EUR</p>	<p>The Project's aim was to contribute to solving the problem concerning the huge amount of the bio-waste from households which ends in dumps and incinerators. The Project had very valuable outcomes and the results were from the research done by the Human Centered Design method. This is an innovative research method for which close cooperation with a target group is typical.</p>
<p>Konsorciem nevládních organizací pracujících s migranty v ČR, z.s. Together for the Rights of Migrants I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 36 862 EUR</p>	<p>The Project aimed to improve conditions for migrants living in the Czech Republic through political advocacy and communication with the public; to strengthen the role of the Consortium and its 18 member organizations as advocates of human rights and a partner of public institutions. We ran a Campaign for the acceptance of refugees and a Campaign for fair health insurance for all migrants with 2 publications printed. We also published the Migration Manifesto, which presented the common advocacy goals of Consortium's members.</p>
<p>Krok Kyjov, z.ú. Community to Community I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 34 232 EUR</p>	<p>The Project created a community volunteer center in Kyjov. We managed to mobilize citizens to take an active approach to solving problems, educate the public on the issue of volunteerism, and to emphasize the benefits of this activity. Several unemployed volunteers have found, through volunteering, new employment. The Interior Ministry of the Czech Republic gave us the accreditation of volunteer programs „Community of the community“ and tutoring children. Our organization is involved in the community planning of city Kyjov.</p>
<p>KSK centrum o.p.s. Remediation of Socially Disadvantaged Families in the Karlovy Vary Region II. Children and Youth at Risk 37 621 EUR</p>	<p>The Project introduced a registered social service named Social Activation Services for Families With Children in the Karlovy Vary Region. The employees of KPS centrum cooperated with social workers from several elementary schools in the Karlovy Vary Region. This alliance helped solve critical life situations, mostly within socially underprivileged Romany families, and developed parental competence in families with children and thereby prevented children being taken into care.</p>
<p>La Strada Česká republika, o.p.s. Evaluation of the Law: Victims of Criminal Actions and Suggestions for Partial Measures I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 21 472 EUR</p>	<p>The Project's aim was to show the weaknesses within the Victim of Criminal Actions Act by using case studies and suggested changes to the law which will be enforced by the partner NGOs. A handbook for the victims of criminal actions in Czech and English was created. The Project's partners also created a handbook for the victims of criminal actions, so that the target group could write their experiences after contact with the social workers.</p>
<p>Lata - Programy pro mládež a rodinu, z.ú. Two Heads Are Better Than One, 13 - 18 Years of Age II. Children and Youth at Risk 39 615 EUR</p>	<p>The Project's aim was to create a basis for child and youth care for those who find themselves at risk of social exclusion or failure from Prague and the wider Prague area. It was built on peer support, professional social workers, parental support, and cooperation with other organizations. The Project involved 97 clients and 83 volunteers. There were 1,046 meetings with clients.</p>
<p>Letní dům, z.ú. Home in My Family II. Children and Youth at Risk 36 741 EUR</p>	<p>The Project's aim was to support children in orphanages by developing their self-identity and self-determination and also to support children in families that are in difficult situations. The Project supported a total of 39 children and 31 adults (parents). We also modified the methodology services.</p>
<p>Liga lidských práv Find the Way Out II. Children and Youth at Risk 49 659 EUR</p>	<p>The Project's aim was to contribute to lowering the number of children placed in institutional care and also to ensure that their rights, should they be placed in an institution, were respected. One of the positive outcomes of the project is the established cooperation with Vteřina poté. We also cooperated on a number of advocacy activities in cooperation with the Committee for the Rights of the Child under the Council of Human Rights of the Government; this included promoting the unification of system of care for children.</p>
<p>Liga lidských práv Fair School - Equal Chances for All Children III. Social Inclusion 50 469 EUR</p>	<p>The Project's aim was achieved a systematic increase of readiness in ordinary primary schools for the education of Roma pupils. There was a comprehensive concept of four interrelated steps: to familiarize professionals and the public with legal requirements and obligations in education, to develop professional competencies of future teachers in the field of inclusive education, to develop strategic management skills of school principals and to share examples of good practices among a broad spectrum of primary school teachers.</p>

<p>LIGA o. p. s. Club Families II. Children and Youth at Risk 18 679 EUR</p>	<p>The Project's main objective was to help parents gain experience of growing children and prepare them for education in elementary schools and to help families from socially disadvantaged areas to improve their living standards and family budget.</p>
<p>Liga otevřených mužů Fostering Foster Fathers II. Children and Youth at Risk 37 189 EUR</p>	<p>The Project's goal was to support foster fathers in their unique role as male care givers. During the project there were two types of weekend seminars organized; one concerning supporting the role and knowledge of foster fathers and the other one focused on supporting the relationship between foster father and foster child. Research among the foster fathers was completed and publication "Foster fathers in Czech Republic" was produced and presented.</p>
<p>MAGDALENIUM Psychological Individual Counseling for Victims of Domestic Violence I. b) Gender Equality 36 418 EUR</p>	<p>The Project's objective was to provide complex psychological advice to individuals in order to reduce the impact of domestic violence, activate the victims and mediate other supportive activities of a preventative nature. The background for providing services was created and the activation programme for the victims of domestic violence was piloted. We raised awareness of domestic violence against women by organizing seminars and discussions for social workers from children's social and legal protection institutions and higher vocational school students.</p>
<p>Mateřská škola Semínko, o.p.s. School Education Programme - Best Example For Environmental Education IV. Environmental Protection and Climatic Change 20 008 EUR</p>	<p>Semínko Kindergarten supported ecological education and an environment friendly attitude by using the School education programme. The School education programme was updated and the latest findings in preschool education were added. Ten excursions were organized and cooperation with Charles University (College of Education) established.</p>
<p>Mateřské a rodinné centrum Krůček Svitavy, z.s. Female Energy for Politics I. b) Gender Equality 37 736 EUR</p>	<p>The Project's aim was to increase the number of self-confident, supported and educated women who were interested in working for the public and to pass information to the public about the need and importance of women in politics. The project enriched the region with completely new topics – e.g. mentoring, networking and council roundtables; we cooperated with the organization Forum 50%, and established cooperation with foreign countries.</p>
<p>META, o.p.s. - Společnost pro příležitosti mladých migrantů There is No Place for Discrimination at School I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 37 736 EUR</p>	<p>The Project's main objectives were to prevent and decrease discrimination of migrant pupils and students within the Czech educational system and to empower the non-discriminatory attitudes and inter-cultural sensibility of teachers, parents, students and the general public. We did so by the monitoring of pro-discriminatory attitudes and behavior towards pupils with different mother tongue, by counselling focused on the rights and obligations during school attendance, and by providing information and workshops for pupils.</p>
<p>Multikulturní centrum Praha, z.s. Together Against Racism I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 74 628 EUR</p>	<p>The Project's aim was to monitor the image of the Roma in the northern Bohemian media and to create a novel educational programme for the project's target groups - secondary school students, employees of public institutions and municipal authorities. The Project helped the target groups to improve understanding of the role of the media in strengthening stereotypic anti-Roma public discourse. A network of opinion makers and Roma activists was established.</p>
<p>Nadační fond Slovak-Czech Women's Fund Sustainability and Capacity Development of Women's Rights and LGBT+ NGOs I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 16 511 EUR</p>	<p>The Project's aim was to contribute to the development of women's rights and LGBT-organizations. We did so by using giving workshops, providing a platform for the exchange of information, the sharing of experiences, a facilitated discussion and by practical exercises. In addition, one of the Project goals was to strengthen the cooperation between Slovak-Czech Women's Fund and partnering NGOs. Thanks to the success of the Project, the professional capacities of the organizations were strengthened and representatives of NGOs gained useful information, knowledge and skills which helped them achieve economic sustainability in the future.</p>
<p>NADĚJE Pre-School Clubs - NADĚJE Písek III. Social Inclusion 17 517 EUR</p>	<p>The Project provided support and help for Romany children of nursery/pre-school age in order to prevent social exclusion by improvement of the children's education. Three pre-school clubs all around Písek town participated. The Pre-school children obtained abilities expected for their age and necessary for primary school education.</p>
<p>Naši politici o.s. Deal with Poverty I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 38 326 EUR</p>	<p>The Project was focused on the neuralgic topic of regional corruption groups, which systematically misuse poor and socially excluded communities. The Project highlighted existing „corruption circles“ in different regions, strengthened prevention of electoral corruption in local elections, encouraged local activists and NGOs by lobbying specific measures to solve the situation (legislation).</p>
<p>NESEHNUTÍ Brno Development of Civic Engagement I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 69 882 EUR</p>	<p>The Project, through online tools and educational, contributed to the growth of public participation in local and state administrations.. Online web applications HejbejBrnem and Muzu dychat, based on open data, were examples of meaningful and useful usage of accessible information and effective ways of informing the general public about the quality of the environment. Educational seminars, meetings, workshops and an interactive conference called BarCamp allowed open data to be recognized as another tool of public participation and effective public administration.</p>
<p>NESEHNUTÍ Brno Participation Off-Line - Environment and Development in the Hands of Active Public in Brno IV. Environmental Protection and Climatic Change 33 100 EUR</p>	<p>The Project managed to increase public involvement in the environmental decision-making process through the professionalization of local civic leaders and initiatives, increasing their skills in participatory methods and applications of these methods in specific projects affecting the environment of local communities. The Project contributed to the improvement of the environmental quality in 4 communities, supported the sustainable development of settlements in Czech R. by providing consultation to citizens across the country and to local government in Brno.</p>

<p>Nezávislé sociálně ekologické hnutí - Nesehnutí Goodbye Hate - Goodbye Prejudices I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 41 907 EUR</p>	<p>The Project's main goal was to change the discourse of hatred and intolerance among teenagers towards a more rational attitude towards minorities and migrants. We achieved this goal through multicultural workshops in schools and launched a campaign countering hate speech. The Project also fostered the capacity building of the organization as a whole.</p>
<p>Nová ekonomika, o.p.s. Green Public Procurement IV. Environmental Protection and Climatic Change 24 815 EUR</p>	<p>The Project's aim was to promote and raise awareness about responsible procurement opportunities among the Czech contracting authorities. We worked with organizations in the public sector. We managed to help all of them raise the level of their understanding of responsible procurement. The main beneficiaries had a chance to explore the area of responsible procurement in further detail and tried to implement these ideas in their organizations.</p>
<p>Nová škola, o. p. s. School Assistant - An Instrument Supporting Equal Opportunities for Socially Disadvantaged Roma Pupils III. Social Inclusion 37 700 EUR</p>	<p>The Project's main goal was to integrate two teaching assistants who worked with more than 70 socially disadvantaged Romany pupils during the standard education of the elementary school. They provided academic support to 102 pupils from socially, culturally and economically disadvantaged families. The project also improved the professional knowledge of the two teaching assistants and the teachers themselves, established free time activities, tutoring and provided individual consultations with children and parents in their domestic environment.</p>
<p>Občanské sdružení - "DRUG-OUT Klub" Out Patients services: for Youth and Parents II. Children and Youth at Risk 37 434 EUR</p>	<p>The Usti nad Labem region has the second highest number of problematic drug users in the Czech Republic. The Project's aim was to offer complex therapeutic help focused on the stabilization of the client - the youth and young parents dealing with drug addiction. We created an independent professional social service provided clients with therapeutic and counselling services. A new room was reconstructed and permission obtained to provide health services.</p>
<p>Občanské sdružení D.R.A.K. z.s. Comprehensive Rehabilitation Center for Families With Children Under 18 Years of D.R.A.K. II. Children and Youth at Risk 75 094 EUR</p>	<p>The Project's aim was to provide information to ease the life of families with a handicapped child and to provide support for siblings and caregivers. The ambulatory support was provided in Liberec, Turnov, Tanvald and included individual and group consultancy. The volunteer centre D.R.A.K. supported altogether 83 children in tutoring and leisure time activities. The parents formed groups to help themselves provide support for each other.</p>
<p>Občanské sdružení D.R.A.K. z.s. Center "Prebirani D.R.A.K." for Families With Children III. Social Inclusion 34 052 EUR</p>	<p>The Project focused on the region Tanvaldsko, a region with a high number of Roma families. We focused on children and their parents, we supported and improved their skills and knowledge used in daily life by remedial education at the Center or at home, leisure time activities and hobbies. We focused on better adaptability to the main educational system for Roma people.</p>
<p>Občanské sdružení Kauza3.cz Transparency and Popularization of Municipal Politics In Prague 3 I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 37 132 EUR</p>	<p>The Project provided the residents of Prague 3 with information about important municipal events, by way of 150 text messages and activities which included discussions, info stands, chats and newsletters. Project provided a quality information service for the residents of Prague 3 before the elections and tried to make municipal politics more attractive once the elections were over. On an investigative level we have drawn attention to several small problems.</p>
<p>Občanské sdružení Písecký svět z. s. Pisek World - Open for Citizens I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 45 283 EUR</p>	<p>The Project's aim was to upgrade and verify the concept of civil society non-profit media connecting various forms, incl. interconnection with other public activities, to verify its viability in the local civil society and provide this concept to candidates from other cities/ regions. Regular publishing of printed nonprofit civil media was made possible. Other local active citizens, representatives of NGOs were involved in making contributions to the web portal and printed journal.</p>
<p>Obecně prospěšná společnost Sirius, o.p.s. Active Detection of at Risk Children and Cooperation With Organizations In The Kladno District II. Children and Youth at Risk 74 539 EUR</p>	<p>The Project's goal was to create and verify a system of active detection of children at risk in the context of systematic cooperation between schools, NGO's and government institutions and to ensure cooperation between organizations that provide services for families with children in the Kladno district. The Main results of the project were methodic „Primární prevence ohrožení dětí 1. tříd ZŠ“ and „Centrum pro rodinu VEGA Kladno“ .</p>
<p>Oblastní charita Kutná Hora ABA Therapy in the Centre Na Sioně II. Children and Youth at Risk 37 661 EUR</p>	<p>The Project's goal was to support families with handicapped children so that these children could grow up in their home environment, to introduce and promote the methods of ABA therapy in our region. The project enabled us to teach and implement the efficient method of behavioural therapy, which helps children with autism and other disorders.</p>
<p>Oblastní charita Most We Are Learning to Teach Through the Grunnlaget Method III. Social Inclusion 20 182 EUR</p>	<p>The Project's main objective was to improve the educational activities of preschool children aged 4-7 years who are enrolled in our low-threshold facilities in socially excluded localities in Most and Duchcov. By using the Grunnlaget method we created a group of children who were able to teach themselves and each other. The Grunnlaget method helped create concepts for the group that helped them to unify the language.</p>
<p>Oblastní charita Pardubice Women Welcome I. b) Gender Equality 35 776 EUR</p>	<p>The Project's aim was to support women in their professional and personal development and to increase their chances of obtaining management positions in companies and in politics. The Project helped to reduce gender inequality in the region. The project provided 25 English club meetings, 14 supporting meetings and 1 large conference for women.</p>

<p>Organizace pro pomoc uprchlíkům Strengthening the Rights of Working Migrants I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 48 685 EUR</p>	<p>The Project's aim was to strengthen the protection of migrants' rights in employment, including protection in relations to illegal employment and exploitation. Legal counselling has been provided to 215 foreigners from 45 countries. Due to the Project free legal aid was provided to the target group (migrants) and their rights were promoted and enforced.</p>
<p>Organizace pro pomoc uprchlíkům Kids on the Road II. Children and Youth at Risk 37 723 EUR</p>	<p>The Project opened up the debate about foster care for unaccompanied minors in the Czech Republic. The current practice was to place these children solely into special institutions for foreigners and not placed with foster families. The Project's aim was to change the practice and to initiate the placements of unaccompanied minors (UAM) into foster families. We provided free-of-charge social and legal counselling to UAM's and ran workshops.</p>
<p>Otevřená společnost, o.p.s. Development of Consulting and Monitoring of Otevřená společnost, o.p.s. I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 55 515 EUR</p>	<p>The Project responded to the low enforceability of rights guaranteed by Article 17 of the Charter of Fundamental Rights and Freedoms, notably free access to information. The overall aim was to strengthen public participation in the decision-making processes of public administration through counseling, consultation, monitoring, advocacy and litigation activities in the field of access to information and the functions of the police. A new advisory portal of Open Society o.p.s. was created. Due to counseling sessions, citizens now have easier access to information.</p>
<p>Oživení, o.s. Hlasnatrouba.cz: Abuse of Municipal Public Media and Public Campaigns at the Municipal Level in the Czech Republic I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 75 408 EUR</p>	<p>The Project's aim was to strengthen the position of whistleblowers in the Czech Republic by providing legal assistance which focused on the protection of the identity of whistleblowers, as well as through raising public. Finally, we provided advocacy activities in order to promote the need of comprehensive legislative measures to protect whistleblowers. We also launched a secure website for reporting misconducts GlobalLeaks, information website www.piskamfauly.cz. For the first time whistleblowers had a place to report misconducts through an anonymous secure interface.</p>
<p>Oživení, o.s. I'm Not a Fool, I Whistle Fouls. Improving the Position of Whistleblowers in Society I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 20 686 EUR</p>	<p>The Project's general goals were to promote equal political competition at the local level, to support balanced opinion and objective information in the local public media and to enhance the participation of local citizens in local issues. We worked out the rare content and systems analysis of 100 publishers of local newspapers and named the main causes of censorship and unbalanced content in favor of local political leaders. We also provided expert advice relating to public media issues and helped defend the rights of local representatives for publishing their opinions in local newspapers in accordance with the press law.</p>
<p>P3 - People, Planet, Profit, o.p.s. Social Entrepreneurship Towards Professionalism and Transparency of NGOs I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 73 526 EUR</p>	<p>The Projects aim was to strengthen the professionalism and sustainability of NGOs that provided social services to mentally ill and disabled people by increasing their knowledge of social entrepreneurship. The publication "Make Your Business Slowly" was written and based on 30 annotations of social enterprises abroad and on 8 good practice examples from the Czech Republic. The 58 NGOs and were trained in 8 two-day seminars and provided a business plan consultancy.</p>
<p>P3 - People, Planet, Profit, o.p.s. Responsible Public Procurement for Social Enterprises I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 36 398 EUR</p>	<p>The aim was to raise awareness of Socially Responsible Public Procurement (SRPP) which has big potential to positively influence the Czech Republic. Awareness was raised about its practical application, especially in the employment of socially disadvantaged people and its connection to social entrepreneurship. Due to the project, up-to-date information and expertise in SRPP was gathered, good practice examples were described and 168 participants attended 8 seminars.</p>
<p>Persefona z.s. Comprehensive Aid to Victims of Domestic And Sexual Violence and Their Loved Ones I. b) Gender Equality 67 924 EUR</p>	<p>The Project targeted the needs of the victims of domestic and sexual violence. A significant benefit was the provision to clients of high-quality, long-term, comprehensive and free counseling services; This has minimized the danger of re-traumatization and supported the effective resolution of their situations. In addition to counseling, therapeutic, self-help and group activities, we also shared good practices with our Norwegian partner, The Norwegian Foundation Against Sexual Abuse (FMSO).</p>
<p>Plán B 55 Square Metres of Volunteerism I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 25 253 EUR</p>	<p>The Project enhanced and reinforced the volunteering potential in Brno and the whole South Moravian region. A further aim was to facilitate the experience exchange and sharing and to create an operational platform for cooperation. We prepared quality evening programmes promoting voluntary activities, consulted with people interested in volunteering, provided the venue for free and organized thematic volunteer groups and also initialized the cooperation of a newly established network.</p>
<p>Platforma pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu z.s. "Invisible Minorities" - Visibility Actions of Issues of LGBT Youth, Families and the Elderly I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 32 570 EUR</p>	<p>The Project's main goal was to make selected LGBT groups (adolescents, families and seniors) more visible, through a target group of professionals and educational and public enlightenment activities. The secondary goal was to draw attention to the problems which are specific to LGBT in order to increase the acceptance and awareness of the so-called majority society.</p>
<p>Pomoc v nouzi, o.p.s. Warriors Against Violence Towards Women I. b) Gender Equality 44 997 EUR</p>	<p>The Project's aim was to expand the provision of technical assistance to battered persons and the elimination of domestic violence against women and stalking. The aim was achieved by building three new points of contact for victims of domestic violence in Kraslice, Jáchymov and Žlutice. The project also included an information campaign aimed at raising awareness of the issue.</p>

<p>Poradna pro integraci, z.ú. Roof over Your Head I. a) Protection Of Human Rights And Multiculturalism 37 565 EUR</p>	<p>The Project helped foreigners in the Czech Republic, in various difficult life situations. Receiving support through official social services can be difficult and they even can face discrimination in the process of requesting social housing services. Our workers provided clients with counselling and interpretation services in order to increase their chances in the housing market when searching for suitable accommodation.</p>
<p>Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva We Want to Work I. a) Protection Of Human Rights And Multiculturalism 70 482 EUR</p>	<p>The Project responded to the situation of people who have served their sentences in relation to their integration into society. We enhanced competences of individuals in the target group towards enforcing their rights in the job market. We also enforced legislative changes leading to the elimination of barriers in the job market.</p>
<p>Portimo, o.p.s. Schooling (Does not Have to Be) Boring ?! III. Social Inclusion 29 340 EUR</p>	<p>The Project activities helped Roma children get motivated to learn, improved school results, competences and achieved personal progress. Due to the Project, the number of volunteers increased. Some participants evaluated the project as a stimulus to greater interest in education, communication with teachers and parents improved.</p>
<p>POST BELLUM, o.p.s. Stories of Our neighbours I. a) Protection Of Human Rights And Multiculturalism 37 736 EUR</p>	<p>The Project's goal was to question the notion that we have lived in a democratic society that cares about human rights for over than 25 years, and that the younger generation may take that for granted. . 147 students and 27 teachers from 24 schools participated in the Project, they listened to and processed 37 interesting life stories, in which human rights were somehow violated. The workshop enabled the students to identify this violation from the witnesses' narrations, and also in other instances they met in their lives.</p>
<p>Prague Pride z.s. Gay Rights Are Human Rights I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 61 488 EUR</p>	<p>The Project's primary goal was protecting the human rights of LGBT persons by preventing homophobia in society. We ran a nationwide campaign which highlighted the fact that all human beings are the same. We opened up the discussion about LGBT families and empowered the community through education and networking and created a wide coalition of LGBT organizations for equal marriage. We organized two festivals, which included exhibitions, inspirational talks on dealing with homophobia, a concert, Pride parades and discussions.</p>
<p>Pražské matky Pedestrians for Themselves IV. Environmental Protection and Climatic Change 36 739 EUR</p>	<p>The Project contributed to improving conditions for pedestrians. As a result of the Project's activities we saw a change in the attitude of the city management which was reflected in their better cooperation with us, an increase of the number of resolved complaints and a twofold increase of the city budget for pedestrian infrastructure compared to 2015.</p>
<p>proFem - konzultační středisko pro ženské projekty, o.p.s. Help and Support for Victims of Gender-Based Violence I. b) Gender Equality 75 384 EUR</p>	<p>The Project established a new counselling service for victims of sexual violence in Prague, Příbram, Benešov and Beroun including critical intervention, psychosocial and therapeutic assistance and legal aid. An interdisciplinary cooperation between experts working with the victims of domestic and sexual violence increased the awareness of experts about these issues.</p>
<p>PROFICIO, z.s. We Are Not Alone - Program Support Families with Children with Autism Spectrum Disorder II. Children and Youth at Risk 26 454 EUR</p>	<p>The Project's main objective was to support families with a child with ASD in the district of Nový Jičín. The Project through its activities provided psychological help for these families, promoted their competence in the field of education of their autistic child, increased their awareness of ASD and informed parents about availability of relevant services. At the same time, it helped promote the development of their autistic child, to make the most of their potential.</p>
<p>PROFICIO, z.s. Environmental Education and Awareness into Family and Parent Centers In Moravia IV. Environmental Protection and Climatic Change 31 110 EUR</p>	<p>The Project supported the introduction of environmental education, public awareness and education to family and maternity centres in three Moravian regions. Informative and experiential educational activities for almost 30 employees and volunteers of family and maternity centres were held. During the pilot test of environmental activities in our Family Center in Provázek we worked with nearly 150 engaged clients.</p>
<p>Prostor pro rodinu z. ú. Family Background of Women in Decision-Making Positions I. b) Gender Equality 27 593 EUR</p>	<p>The Project researched the problem where the family was a barrier to women's professional growth. We researched how to organize a family setting in order to support the professional growth of women through working groups in three regions (Prague, South Moravian Region and Liberec Region) and held interviews with women who worked in high decision-making positions. The results were analyzed and compared with the results of a public survey, conducted with more than three hundred women who strived for professional growth.</p>
<p>RADKA z.s. We Grow Together III. Social Inclusion 60 707 EUR</p>	<p>The Projects aim was to focus on the children and parents from the Roma community and encouraged them to succeed in mainstream education. This was achieved by running Klubík Preschool and School preparation and also due to an individual approach to the individual families and their needs.</p>
<p>RADKA z.s. No Limits I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 37 297 EUR</p>	<p>The Project 's aim was not to assimilate minorities living in the town, but on the contrary, get to know, understand and respect them.. We laid the foundations of informal multicultural education in the region and gained many new relationships and volunteers. The Project solved problem of coexistence of foreigners and the majority society in Kadan, where about 5% are foreigners.</p>

RATOLEST BRNO, z.s.
Launching an Avalanche of Volunteering
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy
Mechanisms and Transparency
59 556 EUR

The Project's goal was to work towards a better relationship between companies and NGO's from Brno through business volunteering and mutual enrichment. The Project's goal was for NGOs to receive mainly non-financial help from cooperating companies in the form of manual work and expert consultations. The NGO's had the opportunity to professionalize themselves at no cost. The Project's partners from the business sector were able to decrease the administrative workload of their employees due to the complete coordination of direct volunteering activities, and they used the consultations to improve their CSR strategies.

RATOLEST BRNO, z.s.
Learn (To Be) Together
II. Children and Youth at Risk
26 711 EUR

The Project aimed to increase social services for families into localities outside of the city of Brno and offered social service to families, which could not commute to the larger towns, but that wanted to resolve their complicated situation, where children's lives within the family were endangered. The Project builded cooperation with social departments of local authorities. Their employees gained experiences and inspiration for further cooperation with NGOs.

RATOLEST BRNO, z.s.
Education for Children Living In Hostels
III. Social Inclusion
29 452 EUR

The Project responded to the situation where Romany children and youth were living in hostels or in socially excluded areas in Brno. The Project supported the education of children and youth living in socially excluded areas. The Project worked with them in the environment where they lived using the street work method. We improved and continued collaboration with schools especially class teachers and improved the motivation of the children to stay in the education system.

Respondeo, z. s.
Helping Children and Families
II. Children and Youth at Risk
37 736 EUR

The Project was based on the experience gained from counselling citizens and dealing with OSPOD Mladá Boleslav, which revealed the absence of complex aid to children and socially disadvantaged families. Specific measures were put in place in the form of complex aid to children and their families, established functional interdisciplinary cooperation and informed both nonprofessional and professionals about the possibilities of this aid.

Rezekvítek, z. s.
Let's Join Forces and Return Richness to
Brno's Environment
IV. Environmental Protection and Climatic
Change
63 222 EUR

The Project's main objective was to improve the environment at the Hady quarry, environmental education and public education. The Project employed many different groups, which included children from kindergartens, primary schools and people who suffer from autism spectrum disorder (ASD). The Project also strengthened the organization.

Rezekvítek, z. s.
The Place Where We Live
IV. Environmental Protection and Climatic
Change
23 124 EUR

The Project's objective was to promote a positive relationship where our fellow citizens could make a connection between the place they live and the nature around them.

Rodina v centru, z. ú.
Support in Education to Roma Children
Through Activities in the Local Community
Centre
III. Social Inclusion
20 510 EUR

The Projects aim was to minimize the impact of ethnicity and social background on children's school performance. Roma children and young people improved their chances for a successful education outcome and therefore improved their job prospective and lives. We ran a pre-school club which focused on children from the age of two to six years and their parents; free individual tutoring was provided to children from the age of 6 to 18 years.

Romano jasnica, spolek
From Playing to Learning or from Preschool
to School
III. Social Inclusion
34 892 EUR

The Project was implemented in an area of high Romany concentration as well as a below average social composition in the Usti region. The Project's main objective was to set up a system of educational and leisure activities and increased motivation and interest in children and their parents. We cooperated with Trmice Primary School and the University J.E.Purkyně.

ROME A, o.p.s.
Decrease of Discrimination and Racism by
Correction of the Media Image of Roma
I. a) Protection of Human Rights and
Multiculturalism
75 472 EUR

The Project's aim was to improve and objectify the presentation of Roma in the Czech media and helped to inform both the majority and Roma communities with the aim to contribute to the improvement of a mutual relationship. An example of a positive outcome was the successful communication with newsrooms which published misleading or untrue stories and based on our involvement, they corrected or removed these stories.

ROME A, o.p.s.
The Romany Identity in Czech Basic Schools
III. Social Inclusion
35 585 EUR

The Project focused on the Tanvaldsko region. We focused on children and their parents and supported their skills and knowledge used in common life. The focus was on better adaptability to the main educational system for Romany people. These objectives were achieved by remedial education in Centrum or in the home, leisure time activities and hobbies.

Romodrom o.p.s.
From Streets to School Desks
III. Social Inclusion
69 665 EUR

The Projects aim was to contribute to a positive change for the socially disadvantaged Roma children from the villages of Dobromilice and Hradčany- Kobeřice (Olomouc Region). The Project improved the starting position of those children within elementary education by increasing and maintaining the educational success by direct work and tutoring. The project also included the provision of leisure activities. The methodology and know-how was based on experience and praxis was created.

Romodrom o.p.s.
On the Way to Education
III. Social Inclusion
30 948 EUR

The Project's target group was the socially disadvantaged Roma children from village Slaný. We worked on the improved school performance of children and other skills needed in life. Workers met the parents and classroom teachers of children throughout the Project, and together t improved the academic welfare and other skills of the children. The Project also provided leisure activities. Methodology with guidelines and good practice was created.

<p>Rosa - společnost pro ekologické informace a aktivitu, o.p.s. Step by Step Towards a Sustainable Household IV. Environmental Protection and Climatic Change 66 776 EUR</p>	<p>The Project was focused on responsible consumption habits of individuals in households. Public awareness about ecological issues was supported by printed leaflets, various events, activities, festivals, practical envy-workshops and educational courses and exhibitions. The cooperation and meetings with other non-governmental organizations and knowledge sharing were established.</p>
<p>ROZKOŠ bez RIZIKA Online Counselling for Women Working or Otherwise Involved in the Business of Sex I. b) Gender Equality 35 932 EUR</p>	<p>The Project's aim was to introduce new services for women in SB and expanded the circle of women who were provided with advice, e.g. advice on the topic of violence against women. Our advisory services also created and launched an internet chat and counseling service.</p>
<p>RUBIKON Centrum, z.s. Let´s Give a Second Chance I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 75 028 EUR</p>	<p>The Project's main goal was to promote the equal treatment of people with criminal records (CR), especially when entering the labor market enabling them to have equal access to employment and achieved the protection of their rights. A further aim of the Project was to raise awareness on the issue of equal treatment and employment of people with CR among people and reduce prejudices about this target group. Other project Activities targeted professionals from public administration, NGOs and HR specialists in order to meet the needs of this target group and share the experiences.</p>
<p>RUBIKON Centrum, z.s. Alternatives for Roma I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 37 698 EUR</p>	<p>The Project's aim was to increase the availability of alternative sanctions for Roma and to reduce barriers to its effective fulfillment. A Roma mentoring service and awareness campaign focused on Roma minority members. Other project activities targeted professionals from public administration and NGOs who cooperate with Roma clients, and policy makers involved in shaping strategies of sanctions policy, Roma integration and crime prevention services.</p>
<p>Sdružení D, z.ú. Hate Does not Belong on the Internet I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 56 707 EUR</p>	<p>The Project informed children about the risks of using the internet for the escalation of violence and created understanding of the issues to prevent them misusing the internet for cyber-bullying. An interactive program was created which focused on the topic of internet violence through of the 'forum theatre' Method. The Project showed children that they can be an active part of society by participating in the project, and they could become volunteers in school campaigns.</p>
<p>Sdružení Krajina Citizens for Vysočina Nature IV. Environmental Protection and Climatic Change 75 283 EUR</p>	<p>The Project focused on increasing public awareness of environmental protection, developed the relationship between residents and the local environment and support for civic engagement. Aim was to strengthen regional non-governmental nature conservation in The Vysočina Region and enhanced the awareness and engagement of the local residents.</p>
<p>Sdružení Petrov, z.s. Learning for Better Future III. Social Inclusion 16 602 EUR</p>	<p>The project aimed to provide a better future for children from socially disadvantaged backgrounds. A considerable number of new leisure activities and facilities were introduced for the children who improved the atmosphere and made them much happier. An afternoon Čhavore club for pre-school children, school training club for children preparing to enroll in a school and sessions in the evening for the older children who are attending primary or secondary school were provided.</p>
<p>Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s. Crossing Borders I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 39 456 EUR</p>	<p>The Project reflected the adverse impact of intensifying xenophobic and anti-migrant sentiments within Czech society. The Project organized multicultural evenings in Prague and the Central Bohemian region. Sets of 7 attractive cards with recipes and stories of migrants were disseminated during the Project. Individual assistance to migrants in form of the free of charge legal and social counselling was provided and as well as two organized capacity building trainings for migrants.</p>
<p>Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s. Intercultural Society Without Barriers. Intercultural Workers – A Tool for Reducing Socio-Cultural Bias I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 37 400 EUR</p>	<p>The Project reflected the need to strengthen the protection of human rights of migrants. Practical tools for the elimination of discrimination against migrants and the socio-cultural and language barriers when dealing with public institutions by providing intercultural work and legal advice were provided. The Project also aimed to strengthen intercultural understanding and coexistence between the Czech society and migrants through awareness-raising activities.</p>
<p>Sdružení sociálních asistentů, z.s. Education Without A Difference III. Social Inclusion 31 785 EUR</p>	<p>The Project managed to improve the learning environment for children and developed their skills. Cooperation among parents and school facilities improved. Two main activities were implemented -club Kuřátko and extracurricular education of children. Both activities emphasized intensive work with families.</p>
<p>Semenec, o.p.s. To the Roots IV. Environmental Protection and Climatic Change 34 853 EUR</p>	<p>The "To The Roots" Project showed that the relationship between people and the environment can be influenced through personal experience. The Projects goal was to create suitable conditions in the area of Natural Museum Semenec for such an experience, together with conditions for understanding the processes within nature.</p>
<p>Schola Empirica Enazor.cz - E-Participation in the Local Development I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 37 549 EUR</p>	<p>The Project's main purpose was to support the development of e-participation in the representative democracy of the Czech Republic. The Project's aim was to create, test and to offer tools for participation to citizens in the decision-making process of their town.</p>

Síť ekologických poraden
Eco-Counselling: Networking, Education,
Methodics
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy
Mechanisms and Transparency
40 717 EUR

The Project focused on implementing and stabilizing eco-counselling in the Czech Republic. This was achieved by building links and partnerships, educating and sharing know-how among eco-counsellors. A number of implements were created and educational events organized which reflected the needs of eco-counsellors through a thematic focus.

Síť mateřských center o.s.
Academy of Free and Active Citizenship
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy
Mechanisms and Transparency
37 732 EUR

The Project was aimed at increasing civic competencies for active participation by citizens in public life. The Project also encouraged the Czech NGOs to get involved in decision-making processes and was focused on mother centered representation in local politics. A supportive platform for women politicians from mother centers who were elected as municipal representatives was established. Participants were given specific training especially in the areas of communication and negotiation.

Síť středisek ekologické výchovy Pavučina,
z.s.
Improving the Quality and Transparency
of the Organizations Providing Services for
Environmental Education
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy
Mechanisms and Transparency
36 662 EUR

The Project's aim was to improve the quality and transparency of environmental education providers within NGOs throughout the Czech Republic. The project achieved this goal by creating the missing tools for quality monitoring and implementation of current knowledge. Basic quality standards for their work were established, a system of certification for providers was implemented and an educational activity for creators and teachers of environmental education programs was provided.

SKOK do života, o.p.s.
Professional Supporter
I. a) Protection of Human Rights and
Multiculturalism
44 843 EUR

The Project's goal was to prevent the reduction of legal capacity of people with a mental disability. A directive describing the professional supporter's position, activities and the way of solving issues with a client was written. The Project also provided consultancy and legal support, particularly when making financial decisions. Public discussions for professional supporters were organized.

Slezská diakonie
The Family Is one of the inevitable
conditions of happiness
II. Children and Youth at Risk
70 851 EUR

The Project's goal was to implement a more effective approach to children with disabilities and their family members. The Project worked on development of the children's communication skills and provided art therapies, trips and events for the target group. Seminars and thematic meetings were organized for the parents and offered an opportunity to borrow various kinds of devices to assist the children.

Spiralis
Thematic Platform of the NGOs Regarding
the New Legislative
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy
Mechanisms and Transparency
37 523 EUR

The Project created and established a system of cooperation between the nationwide networks of advisory legislation centers, called The Network of NGOs for the New Legislation. During the course of the project 28 organizations were trained on the subject of up-to-date legislation for NGOs in relation to the New Civil Code. Both positive and negative experiences were exchanged amongst the members of the Network. The Project collected feedback and cases, describing the practical impact of New Civic Code on everyday life of the NGOs.

Společnost Podané ruce, o.p.s.
SOAD - Social Adaptation and Education of
Roma Youth
III. Social Inclusion
35 638 EUR

The Project was aimed at low-threshold youth centers in Olomouc, Prostějov, Zábřeh and Mohelnice where group activities were offered in the form of socially-interactive games and informal education. The Project also ensured individual work with the children. Seven schools successfully and fully participated in the SOAD project. A manual of good practice including a set of functional methods of informal education was created.

Společnost pro Jizerské hory, o.p.s.
Places of Natural Experiences Within Reach
IV. Environmental Protection and Climatic
Change
21 276 EUR

The Project's aim was to reduce regional disparities in the representation of natural gardens and quality public green areas, within the definition of the so-called natural experience sites (Natur-Erlebnis-Raum), in the Liberec Region. The Project supported the know-how for development of four municipal green spaces and created experiential natural gardens.

Společnost pro kreativitu ve vzdělávání,
o.p.s.
Creative partnerships – Support of
Education of Roma Pupils
III. Social Inclusion
37 736 EUR

The Project's goal was to improve the chances for successful learning of Roma pupils, as they are currently disadvantaged within the education system. This goal was successfully achieved by the innovative approach of Creative Partnerships, this developed the system of structured co-operation of artists with teachers both during the planning and the classroom execution stages of learning.

Společnost pro podporu lidí s mentálním
postižením v České republice, z.s.
I See! About the Soul And Body for Women
With Intellectual Disabilities
I. b) Gender Equality
37 703 EUR

The Project's aim was to reduce the vulnerability of women with intellectual disabilities against abuse and sexual violence. The experience increased the awareness of women with intellectual disabilities - self-help groups created a safe space where women could not only share information, but also experiences which were often very personal and generated a high information impact. Carers and supporters also gained a greater awareness of the rights of women with intellectual disabilities in relationships, sexuality and parenthood.

SPOLEČNOST TADY A TEĎ, o.p.s.
Runway – Supporting Education of
Disadvantaged Children
III. Social Inclusion
37 615 EUR

The Project offered educational support for socially excluded families with children living in Plzen who struggled with long-term unemployment, social security benefits dependence, extensive indebtedness and low levels of education. The Project enabled the extension of social services and provided new data which could be used to further develop social services in the area.

STŘED, z.ú.
Chance for Children at Risk in the Highlands
II. Children and Youth at Risk
75 471 EUR

The Project provided psychological counselling and field – outpatient social services for children at risk and their families. The target groups were biological families that were at risk of break - down, or where children had been taken away, as well as families where children were placed at risk because of their parents' neglectful care and foster families in the Vysočina region.

Středisko náhradní rodinné péče, spolek PONTON - Club (Complex Support for Children And Adolescents Growing Up in Foster Care)
II. Children and Youth at Risk
59 116 EUR

The Project was developed to answer the needs of the foster families. To provide a safe environment where the children can share their personal stories related to the life in a biological family. Families benefitted from consultations in the social, law or therapeutic areas, these were offered by personal (phone line) or internet connection from our organization.

Středisko rané péče SPRP České Budějovice Good Start
II. Children and Youth at Risk
16 981 EUR

The Project's strategic aim was to enable families to bring up their disabled child at home. The project provided missing information to parents after the birth of a disabled child and supported the care of a child in their home by specialist consultations tailored to the needs of each family, prepared the community for the entrance of children with disabilities to ordinary schools by giving workshops to children and teachers. Seminars were also organized for physicians.

Středisko rané péče SPRP Olomouc Together with Us
II. Children and Youth at Risk
28 958 EUR

The Project's main objectives were to support families with children with physical, mental and multiple disabilities with early intervention. Consultations in families, support of the psychotherapist, and established free association for the target group were provided.

STŘEP - České centrum pro sanaci rodiny, z.ú.
Even Risk Can Be an Opportunity
II. Children and Youth at Risk
35 849 EUR

The Project responded to the need and brought into practice a new tool of help (multidisciplinary mobile teams - MT) for high risk children and families who had avoided cooperation with social services and social and legal protection of children. The objective was to ensure that socially vulnerable children grew up safe and well in their own families.

Šance pro Tebe z.s.
Me- Preschooler
III. Social Inclusion
37 667 EUR

The Project's aim was to facilitate entry into the first grade of primary school for children from a socio-culturally disadvantaged environment and empower their families, to prevent potential failures connected with education and thus affect the quality of life of these children and their families. The Project offered pre-school preparation and a family club in the Chrudim district.

TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.
Children Living Outside. Responsibility and Learning Through Playing in Nature
IV. Environmental Protection and Climatic Change
64 498 EUR

The Project's main goal was to develop responsible attitudes in preschool children, their parents and teachers towards the environment through the expansion of the established international Eco-school program to Czech kindergartens. The Eco-school program involved more than 90 kindergartens in the Czech Republic. Some of them fulfilled the level needed to receive an international Eco-school certificate.

TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.
Eco-Kindergartens - 7 Steps for Sustainable Development
IV. Environmental Protection and Climatic Change
37 358 EUR

The Project's aim was to raise awareness of the fact that in the past two decades children's contact with nature has significantly decreased. This was achieved by educating parents and teachers, through inspirational handouts and by using a website JDETEVEN.CZ. The program Forest at School, issued two annual action plans for elementary schools.

Tosara
Educational Club Kereka
III. Social Inclusion
19 160 EUR

The Project met a need for educational opportunities for socially excluded children from Slaný town. The main aim was to increase the chances of these children for successful entering and completing of basic education by organizing preschool courses and extra classes in order to prevent children being transferred to „special“ schools and to motivate and develop positive attitudes to education and school preparation in children and their families.

Transparency International - Česká republika, o.p.s.
Anti-corruption And Transparency Academic Club
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency
67 020 EUR

The Project was specifically aimed at young people - university students, who were interested in the issue of corruption and the misuse of public funds and had the capacity to contribute to remedy deficiencies in public administration. The Project enabled them to participate in public life through public debates and workshops, taught them to use the tools of public control (free access to information, participation in council meetings etc.) and to express their views by presenting recommendations for improvement in specific cases of inefficient management of public funds.

Transparency International - Česká republika, o.p.s.
The Year of Local Referenda
I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency
27 865 EUR

The Project's main goal was to raise awareness about local referendum and give practical advice on organizing it to those, who are not indifferent to the future of their municipality. Analysis and a guidebook with practical instructions on referendum were created. Important networks and closer cooperation between active local citizens and experienced organizers from previous years was established and their experience propagated further discussions. The Project also opened public discussion on possible changes in the law on local referendum.

Třebíčské centrum o.s.
For Women
I. b) Gender Equality
37 414 EUR

The Project's main objectives were focused on two areas - equal opportunities and violence against women. A prerequisite for achieving the objectives was close cooperation with a number of organizations and other entities not only in the Vysočina region, but also to umbrella organizations - The Project was able to engage a large number of experts and organizations.

Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, o.p.s.
KLIMADAPT for the Municipalities of the Central Bohemian Region
IV. Environmental Protection and Climatic Change
34 547 EUR

The Project aimed to create supportive, practical documents which enabled small towns and villages to begin their own, local climate change adaptation. Cooperation with two municipalities (Rakovník and Kly) was initiated. We created two methodical handbooks which described a path way to local adaptation in a practical step-by-step fashion. The experience was further shared through a series of seminars, which we organized for municipal representatives and clerks.

<p>Tyto, z.s. Implementation of Good Agricultural Practices: Protection Montagu's Harrier IV. Environmental Protection and Climatic Change 51 274 EUR</p>	<p>The Project's aim was to protect the endangered Montagu's Harrier through the active involvement of the farming community. Protective measures were implemented at identified nesting sites. The Project's target group included farmers, environmentally focused NGOs, and nature protection authorities.</p>
<p>Úhlava, o.p.s. Nature in the City - I Can Help, Too IV. Environmental Protection and Climatic Change 18 373 EUR</p>	<p>The Project's aim was to initiate lower grade primary school pupils into the secrets of nature protection in Klatovy and encouraged them to acquire responsible attitudes towards the place they live through active involvement, experience and visual contact the children focused on ecological thinking and activities leading to environment improvement. For such purpose an all-year-round educational programme Nature in the City was introduced.</p>
<p>Unie pro řeku Moravu Rivers for Towns I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 34 964 EUR</p>	<p>The Project's main objective was to encourage a new attitude towards rivers in urban areas. The attitude was based on an interconnected solution that included water management, urban and ecological aspects. All stakeholders were involved in a preparation process of river maintenance in urban areas (the city Olomouc and its rivers - the Morava and the Bystřice, the Bečva river and the towns of Přerov, Hranice and Lipník nad Bečvou and also on Litovelské Pomoraví).</p>
<p>Vrátka, z.s. Don't Be Afraid to Employ Us! I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 45 005 EUR</p>	<p>The Project's aim was the protection of human rights and the fight against discrimination in the employment of disabled people, awareness raising and provision of information concerned with the employment of disabled people. We established a free online counselling service, organized a self-knowledge course for disabled persons, a course for potential employers of disabled people and also created three job positions for disabled people.</p>
<p>Vrátka, z.s. Direction to Work I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 37 656 EUR</p>	<p>The Project's overall goal was to raise awareness about human rights and discrimination in the workplace concerned with disabled people and also their caregivers. The Project created basic socio-legal courses and organized several public events - expos, café shop in motion in order to introduce products for people with disabilities and activities for disabled people. Workshops at several high schools were organized.</p>
<p>Vzájemné soužití o.p.s. Together for Rights And Safety I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 30 717 EUR</p>	<p>The Project's goal was to alleviate tensions in socially excluded areas and hostels in Ostrava, contribute to alleviate risks and to prevent spread of panic in case of extremist events. Our activities led to improved communication between interested subjects and residents of specific localities, we increased confidence towards the Police. The Project was based on two pillars: cooperation with subjects and alleviate tension and on cooperation with students.</p>
<p>Vzájemné soužití o.p.s. Children Belong in the Family II. Children and Youth at Risk 63 980 EUR</p>	<p>The Project established a team of professionals who provided help to families at risk of losing their children. The Project identified risks and worked with families in order to improve their situation. We also cooperated with Authority for Social and Legal Protection of Children.</p>
<p>Vzájemné soužití o.p.s. Education- The Basis Of Life! III. Social Inclusion 50 108 EUR</p>	<p>The Project responded to significant educational differences associated with the socio-economic status of families. The Project's aim was to support quality education and give equal access for 60 underprivileged children, their regular attendance in schools through the support of assistants, supportive tutoring, engagement of families. The Project improved the education of socially excluded children, involved parents in awareness-raising and educational activities.</p>
<p>ZAHRADA, o.p.s. Do We (Get To) Know Each Other? Participative Community Development I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 34 087 EUR</p>	<p>The Project responded to the general need for local development in Prague 14 with the use of an innovative concept of community coordination. This district of Prague had been showing signs of suburbanization and negative labelling. Through the efforts of the Project we managed to mobilize local residents and intensify communication across various entities, especially with local government.</p>
<p>Základní článek Hnutí Brontosaurus Botič A Course of Specialized Environmental Education Activities for Pre-School Teachers IV. Environmental Protection and Climatic Change 28 440 EUR</p>	<p>The Project improved environmental education (EE) in 20 kindergartens from 7 regions of the Czech Republic. The Project benefitted for the 20 involved teachers and their schools. During the Project the teachers used what they had learned, e.g.: methods and tools useful for educational activities, gardening with children and the use of environment friendly cleaners, etc.</p>
<p>Základní škola Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou Mozaika for Nature IV. Environmental Protection and Climatic Change 14 172 EUR</p>	<p>The Project's objective was to disseminate principles of sustainable living and provoke interest in positive environmental practices and pass practical knowledge among students, parents and the wider community in Rychnov nad Kněžnou. An educational event with an accompanying theater program on the topic of composting and bio-waste management was organized.</p>
<p>ZČ Hnutí Brontosaurus Modrý kámen Svycarna Centre for Nature and People IV. Environmental Protection and Climatic Change 17 005 EUR</p>	<p>The Project's objective was to motivate people to be active in environmental protection not just by providing information but via experience (volunteering, excursions and workshops). An e-brochure Krajina, příroda, člověk offered an interesting insight into the landscape development including tips for excursions round the Czech Republic.</p>

<p>Zelený kruh Improving the Public Image of Environmental NGOs in the Czech Republic I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 56 590 EUR</p>	<p>The Project aimed to strengthen the public image of environmental NGOs and to improve public awareness about environmental issues by promoting NGOs activities and topics. We implemented an awareness campaign to improve the image of environmental NGOs. We also organized educational seminars for our member NGOs to improve their PR skills and public communication. An important part of our project was cooperation with our Norway partner GRID-Arendal.</p>
<p>Zelený kruh Green For the Public Voice I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 32 710 EUR</p>	<p>The Project was initiated as a reaction to the current situation in Czech legislation, novelization of four laws which contains rules for public participation in decision-making. The objectives were to maintain good rules for public participation in these laws. We also created the publication "Green for Public Voice" with 7 examples of public participation, which led to the improvement of public space. During the Project we also created 5 fact sheets for politicians, officials and the public in order to inform them about planned changes in legislation and their effects/impacts.</p>
<p>Zelený kruh Improving the Legal Protection of the Environment in the Czech Republic IV. Environmental Protection and Climatic Change 66 370 EUR</p>	<p>The Project aimed to strengthen the capacity and action ability of Czech environmental NGOs to be involved in the process of development and approval of key laws on environmental protection so as to enhance the quality of environmental legislation. We monitored the legislation processes, wrote comments to laws, discussed our views with politicians, organized seminars for environmental NGOs and provided expert consultations about environmental policy and legislation.</p>
<p>ZO ČSOP VERONICA Resilience or Let's Turn the Thread Into an Opportunity IV. Environmental Protection and Climatic Change 67 600 EUR</p>	<p>The Project has contributed to raising the awareness of Czech society on climate change and resilience. Several tools were used to help the public's formation and responsible attitude towards protection of the climate as well as the environment. A debate between academics and experts was supported and conclusions were then disseminated throughout the media. We organized a countrywide seminar and a long term competition called CO2 league for pupils and students.</p>
<p>ZO ČSOP Veronica Active Professional and Locally Bound Environmental Counselling IV. Environmental Protection and Climatic Change 36 288 EUR</p>	<p>The Project's aim was to improve and innovate the education of citizens and public administration towards a more responsible approach to the environment, sustainable development and responsible consumer behavior. Target groups received, for example, information and motivation on how to engage in practical conservation by organizing the sale of Christmas firs.</p>
<p>ZO ČSOP Vlašim The Land Trust of the Podblanicko Region IV. Environmental Protection and Climatic Change 63 683 EUR</p>	<p>The Project addressed over 80 landowners in order to share information on how to manage the land in a sustainable way supporting biodiversity. Biological surveys were undertaken and 10 management plans were prepared. The main contribution was the establishment of communication between two groups dealing with land management but rarely meeting – landowners and conservationists. The involvement of Norwegian partner Biofokus was very useful.</p>
<p>Žebřík, z.s. The Establishment and Evolution of The Multicultural Center in Prostějov I. a) Protection of Human Rights and Multiculturalism 72 832 EUR</p>	<p>The Project's objective was to support a multicultural environment in Prostějov, by creating suitable conditions for meeting, connecting and mutual learning about the majority (citizens of Czech nationality) and the minority (people of other nationalities) parts of society.</p>
<p>ŽIVOT 90, z.ú. The Agora Web for Seniors I. c) Strengthening Civil Society, Democracy Mechanisms and Transparency 29 832 EUR</p>	<p>The Project's aim was to empower the elderly target group 65+ in society. Their voice was under-represented due to the lack of suitable web tools for elderly people. This objective was realized by the creation of a web-based tool "Agora" which facilitated generation networking via the internet. The result of the project was that this tool was used by the target group to discuss a wide range of topics such as social problems and personal interests.</p>

KONSORCIUM NROS A NADACE PARTNERSTVÍ

Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS) a Nadace Partnerství bylo v rámci EHP a Norských fondů 2009–2014 v roce 2012 vybráno v souladu se zákonem o veřejných zakázkách jako zprostředkovatel Fondu pro NNO. Implementaci FNNO zajišťují společně obě nadace, které uzavřely Smlouvu o partnerství. NROS nese hlavní odpovědnost za grantovou podporu v prioritních oblastech I. – III. (Lidská práva a tzv. klíčové oblasti podpory, Děti a mládež v ohrožení, Sociální inkluze). Nadace Partnerství nese hlavní odpovědnost za grantovou podporu v prioritní oblasti IV. (Ochrana životního prostředí a klimatické změny) a za implementaci tzv. mikroprojektů jako jedné z forem podpory v rámci Fondu pro bilaterální spolupráci na programové úrovni.

Administrace Fondu pro NNO by nebyla možná bez profesionální práce členů obou zmíněných nadací.

TÝM NROS

Hana Šilhánová, Alexandra McGehee, Emil Zálepa, Ladislava Šebestová, Hana Plšková, Jana Trombíková, Petra Raušová, Iva Procházková, Lucie Asingrová, Alžběta Holmanová, Tereza Venclová, Andrea Dosoudilová, Vendula Kubátová, Petr Hořejš, Renáta Kaňková, Martina Heryšerová, Marie Uhlířová, Kateřina Kotasová, Hana Fungačová

TÝM NADACE PARTNERSTVÍ

Miroslav Kundrata, Dita Tesařová, František Brückner, Tomáš Růžička, Dominika Belovičová, Veronika Mikulová, Lucie Frčková, Markéta Kozlová, Jitka Norková, Zuzana Kyjovská, Zuzana Šeptunová, Radim Cenek, Martin Gillár, Pavla Páralová

Nadace rozvoje občanské společnosti

Na Václavce 1135/9, 150 00 Praha 5

www.nros.cz

Nadace Partnerství

Údolní 33, 602 00 Brno

www.nadacepartnerstvi.cz

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů.

www.fondnno.cz www.eeagrants.cz

Supported by a grant from Iceland, Liechtenstein and Norway through EEA Grants.

www.eeagrants.org

